

Juuret

UUSI POHJOINEN ASUMISEN KONSEPTI

MUUN

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

European unionin
osarahoittama

Juuret on paikka, johon on helppo tulla ja hyvä jäädä. Se tarjoaa kodin, yhteisön ja arjen rakenteet ihmisille, jotka haluavat elää Lapissa – pysyvästi tai jonkin aikaa – ilman että heidän tarvitsee olla yksin. Juuret on enemmän kuin asuinalue: **se on alkupiste Lapissa asumiselle,** se on **yhteisö, joka kantaa.** Se on **kestävälle elämälle rakennettu perusta.**

Juuret yhdistää **luonnon rytmin** ja **paikallisen elämäntavan nykyaikaisen asumisen yksityisyyteen** ja **yhdessäoloon.** Juuret antaa ihmisille mahdollisuuden **juurtua omaan tahtiinsa.**

Työryhmä

Hanketiimi

Christina Nurmi
Tommi Kasurinen
Henna Kontsas
Marianne Mäki
Reetta-Mari Tammela
Inarin kunta
Inarin kunta
Inarin kunta
Inarin kunta
Inarin kunta

Laura Enbuske-Mäki
Riina Meriläinen
Kaisa Kylä-Kaila
Jussi-Pekka Tammilehto
Muonion kunta
Muonion kunta
Muonion kunta
Muonion kunta

Olli Metso
Alice Mattila
Tiina Antinoja
Andrea Bonetti
MUUAN Oy
MUUAN Oy
MUUAN Oy
MUUAN Oy

Emmi Harjuniemi
Katri Kuusela
Mia Joukas
Lapin yliopisto
Lapin yliopisto
Lapin yliopisto

Hankenimi

Kilpailukykyä kestävästä ja älykkästä asumisesta:
Inarin ja Muonion kuntien yhteisöllisen asumisen hanke

Kuvalähteet

Inarin kunta, Muonion kunta, kuvapankit ellei toisin
mainittu.

Työ valmistunut

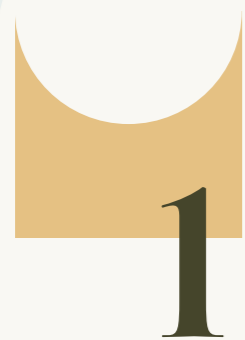
15.5.2026

Ohjausryhmä

Janne Tervahauta
Harri Hirvasvuopio
Minna Back
Jari Makkonen
Katri Kuusela
Tommi Kasurinen
Jussi-Pekka Tammilehto
Reetta-Mari Tammela
Henna Kontsas
Kaisa Kylä-Kaila
Marianne Mäki

Inarin kunta
Inarin kunta
Muonion kunta
Muonion kunta
Muonion kunta
Inarin kunta
Muonion kunta
Inarin kunta
Inarin kunta
Muonion kunta
Inarin kunta

Sisällys

Johdanto

1.1	Hankkeen taustat	6
1.2	Keskeiset teemat ja menetelmät	7
1.3	Juurien synty	9
1.4	Muuttuva maailma	10
1.5	Referenssejä maailmalta	13
1.6	Asuminen Lapissa	16

Suunnitelmat

3.1 Inari

3.1.1	Sijainti	61
3.1.2	Asemapiirustus	62
3.1.3	Alueleikkaus	64
3.1.4	Aluejulkisivu	66

Konsepti

2.1	Juuret pähkinäkuoressa	19
2.2	Juurien tarina	20
2.3	Millaiset Juuret?	22
2.4	Kohderyhmät	25
2.5	Yksityisestä yhteisölliseen	29
2.6	Asunnot	30
2.7	Pihapiirit	40
2.8	Naapurusto	42
2.9	Joustava ja skaalautuva konsepti	50
2.10	Rakennettu identiteetti	51
2.11	Ekologisuus & elinkaari	53
2.12	Toteuttamismallit	54
2.13	Toteutus- kepit ja porkkanat kunnille	55

3.2 Muonio

3.2.1	Sijainti	71
3.2.2	Asemapiitustus	72
3.2.3	Alueleikkaus	74
3.2.4	Aluejulkisivu	76

1

—
Johdanto

1.1 Hankkeen taustat

Inarin kunnan hallinnoima Kilpailukykyä kestävästä ja älykkäästä asumisesta - Älykäs kylä -yhteistyöhanke on Inarin ja Muonion kuntien, Lapin yliopiston sekä konsulttitoimisto MUUAN Oy:n yhteinen kehittämishanke. Hankkeessa etsitään innovatiivisia ratkaisuja kuntien asuntopulaan ja suunnitellaan pilottialueiden konseptia, joka mahdollistaa uudenlaisen, yhteisöllisen, kestävän ja älykkään asumisen.

Investointien ja innovatiivisten tilaratkaisujen edistäminen sekä uusien asumisen ratkaisujen kehittäminen ovat Inarin kuntastrategian ja elinvoimaohjelman keskeisiä kärkitoimenpiteitä. Myös Muonion kuntastrategiassa (2025) yhtenä painopisteenä on hyvän arjen ja monipuolisen asumisen mahdollisuuksien edistäminen kaikille.

Hankkeen tavoitteena on parantaa kuntien veto- ja pitovoimaa. Pääkohderyhmänä ovat Inarin ja Muonion kunnissa jo asuvat henkilöt, joilla ei ole tarpeisiinsa sopivaa asuntoa, sekä alueelle muuttavat uudet kuntalaiset ja paluumuuttajat, jotka ovat kiinnostuneita uusista asuinalueista. Hankkeella pyritään parantamaan asumisen elämänlaatua ja asukastyytyväisyyttä kehittämällä eri kohderyhmille soveltuvia asumisen ratkaisuja. Samalla edistetään osaavan työvoiman saatavuutta ja vahvistetaan kuntien elinvoimaa pitkällä aikavälillä. Väkilukuennusteiden mukaan sekä Inarin että Muonion väkiluvun arvioidaan kasvavan vuoteen 2040 mennessä noin 8-9 % nykyiseen verrattuna.

Muonion kunnan hallinnoiman Asumisen ja asumistuotannon mahdollisuuksien kehittämisen -esiselvityshankkeen tuloksena to-

dettiin, että sekä Inarin että Muonion kuntiin tarvitaan nykyistä monipuolisempaa asuntotarjontaa eri kokoisille asutokunnille, erityisesti pienille talouksille. Esiselvityksen perusteella kuntien asuntotilanne ja muuttoliike osoittautuivat samankaltaisiksi, mikä loi pohjan älykkääseen asumiseen liittyvän yhteisen hankkeen käynnistämiseksi.

Molemmat kunnat ovat matkailukuntia, joissa asuntotarjonta on rajallista, mutta kysyntä suurta. Erityispiirteenä alueilla on suuri määrä loma-asuntoja, joita käytetään pysyvään asumiseen muun asuntotarjonnan puutteessa. Esiselvityshankkeen mukaan Inariin ja Muonioon muuttamisesta kiinnostuneita yhdistävät samankaltaiset arvot: luonnonläheisyys, rauha, vuorovaikutus luonnon kanssa sekä yhteisöllisyys. Nämä elämänlaadulliset, niin sanotut pehmeät arvot toimivat merkittävänä vetovoimatekijöinä.

Tämän vuoksi yhdeksi hankkeen keskeiseksi tavoitteeksi asetettiin yhteisöllisten asuninratkaisujen suunnittelu, joka tukee uusien asukkaiden integroitumista kuntiin. Esiselvityksen pohjalta kiteytyi tarve kehittää uudenlaisen asumisen ja elämisen konsepti, joka yhdistää kaupunkimaisen pientaloasumisen ja maaseutumaisen elinympäristön sekä tuo esiin niin kaupunkiasumisen kuin Lapissa asumisen parhaat puolet.

Sekä Inariin että Muonioon muuttaa eniten 25-34-vuotiaita, ja toiseksi suurimman muuttajaryhmän muodostavat 35-44-vuotiaat. Väkiluvun kasvu on ollut viime vuosina tasaista ja kuntien pitovoima erinomainen. Asuntotarjonta painottuu kuitenkin suuriin perheasun-

toihin, vaikka noin puolet asutokunnista on yhden hengen talouksia. Vuokra-asuntojen käyttöaste on molemmissa kunnissa noin 98 %, eikä kaikille asunnonhakijoille voida tarjota kunnan vuokra-asuntoa. Inarissa on jonkin verran Muoniota enemmän rakentamattomia vapaita tontteja.

Hankkeen tavoitteena on kehittää Inariin ja Muonioon uudenlainen asumisen ratkaisu, joka palvelee eri asukasryhmiä. Suunnittelun keskeisinä reunaehtoina ovat asumisen kestävyys, luontoympäristöön soveltuvuus sekä taloudellinen ja kustannustehokas toteutettavuus. Konseptin tavoitteena on edistää eri väestöryhmien välistä vuoropuhelua ja yhteisöllisyyttä. Suunnittelussa kuullaan laajasti alueen asukkaita sekä keskeisiä sidosryhmiä.

1.2 Keskeiset teemat ja menetelmät

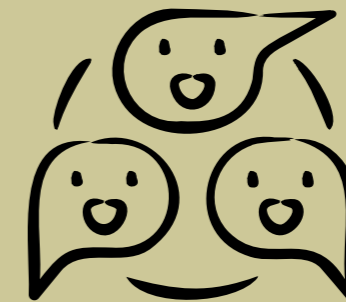
Tässä kappaleessa on esitelty hankkeen keskeisimmiksi määritellyt teemat, sekä menetelmät, joilla teemoja on käsitelty. Keskeisten teemojen ja menetelmien avaaminen auttaa ymmärtämään niitä rakennuspalikoita, joita suunnittelun lähtökohtina on käytetty.

Naapurustoasuminen

Asumisen yhteisöllisyys on ollut hankkeen keskeinen teema, tavoite ja lähtökohta. Naapurustoasuminen tarkoittaa asumisen muotoa, jossa asukkaat jakavat arkea, tiloja ja/tai toimintaa enemmän kuin perinteisessä asumisessa, mutta säilyttävät silti oman yksityisyytensä. Tavoitteena on lisätä sosiaalista vuorovaikutusta, keskinäistä tukea ja yhteenkuuluvuuden tunnetta, sekä usein myös parantaa hyvinvointia ja arjen sujuvuutta.

Yhteisöllisyys voi ilmetä asumisessa monin eri tavoin. Se voi tarkoittaa yhteisiä tiloja, kuten keittiöitä, oleskelu- tai työtiloja, pihoja ja saunoja, jotka rohkaisevat kohtaamisiin. Yhteisöllisyys voi näkyä myös yhteisenä toimintana, kuten tapahtumina, harrastuksina tai arjen askareiden jakamisena. Joissain yhteisöissä asukkaat osallistuvat yhdessä päätöksentekoon ja asumisen kehittämiseen, kun taas toisissa yhteisöllisyys on vapaamuotoisempaa ja perustuu naapuriapuun ja satunnaisiin kohtaamisiin. Yhteisöllinen asuminen voi siten vaihdella tiiviistä yhdessä tekemisestä kevyempään, omaehtoiseen yhteisyyteen asukkaiden toiveiden mukaan.

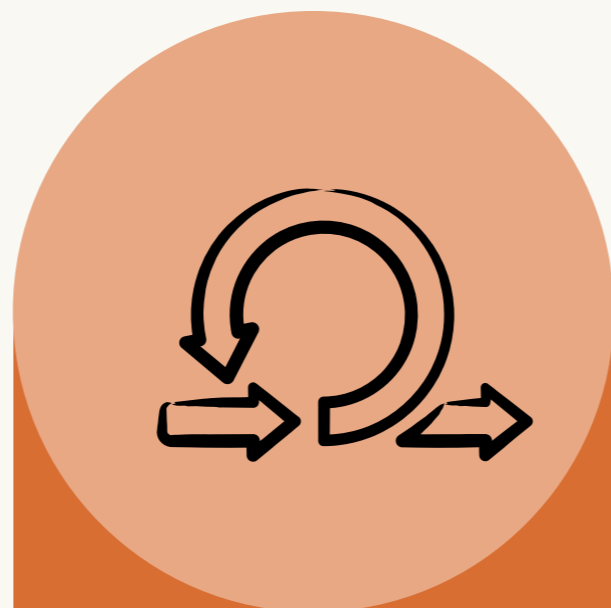

Osallistaminen

Osallistamisella tarkoitetaan asukkaiden ja muiden sidosryhmien ottamista mukaan asumisen suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon. Osallistamisen tavoitteena on, että ratkaisut perustuvat todellisiin tarpeisiin ja kokemuksiin.

Osallistamisen hyötyjä ovat toimivammat ja viihtyisämmät asuinympäristöt, tarpeisiin perustuvat ratkaisut, asukkaiden sitoutumisen ja yhteisöllisyyden vahvistuminen sekä parempi hyväksyttävyys ja pitkäikäisyys tehdyille ratkaisuille.

Uutta lappilaista asumisen konseptia suunniteltaessa on kerätty laajasti tietoa osallistamalla konseptin kehitykseen niin paikallisia kuin potentiaalisia muualta muuttavia asukkaita, rakennusalan yrittäjiä ja kunnan päättäjiä. Tietoa on kerätty asukaskyselyn ja -työpajojen avulla, sekä rakennusalan toimijoille järjestetyn työpajan keinoin. Saadut tiedot näkyvät konseptissa tehtyjen ratkaisuiden, ja valittujen kohderyhmien muodossa.

Elinkaari ja muuntojousto

Asumisen elinkaarella tarkoitetaan sitä, miten asumisen tarpeet ja toiveet muuttuvat ihmisen eri elämänvaiheissa, kuten opiskelun, työelämän, perheellistymisen ja ikääntymisen myötä. Elinkaariajattelussa pyritään huomioimaan nämä muutokset, jotta asuminen tukisi hyvää arkea mahdollisimman pitkään.

Muuntojoustavuudella tarkoitetaan asuinrakennusten ja asuntojen kykyä mukautua muuttuviin tarpeisiin ilman suuria tai kalliita muutostöitä. Se voi ilmetä esimerkiksi helposti muunneltavina pohjaratkaisuin, tilojen monikäyttöisyytenä tai rakenteellisina ratkaisuin, jotka mahdollistavat asuntojen yhdistämisen, jakamisen tai käyttötarkoituksen muuttamisen elinkaaren aikana.

Uuden lappilaisen asumisen konseptin suunnittelun yhtenä keskeisenä tavoitteena on ollut mahdollistaa asumisen muuntojoustavuus ja muunneltavuus elämän eri vaiheissa. Juurien kodit ovat kuin kuoria, joiden sisällä elämä tapahtuu ja muokkaantuu. Yhteistilat lisäävät muuntojoustoa toimimalla oman kodin jatkeena.

Elämäntavat

Asumisen elämäntavoilla tarkoitetaan ihmisten erilaisia arvoja, tottumuksia ja tapoja elää arkea, jotka vaikuttavat siihen, millaista asumista he pitävät toimivana ja mielekkäänä. Ne liittyvät esimerkiksi työn ja vapaa-ajan rytmiin, perhemuotoihin, sosiaalisuuteen, kulutustottumuksiin ja suhteeseen luontoon.

Erilaiset elämäntavat voivat ilmetä asumisessa muun muassa tarpeena yhteisöllisyydelle tai yksityisyydelle, tilojen monikäyttöisyydelle, etätyöhön soveltuville ratkaisuille, kestäväälle elämäntavalle tai palvelujen läheisyydelle. Kun asumisen suunnittelun lähtökohdaksi otetaan elämäntavat demografisten ja paikkasidonnaisten lähtökohtien tueksi, on lopputulos rikkaampi, tarpeita paremmin vastaava ja siten kestävämpi.

Juurien asumisen konseptissa erilaisia elämäntapoja on huomioitu luomalla joustavia ja muunneltavia tilaratkaisuja, erilaisia asuntotyyppisiä ja yhteistiloja sekä mahdollisuuksia valita asumisen tapoja, jotka tukevat asukkaiden arvoja ja arjen sujuvuutta.

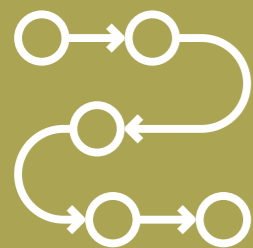
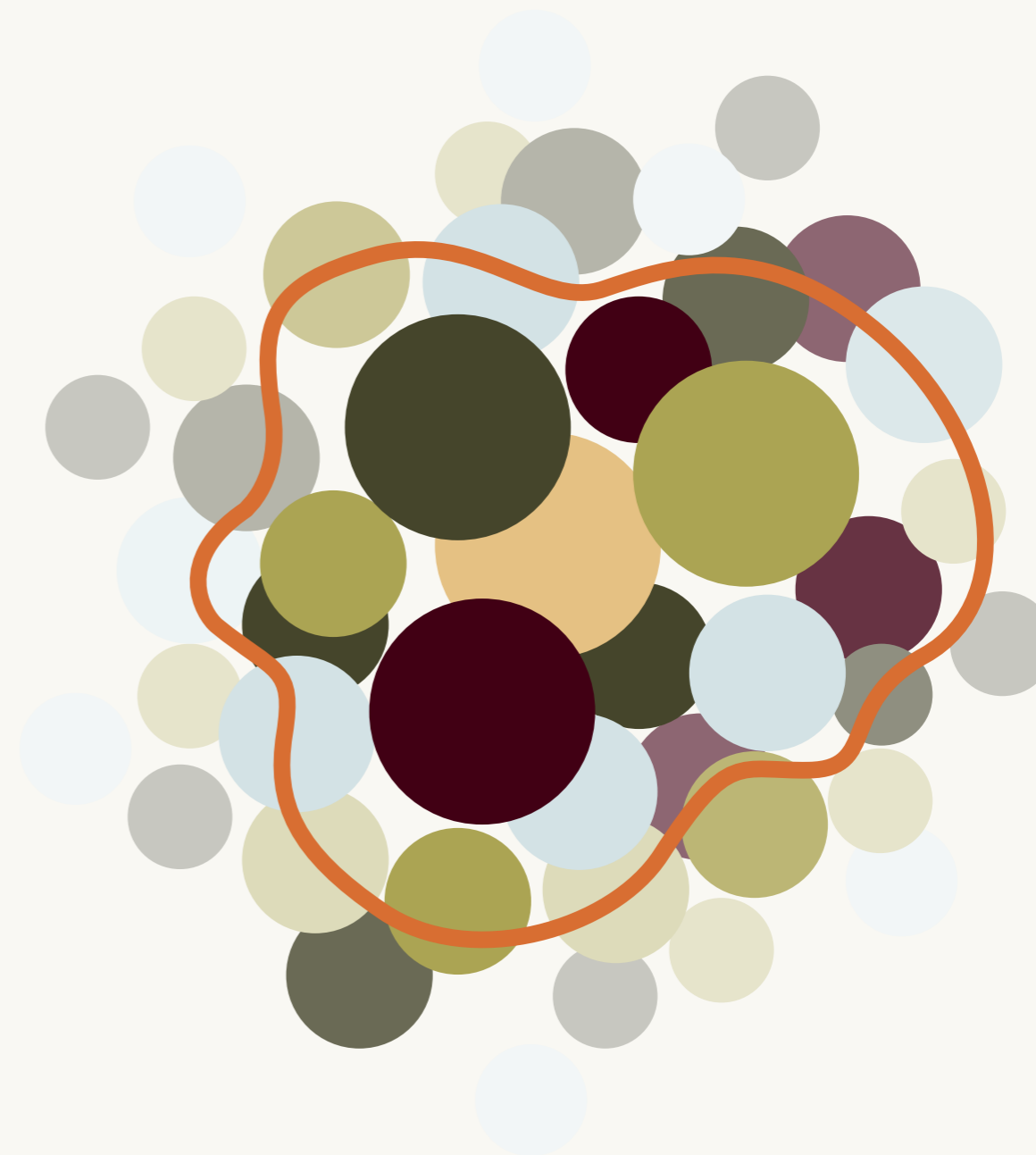
1.3 Juurien synty

Juuret-konsepti on syntynyt monivaiheisen, monimuotoisen osallistavan prosessin tuloksena. Kaiken taustalla on muuttuva maailma ja sen mukanaan tuomat tarpeet ja mahdollisuudet kehittää asumista Inarissa ja Muoniossa laadukkaalla nykyaikaisella tavalla.

Konseptin suunnitteluprosessin osat ovat kukin kuljettaneet ravinteita kokonaisuuteen ja mahdollistaneet näin konseptin rungon kasvun. Työn aikana on perehdytty verrokki-kohteisiin sekä Suomessa että maailmalla ja arvioitu niiden piirteiden soveltuvuutta lappilaiseen asumisen kontekstiin. Lapissa asumisen tapoja ja tarpeita on kartoitettu osallistamalla sekä Inarin että Muonion asukkaita kehitystyöhön. Vastaavasti on kysytty ulkopaikkakuntalaisilta mikä heitä houkuttaisi muuttamaan pohjoiseen. Toteuttamiskelpoisuutta on tutkittu ja kehitetty myös yhdessä rakennusalan toimijoiden kanssa.

Jokaiselle jotakin on ei mitään kenellekään. Siksi konsepti on kehitetty harkiten vastaamaan Lapin yliopiston työssä toteuttaman kyselytutkimuksen pohjalta tunnistettujen potentiaalisimpien muuttajakohderyhmien haaveisiin. Toteutuessaan konseptin kohteet tuottavat pohjoiseen uuden, juurevan ja juurruttavan asumisen mallin, joka monipuolistaa kuntien asuntotarjontaa ja auttaa asukkaitaan asettumaan osaksi ympäristöä.

- Referenssikohteet maailmalta
- Paikallisten asukkaiden näkemykset ja tarpeet
- Ulkopaikkakuntalaisten näkemykset ja tarpeet
- Rakentajien ja toteuttajien näkemykset
- Ulkoiset vaikuttimet, muuttuva maailma
- Konseptin rajaus

1.4 Muuttuva maailma

Kun tarkoituksena on rakentaa jotain uudenlaista, pitkään säilyvää ja ajassa kiinni pysyvää, on syytä tarkastella sekä maailmaa, jossa nyt elämme että pyrkiä ymmärtämään mahdollisia muutoksia, joita tulevaisuudessa kohtaamme. Vain tällä tavoin voimme luoda aidosti kestäväää ja muutoksissa joustavaa uudenlaista asumista. Tähän kappaleeseen on koottu niitä asumiseen ja elämiseen liittyviä teemoja, joihin täytyy reagoida uudenlaista pohjoista asumisen konseptia suunniteltaessa. Ensimmäisenä avataan sitä, millä keinoin voimme pyrkiä ymmärtämään tulevaisuuden mahdollisia kehityssuuntia.

KÄSITTEET

Trendit ovat ajankohtaisia ja usein lyhyemmän aikavälin kehityssuuntia, jotka näkyvät ihmisten toiminnassa, tuotteissa, palveluissa tai ilmiöissä. Ne kertovat miten jokin asia on muuttumassa juuri nyt.

Megatrendit ovat laajoja, pitkäkestoisia ja globaaleja muutoksen ajureita, jotka muokkaavat yhteiskuntaa, taloutta, teknologiaa ja kulttuuria vuosikymmenten ajan. Ne selittävät miksi monet yksittäiset trendit syntyvät. Digitalisaatio ja väestön ikääntyminen ovat esimerkkejä megatrendeistä.

Megatrendejä ylemmän tason ilmiöt (joi- ta kutsutaan usein muutosvoimiksi, rakenteellisiksi murroksiksi tai sivilisaatiotason muutoksiksi) ovat kaikkein laajimpia ja hitaimmin muuttuvia kehityskokonaisuuksia. Ne koskevat ihmiskunnan perusedellytyksiä,

kuten suhdetta luontoon, teknologiaan, valtaan ja toisiinsa. Ne luovat kehyksen, jonka sisällä megatrendit ja trendit kehittyvät.

Hiljaiset signaalit ovat varhaisia, heikkoja merkkejä mahdollisista tulevista muutoksista. Ne eivät vielä ole valtavirtaa, mutta voivat ennakoita uusia trendejä tai jopa megatrendejä.

Villit kortit ovat harvinaisia ja yllättäviä tapahtumia, joilla toteutuessaan on erittäin suuri ja usein äkillinen vaikutus yhteiskuntaan tai toimintaympäristöön. Tällaisia voivat olla esimerkiksi pandemia, globaali konflikti tai äkillinen teknologinen läpimurto. Yllättävät muutokset voivat olla sekä positiivisia että negatiivisia. Villien korttien tarkastelu pitää meidät herkkänä muutosten signaaleille ja avoimena yllättäville tulevaisuuksille.

Edellä kuvattujen ilmiöiden tarkastelu on tärkeää, koska se auttaa ennakoimaan tulevaisuutta, tunnistamaan mahdollisuuksia ja riskejä sekä tekemään parempia päätöksiä epävarmassa ja nopeasti muuttuvassa maailmassa.

Seuraavaksi avaamme tämän hankkeen näkökulmasta keskeisimpiä jo tapahtuneita ja tapahtumassa olevia muutosilmiöitä.

KOHTI MERKITYSYHTEISKUNTAA

Ennen kuin sukellaan vallalla ja tulevaisuudessa hämmäyttäviin megatrendeihin, on hyvä ymmärtää viitekehys, josta ne kumpuavat. Elämme parhaillaan yhteiskunnallisten kehitysvaiheiden siirtymäaikaa. Eri kehitysvaiheet ovat yhtäaikaista läsnä, ja ne limittyvät toistensa kanssa. Toimintaympäristön muutos synnyttää uusia megatrendejä.

Teollisen yhteiskunnan syntyminen aloitti ketjun, johon on sen jälkeen liittynyt tietoyhteiskunnan ja elämysyhteiskunnan synty. Se, missä teollisen yhteiskunnan päämääränä oli tavaroiden tuottaminen ja tuotantojen tehostaminen, on tietoyhteiskunnan keskeinen käsite globalisaatio. Tietoverkkojen avulla on voitu luoda maailmanlaajuisia yhdenmukaisuutta, kun markkinat ovat avautuneet ja tuotantoa keskitetty edullisen valmistuksen maihin. Tietoyhteiskunnassa usko teknologian ratkaisuvoimaan arjen sujuvuudessa ja elämän hallinnan ongelmassa on ollut vahva. Globaali kommunikointi on mahdollistanut ja edellyttänyt meiltä ympärivuorokautista läsnäoloa ja tehostunutta ajankäyttöä.

Muutos kohti elämysyhteiskuntaa on tarkoittanut siirtymistä luonnonvarojen hyödyntämisestä ja tavaroiden kaupallisuudesta kohti ajankäytön ja kokemusten kaupallistamista. Uudenlaisten aistimusten ja tunnetilojen, sekä itsensä toteuttamisen mahdollistamiseksi on syntynyt erilaisia aineellisia että aineettomia palveluita. Ihmiset tavoittelevat merkityksellisiä yksilöllisiä kokemuksia ja yritykset kilpailevat kekseliäisyydessä ja luovuudessa uusia palveluita luodessaan.

Yksilökeskeisestä ajattelumaailmasta ollaan hiljalleen siirtymässä kohti uudenlaista yhteisöllisyyden aikakautta, jota kutsutaan merkitysyhteiskunnaksi. Muutoksen sysääjä ja mahdollistaja on sosiaalinen media, jossa voidaan helposti ryhmytyä ja kommunikoida vieraiden ihmisten kanssa esimerkiksi samoista kiinnostuksen kohteista ja elämäntilanteista. Sosiaalisessa mediassa luodut yhteisöt

rakentavat maailmaa yhteisiin tavoitteisiin nojaten ja etsivät uusia vaikutuskanavia. Muutos yksilökeskeisyydestä yhteisöllisempään elämäntapaan saattaa tapahtua nopeammin kuin osaamme arvatakaan.

Merkitysyhteiskunnan yleistymiseen vaikuttaa myös opit aiemmin syntyneistä yhteiskunnan vaiheista. Tietoyhteiskunnan tehokkuuden tavoittelu on lisännyt esimerkiksi jaksamiseen liittyviä haasteita, eikä toisaalta taloudellisen vaurastumisenkaan ole huomattu takaavan onnea. Yksilöön keskittyvä elämäntapa ja merkityksellisuuden tavoittelu omaa itseä toteuttaen ei ole ratkaissut yhä lisääntyviä yksinäisyyden ja masentuneisuuden ongelmia. Merkitysyhteiskunnassa ihmisen henkinen hyvinvointi ja elpyvä luonto ovat taloudellisen kasvun mahdollistumisen mittareita.

TYÖN MURROS

Megatrendit vaikuttavat yhtäläillä työntekoon kuin muihinkin elämämme osa-alueisiin. Koronapandemia mullisti nopealla aikataululla pysyvästi työtapojamme ja -kulttuuriamme pakottaen digitaalisten työskentelytapojen kehitykseen ja hybridityön mahdollistamiseen. Suorittavan työn osuus tulee automaation myötä entisestään vähenemään.

Monet työtehtävät ovat muuttumassa yhä monimuotoisemmiksi. Työntekijältä odotetaan joustavuutta ja vastaavasti työtä voi tehdä yhä joustavammin esimerkiksi etänä. Yhden työn sijaan tulevaisuudessa yhä useammalla voi olla päätyö ja sen lisäksi sivutoina esimerkiksi yrittäjyyttä. Työskentely on yleisesti ottaen muuttumassa myös yhä projektiluonteisemmaksi. Työntekijällä on erilaisia rooleja eri projekteissa, projektit seuraavat toisiaan ja niitä voi olla käynnissä useampia samaan aikaan.

Etä- ja projektiluonteinen työskentely mahdollistavat monipaikkaisuuden. Osa monipaikkaisesti asuvista tuntee kuitenkin ristiriitaa oman identiteetin ja asuinpaikan välillä. Koetaan siis olevan identiteetiltä jotain muuta, kuin missä

vakituisesti asutaan. Monipaikkaisuuteen saataan ajautua myös pakon edessä, esimerkiksi työn ja asuinpaikan pitkän etäisyyden vuoksi.

Väestön ikääntymisen ja työn luonteen muuttumisen seurauksena ihmiset työskentelevät yhä vanhempina. Työuran loppumisen ja eläkkeelle siirtymisen raja on yhä häilyväisempi, ja töitä tehdään eläkkeellä ollessakin.

Vaikka työtä tehdään yhä enemmän toimistojen ulkopuolella yksin, kohtaamisten tarkeys ei ole kadonnut minnekään - päinvastoin. Mitä harvemmin työtä tehdään yhdessä ja tavataan ihmisiä kasvokkain, sitä merkityksellisemmäksi muodostuvat tapaamiset.

VAPAA-AJAN ARVOSTUS

Viime vuosisadalla työ on ollut usein pääkäsite ja vapaa-aika sille alisteinen. Vapaa-ajan rooli ja tarkeys on kuitenkin alati kasvanut. Tilastokeskuksen 2017-2018 toteuttamassa tutkimuksessa vapaa-ajan määritteli hyvin tärkeäksi lähes 60 % vastaajista, sen sijaan työtä hyvin tärkeänä piti vain 27 % vastaajista. Tutkimusten perusteella ansiotyöhön käytettävä aika on jatkuvasti vähentynyt ja vastaavasti vapaa-ajan määrä lisääntynyt. Vapaa-ajan määrällisen lisääntymisen lisäksi myös sen laadullinen merkityksellisyys on kasvanut.

Lisääntynyt vapaa-aika tarjoaa mahdollisuuksia harrastamiseen (esim. liikunta ja kulttuuri), omien taitojen kehittämiseen ja uuden opetteluun, sosiaaliin suhteisiin ja hyvinvoinnin edistämiseen. Vapaa-aikaa voi viettää niin fyysisessä kuin digitaalisessa ympäristössä, sekä kotona että sen ulkopuolella. Keskiluokan halukkuus käyttää rahaa vapaa-ajan palveluihin, ja laadukkaaseen sekä aktiiviseen vapaa-aikaan on kasvamassa.

Asumisen ja omien vapaa-ajan kiinnostusten kohtaaminen luo joka päiviseen elämään mielekkyyttä, helppoutta, turvaa ja sitouttaa ympäristöönsä ja yhteisöön. Parhaimmillaan se myös lisää vapaa-aikaa, kun omaa itseään voi toteuttaa lähiympäristössä eikä ole tarvetta matkata sen vuoksi toisaalle.

ELÄMÄN HIDASTAMINEN JA MERKITYKSELLISYYDEN TAVOITTELU

Elämänrytmin hidastaminen on noussut vastareaktioksi kiireiselle suorituskeskeiselle elämälle. Elämän hidastamisen keskeisenä tavoitteena on vähentää ylikuormitusta ja parantaa henkistä hyvinvointia sekä vahvistaa läsnäoloa. Henkisen hyvinvoinnin lisäämisessä korostuu usein merkityksellisuuden tavoittelu elämän eri osa-alueilta, mukaan lukien sekä työn että vapaa-ajan. Merkityksellisuuden ohessa tai osana sitä, ihmiset kaipaavat elämänsä aitoutta; aitoja asioita ja aitoa kohtaamista.

Asuminen on myös yksi keskeinen osa-alue elämän hidastamisessa ja merkityksellisuuden tavoittelussa. Lapin tarjoama rauha, hiljaisuus ja luonnonläheisyys toimii monelle maadoittavana ja rauhoittavana elementtinä. Luonnon äärelle sijoittuva asuminen, joka mahdollistaa yhteisöllisyyden ja kohtaamiset on elämän hidastamisen ja aitouden tavoittelun näkökulmasta optimaalinen asuinkohde.

YMPÄRISTÖTIETOISUUS

Ylikulutuspäivä, tuotteiden ja palveluiden hiilijalan- ja -kädenjälki, arktisen alueiden sulaminen, ja epävarmemmiksi ja voimakkaammaksi muuttuneet sääilmiöt nousevat yhä useammin otsikoihin. Ihmisten tietoisuus ilmastonmuutoksesta ja kestävästä elintavoista lisääntyy jatkuvasti. Termi ilmastoahdistus on vakiinnuttanut nopeasti paikkansa sanavarastossamme, ja siitä kärsivät etenkin nuoret sukupolvet. Luonnon kantokyvyn rajojen ylittäminen ja ilmastonmuutoksen ja luontokadon seurausten paheneminen velvoittaa muuttamaan toimintaamme.

Tekniset ratkaisut ovat keskeisessä roolissa tavoitellessa mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavaa asumista. Maalämpö- ja poistoilman lämmön talteenotto, älykäs valaistuksen ohjaus, vettä säästävät vesikalusteet ja muut vastaavat ratkaisut mahdollistavat energiatehokkaampia tiloja. Rakentamisen

materiaaleilla ja tavoilla voidaan myös vaikuttaa merkittävästi rakennusten elinkaareen pitiuteen ja hiilijalanjälkeen.

Sillä, mitä rakennetaan on merkitystä ja mitä vähemmän rakennetaan, sitä vähemmän kulutamme arvokkaita luonnonvaroja. Tästä syystä onkin syytä tarkastella, mitä todella elämiseemme tarvitsemme ja tarvitseeko meidän omistaa kaikkea itse. Asioiden ja toimintojen jakaminen säästää sekä luonnonvaroja, että pienentää asumisen kustannuksia.

YHTEISÖLLISYYDEN JA KUULUVUUDEN TARVE

Väestörakenteen edelleen ikääntyessä suuntaamme kohti pitkäikäisten yhteiskuntaa. Monimuotoisten ja pitkien elämänsaarien yhteiskunnaksi siirtymiseen tarvitaan uudenlaisia yhteisöllisyyttä, monimuotoisuuden arvoamista ja jatkuvaa oppimista. Ikääntyneiden joukko tulee kasvamaan ja yhä useammalla ikääntyneellä on eläkeiän jälkeen terveitä elinvuosia, ja valmiutta sekä halua kantaa enemmän vastuuta lähiyhteisön hyvinvoinnista. Sitran Megatrendi 2026 -selvityksessä eri sukupolvien välisestä tiiviimmästä yhteiselosta voisi olla monenlaisia hyötyjä esimerkiksi luottamuksen vahvistumisesta elämän tyytyväisyyteen ja ihmisten hyvinvointiin.

Yksilökulttuurista siirtyminen kohti merkitysyhteiskuntaa korostaa ihmisen tarvetta kuulua ja tulla kuulluksi. Monitasoisen yhteisöllisyyden mahdollistaminen asumisessa voi tuoda elämään paljonkin sisältöä ja merkityksellisyyttä. Digitalisaatio ja erilaiset jakamusalustat mahdollistavat niin tavaroiden, tilojen, taitojen kuin muidenkin resurssien jaon yhteisössä, sekä luo matalan kynnyksen tavan sosiaalisille kohtaamisille.

ERILAISTEN ELÄMÄNTAPOJEN TOTEUTUMINEN ASUMISESSA

Edellisten otsikoiden perusteella voidaan todeta, että on tarvetta asumiselle, joka huomioi sekä asukkaiden yksilölliset tarpeet että mahdollistaa yhteisöllisyyden eri muodot. Pitkään vallalla ollut asuntosuunnittelumalli, jossa markkina ohjaa asuntotuotantoa ja tarjontaa, ja joka tarjoaa kaikille yhtä ja samaa tuotetta on aikansa elänyt. Tarvitaan joustavia asumisen konsepteja, jotka mahdollistavat asukkaiden yksilölliset tarpeet ja elämäntilanteiden tuomat muutokset.

Asumisen neliöt eivät kerro yksin hyvästä tai huonosta asumisesta. Se, miten asunnon neliöt on käytetty ja kuinka muunneltavia tilaratkaisut ovat, sekä mitä yhteisiä ja jaettuja tiloja, sekä palveluita lähialueella on käytävissä oman asunnon neliöiden lisäksi, on jo paljon parempi asumisen laadun mittari.

Lähteet:

<https://www.etla.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/talous-tieteen-taju-mika-on-tyon-murros-ja-miten-senakyy-jo-nyt/>

<https://www.clevry.com/fi/blog/mita-tyoelaman-murros-oi-keasti-tarkoittaa/>

https://www.ey.com/fi_fi/workplace-of-the-future/miten-tyoelaman-murros-myllertaa-tyoymparistoja-nyt-ja-tulevaisuudessa

<https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2019/vapaa-aika-muutoksessa-tekniikka-on-hamartanyt-arjen-ja-leikin-rajaa>

<https://ennakointiakatemia.fi/ennakointi/matkailu/vapaa-ajan-arvostus/>

<https://www.sitra.fi/wp-content/uploads/2017/02/Selvityksi-C3A42052-2.pdf>

MUUAN, Asunto elämäntapojen estradina, moninaistuvat elämäntavat tulevaisuuden urbaanissa asumisessa, pdf

1.5 Referenssejä maailmalta

Benchmark-selvitys

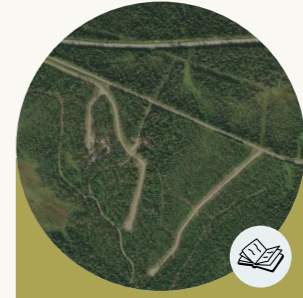
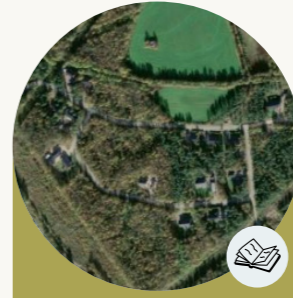
Benchmark-selvityksellä luotiin konkreettinen viitekehys, jonka avulla voitiin määritellä hankkeen tavoitteita, ratkaisuja ja laadullista tavoitetasoa realistisesti ja kunnianhimoisesti. Selvitys auttaa ymmärtämään, millaisia yhteisöasumisen ratkaisuja on toteutunut muualla, ja mitä niistä voitaisiin oppia hankkeen näkökulmasta. Selvityksessä perehdyttiin tarkemmin kuuteen kohteeseen, joista Inarissa ja Muoniossa sijaitsevat esivalitut suunnittelualueet ovat myös selvityksen kohteena vertailukelpoisuuden vuoksi. Kolme muuta kohdetta ovat toteutuneita kohteita, joissa yhteisöllinen asuminen on otettu erityisellä tavalla huomioon. Kohteiksi valittiin yhdessä tilaajan kanssa Skråningen eco-village, Ridlev bofællesskab ja Cohaus Auckland. Selvityksessä vertailtiin etenkin näiden kolmen toteutuneen kohteen ominaisuuksia keskenään suurennuslasin alla. Benchmark-selvityksen aineiston voi lukea kokonaisuutenaan liitteessä 1 - Benchmark-selvitys.

Benchmark-matka

Benchmark-matka antoi osallistujille mahdollisuuden nähdä ja kuulla erilaisista asumisen konsepteista, mikä auttoi kirkastamaan etenkin hankkeen tavoitteita ja konseptia. Matkalle osallistui hanketiimin jäseniä molemmista kunnista, Lapin yliopistosta, sekä konsulttiryhmän jäsen. Matkalla tutustuttiin kolmeen Helsingissä sijaitsevaan kohteeseen, sekä kolmeen Tanskassa sijaitsevaan kohteeseen. Helsingissä tutustuttiin Honkasuon Aarraitoihin, Sintti Co-housingiin ja Noli Living Conceptiin. Tanskassa tutustuttiin Grønne Eng Cohousing, Skråningen eco-village ja Irmabyen, Living by Alfa -kohteisiin.

LAPPI

HELSINKI

TANSKA

UUSI-SEELANTI

1. Inari, Riutula
2. Inari, Pikku-Petsamo
3. Muonio, Tuomaanpalo
4. Honkasuon Aarraitat
5. Sintti Co-housing
6. Noli Living Concept
7. Grønne Eng Cohousing
8. Skråningen eco-village
9. Irmabyen, Living by Alfa
10. Ridlev bofællesskab
11. Cohaus Auckland

Sijainti

Sijainnillisesti kaikki referenssikohteet poikkeavat merkittävästi Inarista ja Muoniosta. Kaikki referenssikohdeet sijaitsevat lähellä palveluja ja julkisen liikenteen väyliä, mikä mahdollistaa sujuvan liikumisen myös ilman omaa autoa. Sen sijaan Inarissa ja Muoniossa liikkumismahdollisuudet ovat rajalliset, eikä arjessa voi turvautua julkiseen liikenteeseen. Tämän vuoksi asuminen edellyttää henkilöauton käyttöä arjessa. Palveluiden läheisyys lisää selvästi referenssikohteiden houkuttelevuutta. Muonion ja Inarin kohteet sijoittuvat selvästi erämaisempaan ympäristöön. Näin ollen Inarin ja Muonion kohteita ei voi markkinoida palveluläheisyydellä, vaan asukkaita täytyy houkutella muilla keinoilla, kuten luonnonläheisyydellä, yhteisöllisyydellä tai muilla elämänlaatua parantavilla ratkaisuilla.

Yhteisöllisyys

Tutkituissa kohteissa yhteisöllisyyttä vahvistetaan usein jo ennen muuttoa järjestetyillä tapaamisilla, ja erityisesti yhteisiä ruokailuja pidetään tärkeänä yhteishengen rakentajana.

Inariin ja Muonioon luotavassa konseptissa toivotaan, ettei yhteisöllisyys ole liian velvoittavaa. Sen tulisi syntyä luontevasti ja olla sellaista, johon asukkaan on helppo osallistua. Yhteisöllisyyden nähdään myös muotoutuvan asukkaiden mukana ja heidän itsensä muokkaamana. Ylisukupolvisen asumisen mahdollisuudet koetaan erityisen kiinnostavina yhteisöllisyyden näkökulmasta.

Ekologiset ratkaisut

Ekologiset ratkaisut ovat läsnä kaikissa tarkastelluissa kohteissa, mutta niiden laajuus vaihtelee. Kaikissa kohteissa on käytössä aurinkopaneelit, ja osassa hyödynnetään myös sadeveden kierrätystä tai on varauduttu sen käyttöönottoon myöhemmin. Aucklandissa, Uudessa-Seelannissa sijaitseva kohde erottuu erityisesti ekologisen kokonaisvaltaisuutensa ansiosta.

Inariin ja Muonioon toivotaan aurinkopaneeliratkaisujen suunnittelun viettävän pidemmälle kuin tarkastelluissa kohteissa, jotta niiden tuottama hyöty saadaan täysimääräisesti käyttöön. Lisäksi hiilinegatiiviset ratkaisut herättävät kiinnostusta.

Asunnot

Asuntovalikoiman monipuolisuus näkyy kaikissa tarkastelluissa kohteissa ja se tukee kohtuuhintaisuutta sekä erilaisia asukastarpeita. Omistusasuminen on kaikissa selvityksen kohteissa vallitseva omistusmuoto. Selvityksen kohteena olleiden rakennusten suunnittelussa on panostettu asumisviihtyvyyteen ja luonnonvaloon: asunnot ovat vain noin kahdeksan metrin syvyisiä, ja niissä on suuret ikkunat useaan ilmansuuntaan. Tämä maksimoi luonnonvalon määrän ja luo avaraa, viihtyisää asuintilaa, vaikka pinta-ala on tehokkaasti mitoitettu. Asunnoissa on lisäksi omat yksityiset ulkotilat, jotka mahdollistavat sekä vetäytymisen että yhteisölliseen toimintaan osallistumisen.

Inarissa ja Muoniossa pidettiin myönteisenä eri asumismuotojen yhdistämistä samalle korttelialueelle, ja alueella herätti kiinnostusta myös erilaisten rakentamis- ja rahoitusmallien tutkiminen. Asuntojen toivotaan olevan omakotitalomaisia pientaloja, joissa avarat pohjaratkaisut tukevat Lapin asumisen erityistarpeita, ja rauhallisia näkymiä luontoon pidetään tärkeinä. Lisäksi ajatusta autottomasta pihasta arvostettiin.

Yhteistilat

Yhteisöllisessä asumisessa keskeinen etu on tilojen jakaminen, mikä vähentää yksittäisten asuntojen pinta-alan tarvetta ja pienentää asukaskohtaisia kustannuksia. Kaikissa selvityksen kohteissa yhteistilat on sijoitettu erillisiin rakennuksiin tai rakennusryhmiin. Niihin kuuluu tyypillisesti vierashuoneita, keittiö sekä ruokailu- ja oleskelutiloja, ja usein myös juhlatila. Useissa kohteissa on lisäksi toimintoihin erikoistuneita tiloja, kuten musiikki- ja työhuoneita, verstaas, liikuntatila, uima-allas, leikkutila, nuorten tila sekä pesula. Yhteiskäyttöautot ovat käytössä kaikissa kohteissa, mikä tukee ekologista liikkumista ja vähentää oman auton tarvetta.

Inariin ja Muonioon toivotaan erityisesti muuntojoustavia tiloja, jotka mukautuvat asukkaiden tarpeiden mukaan. Yhteistilojen vuokraaminen ulkopuolisille nähdään myös taloudellisenä mahdollisuutena.

Materiaalit

Kaikissa selvityksessä tutkituissa kohteissa rakennusten päämateriaalina on käytetty puuta ja muita orgaanisia materiaaleja, mikä korostaa ekologisuutta ja kestävän kehityksen periaatteita.

Inariin ja Muonioon toivotaan vastaavasti aikaa kestäviä, laadukkaita ja mahdollisuuksien mukaan kotimaisia materiaaleja. Tilojen tunnelman halutaan olevan lämmin, kodikas ja viihtyisä. Piha-alueilta toivotaan helppohoitoisuutta ja alueen luontaista kasvillisuutta hyödyntäviä ratkaisuja, kuten kunntaa.

1.6 Asuminen Lapissa

Lappi on Suomen pohjoisin, suurin ja harviten asuttu maakunta. Se on melkein kolmannes koko Suomen pinta-alasta: 100 366 km² ^{L7}. Lapin 21 kunnan alueella asuu vajaat 180 000 asukasta ^{L7}, mikä on vain noin neljäsosa Helsingin asukasmäärästä ^{L6}. Lapin maakunnalla on kolme valtakunnan rajaa: Ruotsin, Norjan ja Venäjän kanssa. Lappi tunnetaan rajattomana alueena - liiketoimintaa harjoitetaan yli rajojen, ihmiset pendelöivät maasta toiseen ja koulua voi käydä naapurimaassa. ^{L4}

Asuminen Lapissa on monille valinta, jossa luonnonläheisyys, rauhallinen elämäntyyli ja vahva yhteisöllisyys ovat keskeisiä hyviä puolia. Toisaalta pitkät välimatkat, vaihteleva työllisyystilanne ja arktiset olosuhteet ovat haasteita, jotka vaativat sopeutumista. Kaiken kaikkiaan Lapissa asuminen tarjoaa ainutlaatuisen yhdistelmän luonnon rauhaa, kulttuuria ja arjen toimivuutta, jota monet asukkaat arvostavat syvästi. Tässä osiossa pureudumme syvemmin Lapissa asumisen saloihin.

”Lappi on henkisesti, maantieteellisesti ja teoissaan tavanomaisen yläpuolella”. Lapin liitto on luonut Lapille vahvan, monipuolisen ja houkuttelevan aluebrändin, joka on kehitetty yhteistyössä asukkaiden kanssa. Brändiä jatkokehitetään vuosien 2024-2026 aikana yhteistyössä asukkaiden kanssa. Brändissä jaetaan Lapin vetovoimatekijät viiteen kategoriaan: 1. Luonnossa ja luonnosta, 2. Outoa taikaa, 3. Tehemä pois, 4. Aito hulluus ja 5. Avoin ja arktinen ^{L1}.

LUONTO ON LÄHELLÄ

Lapissa asumisessa yksi selkeimmistä piirteistä on luonnon läheisyys. Suuret erämaa-alueet, tunturit, joet ja metsät ovat helposti saavutettavissa, ja monet Lapissa asuvat kokevat luonnon osaksi jokapäiväistä elämää - ei vain viikonloppuharrastuksena. Monimuotoinen luonto on yksi Lapin tunnusmerkeistä ja sitä pidetään yhtenä suurimmista vetovoimatekijöistä. Lapissa on myös todistetusti maailman puhtain ilma. ^{L5}

RAUHALLINEN ELÄMÄ

Lapissa arki soljuu usein rauhallisessa tahdisa ilman suurkaupunkien ruuhkia tai aikataulupainetta. Asukkaille tämä merkitsee enemmän aikaa ulkoilulle, omille projekteille ja perheelle. Harvan asukastiheyden takia Lapissa on tilaa elää - kodin voi löytää tai rakentaa niin palvelujen läheltä kuin syrjemmästäkin lokaatiosta. ^{L5}

ASUNTOJEN SAATAVUUS

Lapissa vallitseva asuntopula voi tehdä oman kodin löytämisestä, etenkin vuokra-asunnon löytämisestä, haastavaa. Työn perässä muutaneet saavatkin usein asunnonhakuun apuja työnantajalta. ^{L3}

LAPIN SAAVUTETTAVUUS

Lappi on poikkeuksellisen saavutettava muihin arktisiin alueisiin verrattuna. Sinne voi saapua sekä lentäen, junalla että autolla. Lapissa on viisi lentokenttää, ja lento Helsingistä Rovaniemelle kestää vain n. 1h 15 min. Lisäksi Lapin voi saavuttaa mukavasti yöjunalla Etelä-Suomesta. ^{L4}

VÄLIMATKAT JA PALVELUT

Lapissa välimatkoihin suhtaudutaan mutkattomammin kuin muualla Suomessa, sillä kilometreissä mitattuna kaikki on melko kaukana. Ajallisesti usean kymmenen kilometrin matkat taittaa kuitenkin nopeammin kuin muutaman kilometrin matkan ruuhkaisella pääkaupunkiseudulla. Vaikka Lappi on laaja alue, peruspalvelut on järjestetty yhteistyössä lähiseudun kanssa, eikä ketään jätetä yksin. Pitkät välimatkat tarkoittavat usein auton tarpeellisuutta. ^{L3}

TYÖLLISYYS

Työllisyystilanne Lapissa vaihtelee alueittain ja toimialoittain. Matkailu ja teollisuussektorit ovat tärkeitä työllistäjiä, ja osa työpaikoista on sesonkiluonteisia. Kausityö Lapissa tarjoaa monille mahdollisuuden työllistyä esimerkiksi talvi- ja kesäsesonkien aikana. Alueella voi myös haastaa itseään kansainvälisessä ilmapiiirissä yhdessä ulkomaisten huippusaajien kanssa. ^{L3, L5}

YHTEISÖLLISYYS JA ARJEN TURVA

Lapissa pienet yhteisöt ja kylät voivat tarjota tiiviin sosiaalisen verkoston. Ihmiset auttavat toisiaan ja yhteisöllisyyden voi tuntea konkreettisesti arjessa. Lapissa asumisessa korostuu myös yleinen turvallisuuden tunne ja luottamus naapurustoon. ^{L3}

VALOSTA PIMEYTEEN

Pohjoisen asumiseen liittyy myös erityinen vaara: kesällä voi kokea yöttömän yön ja talvella taas hyvin pitkän pimeän kauden, mikä vaikuttaa monien arkeen ja hyvinvointiin. Monet asukkaat kuitenkin kokevat Lapin ilmaston ja pitkän talven osana alueen ainutlaatuisuutta. ^{L3}

L1: https://www.lapinliitto.fi/wp-content/uploads/2020/11/Lapland_Brandikasikirja_FIN.pdf

L2: <https://www.lapinliitto.fi/tietoa/lappi-brandi/>

L3: https://www.lapland.fi/uploads/2022/09/34b2d410-lap-piin_muuttajan_opas.pdf

L4: <https://www.lapinliitto.fi/en/information/general-information-about-lapland/>

L5: <https://www.lapland.fi/fi/asuminen/>

L6: https://www.hel.fi/static/kanslia/Kaupunkitieto/25_06_13_Tilastotietoja_Helsingista_2025.pdf

L7: https://fi.wikipedia.org/wiki/Lapin_maakunta

Hankkeen alussa osallistettiin inarilaisia, muonilaisia sekä ulkopaikkakuntalaisia. Osallistamisesta vastasi Lapin yliopisto. Ensimmäisessä vaiheessa tietoa kerättiin verkkokyselyllä. Toisessa vaiheessa järjestettiin kaksi asukastyöpajaa, joiden tavoitteena oli ymmärtää asukkaiden ja potentiaalisten muuttajien tarpeita, toiveita ja huolia. Tälle sivulle on koottu yhteenveto osallistamisen keskeisistä havainnoista. Tarkempi analyysi on esitetty liitteaineistossa.

VETO- JA PITOVOIMATEKIJÄT

Lappiin muuttamista houkuttelevat ennen kaikkea luonto ja rauhallinen elinympäristö. Vetovoimaa lisäävät myös monipuoliset harrastusmahdollisuudet, työpaikat, perhesiteet sekä halu elää aidompaa ja kiireettömämpää elämää. Luontoyhteys, arjen sujuvuus ja kustannustehokkuus ovat keskeisiä tekijöitä sekä muuttopäätöksessä että alueelle jäämisessä. Asukkaille on tärkeää kokea kuuluvansa yhteisöön, mikä rakentuu fyysisten ympäristöjen ohella yhteisistä arvoista ja identiteetistä. Pitovoimaa vahvistavat sopiva asuminen, toimivat palvelut ja sujuva arki rauhallisessa ympäristössä. Ulkopaikkakuntalaiset asettuvat paikkakunnalle pysyvästi erityisesti silloin, kun sekä asunto että työpaikka löytyvät.

MUUTTAMISEN HIDASTEET

Lappiin muuttamista hidastaa erityisesti sopivan asunnon löytäminen. Ulkopaikkakuntalaisille haasteita aiheuttaa lisäksi työllistyminen, kun taas paikallisten muuttopäätöksiin vaikuttaa useammin taloudellinen tilanne. Kunnista puolestaan muutetaan pois asuntojen puutteen, palvelujen heikkenemisen, ympäristön epäsiisteyden sekä toimeentuloon ja sosiaalisiin tekijöihin liittyvien syiden vuoksi.

ASUNTO

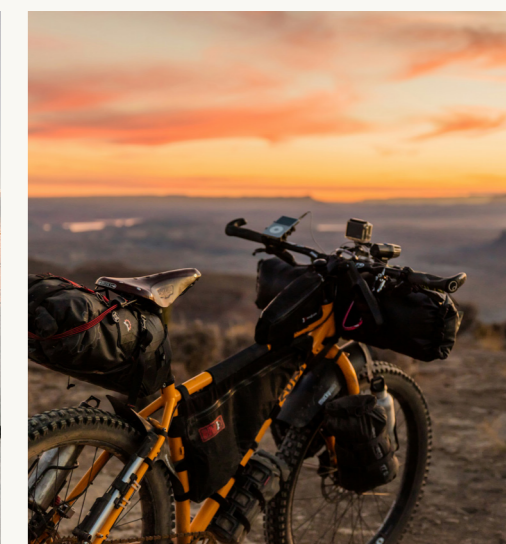
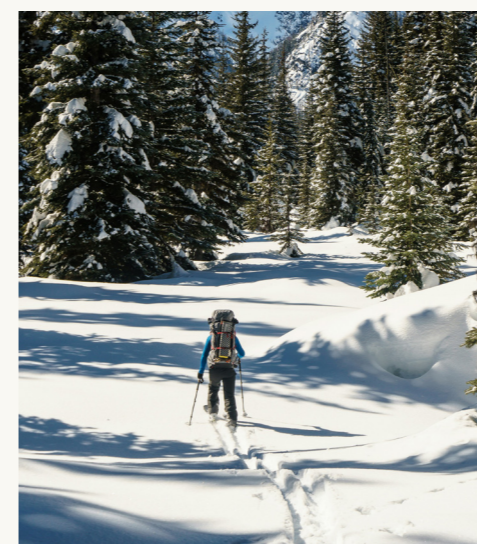
Asunto on valtaosalle vastaajista keskeinen osa arkea, ja siellä vietetään paljon aikaa. Asumiselta toivotaan ennen kaikkea rauhallisuutta, luonnonläheisyyttä ja arjen sujuvuutta. Oma koti ja henkilökohtaiset oleskelutilat halutaan säilyttää yksityisinä. Toiveissa korostuu pientaloasumisen parhaiden puolien yhdistäminen toimiviin ja tiiviisti suunniteltuihin kokonaisuuksiin, joissa luonto on lähempänä kuin perinteisissä taajamarakenteissa. Asuntojen perustoimintojen toivotaan olevan mahdollisimman itsenäisiä, jotta ulkopuoliset häiriöt, kuten sähkökatkot, eivät heikennä elämänlaatua.

Suurin osa kyselyyn vastanneista etsii ensisijaisesti omistettavaa omakotitaloa. Seuraavaksi eniten haetaan vuokrattavia rivitaloasuntoja, joita etsivät erityisesti ulkopaikkakuntalaiset verrattuna paikallisiin.

YHTEISÖLLISYYS

Yhteisöllisessä asumisessa vastaajia kiinnostavat erityisesti sosiaalisuus ja seura, arjen apu ja tuki sekä taloudelliset hyödyt. Yhteistiloilta toivotaan monipuolisuutta, helppoa saavutettavuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia ratkaisuja. Yhteisöllisyyden nähdään rakentuvan tilojen, luontevien kohtaamisten ja arjen käytäntöjen kautta – ei pakottamalla, vaan mahdollistamalla. Arkea tukevia tiloja ollaan valmiita jakamaan silloin, kun niistä on selkeää käytännön hyötyä. Yhteisöllisyys koetaan kevyenä arjen tukena, ja jakamistalous kiinnostaa erityisesti silloin, kun se lisää sujuvuutta ja tuo säästöjä.

Asukkaat toivovat matalan kynnyksen, satunnaisia kohtaamisia esimerkiksi yhteisissä piha- ja harrastetiloissa, mutta pitävät samalla yksityisyyttä tärkeänä.

2

Konsepti

2.1 Juuret pähkinänkuoressa

Juuret on asumisen kokonaisuus, jossa arvot, arjen elämä ja arkkitehtuuri kasvavat samasta juuresta.

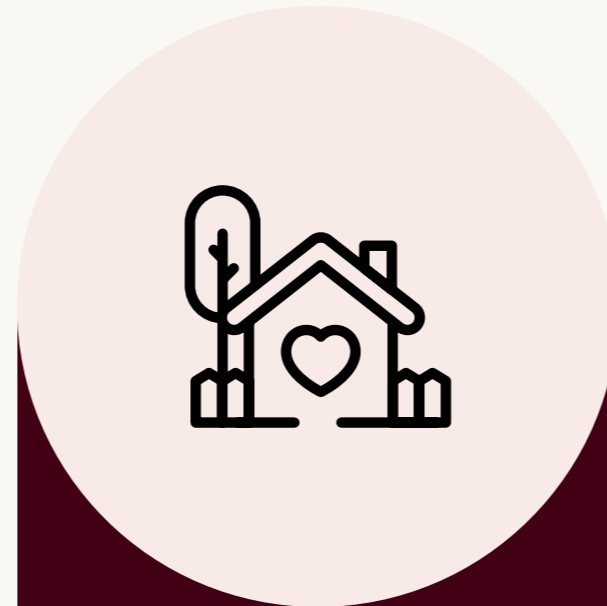
Arvot

Yhteinen · Juureva · Älykäs

Juurien arvot muodostavat konseptin perustan. **Yhteinen** korostaa arjen kohtaamisia ja jaettuja resursseja. **Juureva** kytkee asumisen pohjoiseen luontoon, paikallisuuteen ja kestävyys-teen. **Älykäs** tarkoittaa harkittuja ratkaisuja - tilojen tehokasta käyttöä, joustavuutta ja pitkän aikavälin toimivuutta.

Arvot pohjautuvat asukkaiden tarpeiden ymmärtämiseen, asumisen muutokseen sekä pohjoisen ympäristön erityispiirteisiin. Arvot ovat ohjanneet konseptin suunnittelua kaikilla tasoilla - tilaratkaisuista naapuruston rakenteeseen ja arkkitehtuuriin.

Arvoista on kerrottu tarkemmin kappaleessa 2.3.

Asuminen

Oma koti · Pihapiiri · Naapurusto

Juuret rakentuu kolmesta asumisen mittakaavasta. **Oma koti** tarjoaa yksityisyyden ja arjen toimivuuden. **Pihapiiri** luo luontevan puoliyhteisen tilan naapureiden kohtaamiselle. **Naapurusto** kokoaa yhteiset tilat ja palvelut yhteen, muodostaen elävän ja monisukupolvisen yhteisön.

Asumisesta on kerrottu tarkemmin kappaleissa 2.4-2.8.

Arkkitehtuuri

Estetiikka · Paikka · Toteutettavuus

Juurien arkkitehtuuri perustuu kolmeen periaatteeseen: **estetiikkaan, paikkaan** ja **toteutettavuuteen**.

Rakennukset muodostavat tunnistettavan ja ajattoman kokonaisuuden, joka istuu pohjoiseen ympäristöönsä ja on samalla rakentamisen kannalta selkeä ja tehokas toteuttaa. Arkkitehtuuri yhdistää kauneuden, toimivuuden ja käytännöllisyyden.

Arkkitehtuurista on kerrottu tarkemmin kappaleissa 2.9-2.12.

2.2 Juurien tarina

Juuret on paikka, johon on helppo tulla ja hyvä jäädä. Lapissa eläminen on aina ollut enemmän kuin asumista. Se on suhde luontoon, vuoden kierron rytmeihin ja ihmisiin ympärillä. Juuret syntyvät ajatuksesta, että nykypäivän ihmiset – yksinelävät, perheet, työssäkäyvät, kausityöntekijät ja kolmannen iän asukkaat – tarvitsevat kodin lisäksi kuulumisen kokemuksen. Se tarjoaa kodin, yhteisön ja kestävästi arjen ihmisille, jotka haluavat elää pohjoisessa – pysyvästi, osa-aikaisesti, tai hetkittäin. Juuret on paikka, johon voi juurtua omaan tahtiinsa.

Juuret ei ole projekti eikä pelkkä asuinalue. Se on yhteisö, joka kantaa, ja perusta, jolle elämä Lapissa voi kasvaa. Paikka, johon voi juurtua omalla tavallaan. Jotkut tulevat työn perässä, toiset elämänmuutoksen vuoksi, jotkut rauhaa etsimään. Juuret tarjoaa kodin niille, jotka haluavat asettua – pysyvästi tai hetkeksi – ilman että heidän tarvitsee olla yksin.

VIISASTA ASUMISTA POHJOISEN EHDOLLA

Juurien älykkyys ei tarkoita monimutkaisuutta tai näkyvää teknologiaa. Se tarkoittaa hyvin harkittuja ratkaisuja, jotka tekevät arjesta toimivaa, kestävästi ja turvallista – myös silloin, kun olosuhteet muuttuvat. Muuntojoustavat kodit, luonnon rytmeihin suunniteltu arkkitehtuuri ja kestävästi energiaratkaisut tekevät arjesta sujuvaa ja turvallista. Teknologia tukee elämää hiljaisesti, niin että koti toimii tänään ja huomenna.

Juurtuminen ei ole vaatimus - se on mahdollisuus.

Kodin, jossa
voi nauttia
Lapin rauhasta
yksityisesti.

Yhteisön, joka
kantaa.

JUURET TARJOAA

Arjen, joka
on kestävä ja
inhimillinen.

Paikan, johon voi
juurtua - pysyvästi
tai lyhyesti.

Mahdollisuus yhteisöllisyyteen ja yhteiseen tekemiseen.

Varautumista poikkeuksellisiin olosuhteisiin.

Turvallinen ympäristö kasvaa ja tutkia maailmaa.

Naapuruston puusauna on yhteisöllisyyden lämmin sydän.

Rauhallisuus ja yksityisyys.

Rakennettu ympäristö sulautuu maisemaan.

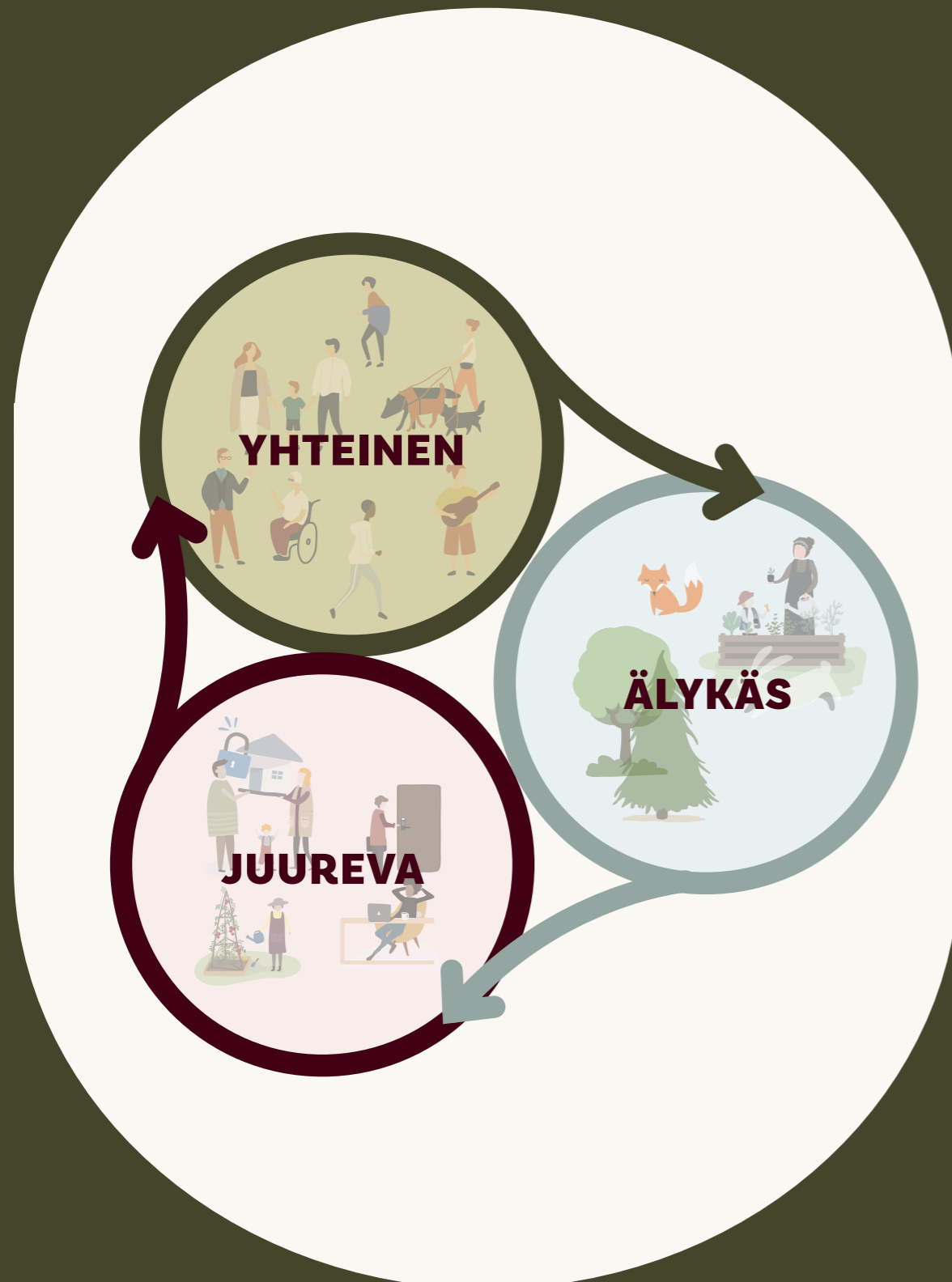

Luonto läsnä niin ulkona kuin sisällä.

2.3 Millaiset Juuret? Juurien arvot

Moninaiset juuret - yhteinen kasvu

Luonnossa juuret eivät kasva yksin. Ne muodostavat verkostoja, jakavat ravinteita ja tukevat toisiaan. Juurien suunnittelun takana on sama logiikka; naapurusto luo yhteisön, jossa kohdataan, ja jaetaan arjen tiloja ja toimintoja.

Juuret antaa tilaa erilaisille taustoille, kielille ja elämäntilanteille. Jokainen tuo mukanaan omat juurensa - ja kasvattaa uusia yhdessä muiden kanssa.

Yhteisöllisyys ei ole pakollista, mutta se on aina läsnä. Se näkyy arjen turvassa, jaetuissa resursseissa ja siinä tunteessa, että joku on vierellä - tarvittaessa.

Juurella:

- Jokaisella on oma koti ja yksityisyys.
- Yhteiset tilat kutsuvat kohtaamaan.
- Arki rakentuu luontevasti yhdessä tekemisestä.
- Yhteisöllisyys ei ole pakollista, mutta se on aina läsnä.

Älykkään asumisen vaivattomuutta ja turvaa

Juurilla älykkyys ei ole näyttävää teknologiaa, vaan viisasta ennakointia. Sitä, että asuminen toimii silloinkin, kun olosuhteet muuttuvat.

Juuret on suunniteltu pohjoisen ehdoilla. Kodit mukautuvat elämäntilanteisiin, eivät pakota muuttamaan pois silloin, kun elämä muuttuu. Tilat ovat muuntojoustavia, arki joustavaa.

Pohjoisessa älykkyys tarkoittaa myös vaurtumista. Juurilla asuminen kestää poikkeusolosuhteita: kylmyyttä, sähkökatkoja, muuttuvia sääoloja. Kohteesta riippuen energiaa on mahdollista tuottaa ja käyttää järkevästi, lähellä ja yhdessä. Maalämpö, aurinkoenergia ja energiatehokkaat ratkaisut luovat turvaa, vakautta ja ennustettavuutta arkeen.

Juurilla teknologia on läsnä, mutta huomaamatonta. Se tukee asumista, ei hallitse sitä. Äly syntyy siitä, että kokonaisuus toimii – pitkällä aikavälillä, kestävästi ja ihmisen ehdoilla.

Juurilla älykäs asuminen tarkoittaa mielenrauhaa. Sitä, että koti on valmis huomiseen. Se tuo jokaipäiväiseen elämään helpoutta, vaivattomuutta ja turvaa.

Paikallista juurevuutta

Juuret kasvaa paikastaan. Se ei asetu maiseen vasten luontoa, vaan sen kanssa. Rakennukset on istutettu ympäristöönsä niin, että ne seuraavat maaston muotoja, valoa ja vuodenaikoja. Kaunis luonto ei ole taustaa asumiselle, vaan sen lähtökohta. Juurilla maisemaa ei hallita – sitä kuunnellaan ja vaalitaan.

Puu on Juurten perusmateriaali. Se tuntuu, tuoksuu ja kestää. Se sitoo hiiltä, vanhenee arvokkaasti ja luo tiloihin lämpöä, joka ei ole vain fyysistä. Puu yhdistää rakentamisen paikalliseen perinteeseen ja pitkäjänteiseen ajatteluun: tehdään kerralla kunnolla, aikaa varten.

Puusauna on Juurten sydän. Se on paikka, jossa sukupolvet kohtaavat, arki pysähtyy ja yhteisö hengittää samaa rytmiä. Sauna ei ole

lisäpalvelu, vaan osa elämää – yhtä luonnollinen kuin vuodenaikojen vaihtelu.

Juurella eletään yksinkertaisesti, mutta ei niukasti. Arki on selkeää, tarpeetonta vällettään ja tilaa jätetään olennaiselle: yhdessäololle, luonnolle ja omalle rauhalle. Monisukupolvinen elämä on luonteva osa yhteisöä – tieto, taidot ja tarinat kulkevat eteenpäin, arjessa ja huomaamatta.

Juurevuus tarkoittaa myös jatkuvuutta. Sitä, että rakennetaan paikka, jossa on ollut hyvä elää ennen – ja jossa on hyvä elää myös tulevaisuudessa. Juuret kunnioittaa maata, johon se rakentuu. Ekologisuus ei ole lisäominaisuus, vaan lähtökohta. Kun vastuu ei ole vain yksilöllä, kestävät valinnat syntyvät luonnostaan.

YHTEINEN

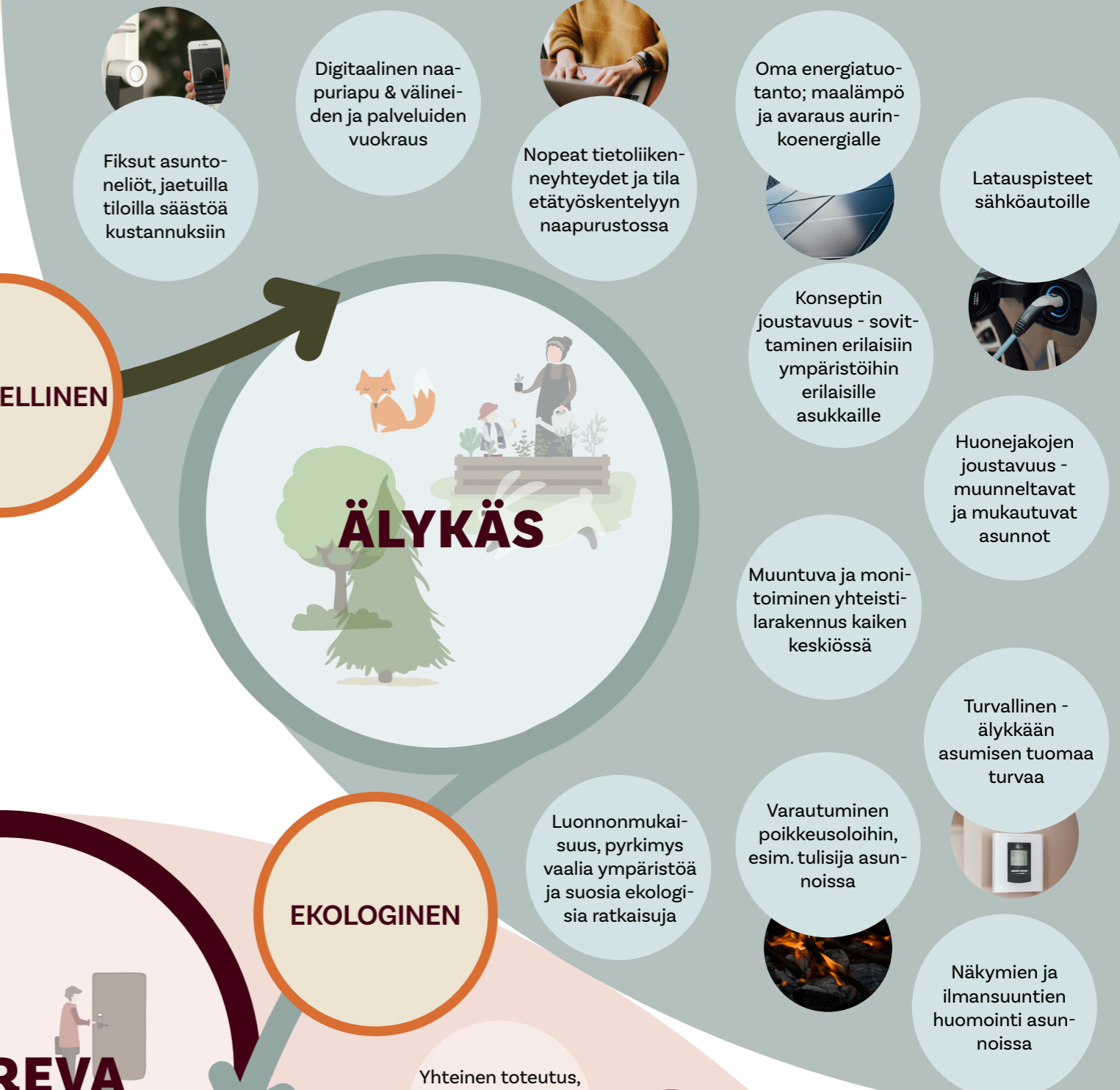
TALOUDELLINEN

ÄLYKÄS

JUUREVA

EKOLOGINEN

JUURUTTAVA

2.4 Kohderyhmät

Hankkeessa osallistettiin Lapin yliopiston toteuttamana sekä paikallisia että potentiaalisia muualta muuttavia asukkaita konseptin kehittämiseen sekä verkkokyselyn että Inarissa ja Muoniossa järjestettyjen asukastyöpajojen avulla. Saadut tulokset kerättiin yhteen ja näiden perusteella tunnistettiin konseptille potentiaalisimmat asukaskohderyhmät.

Asumisen kohderyhmillä tarkoitetaan ihmisiä ja elämäntilanteita, joita varten asumista suunnitellaan. Ne kuvaavat esimerkiksi asukkaiden arkea, tarpeita, toiveita, liikkumista, työn ja vapaa-ajan tapoja sekä suhdetta ympäristöön ja yhteisöön. Kohderyhmät eivät rajaa ketään pois, vaan auttavat ymmärtämään, kenelle asumista ensisijaisesti kehitetään ja millaisia valintoja se edellyttää.

Selkeästi määritellyt kohderyhmät ovat onnistuneen asumissuunnittelun perusta. Kohderyhmä luodaan jonkin yhteisen nimittäjän tai nimittäjien ympärille. Kun yhteisinä nimittäjinä tarkastellaan asukkaiden tunnistettuja elämäntyyliä ja -tilanteita, syntyy asumista, joka on toimivaa, merkityksellistä ja pitkäikäistä. Elämäntyyliä tarkoitetaan tässä yhteydessä yksilöiden ja ryhmän tapoja elää ja toimia. Elämäntyyli pitää sisällään esimerkiksi arjen ja ajankäytön, sekä sosiaalisen elämän ja kulutuksen. On oleellista etteivät kohderyhmät pohjautu pelkästään demografisiin tekijöihin ja niistä saatuihin numeraalisiin arvoihin, kuten henkilöiden ikään, tulotasoon ja perhekunnan kokoon, vaan myös elämäntapoihin, arvoihin ja sijaintiin, eli spykograafisiin tekijöihin.

Kohderyhmien tarkastelussa on oleellista huomoida kohteen sijainti ja sen asumiseen luomat mahdollisuudet, tarpeet ja haasteet. Miten kyseinen elämäntapa ilmenee ja toteutuu halutussa sijainnissa? Sijainti, spyko- ja demografiset tekijät muodostavat kokonaisuuden, joka toimii eri näkökulmat huomioonottavana pohjana asumisen kohdentamiselle.

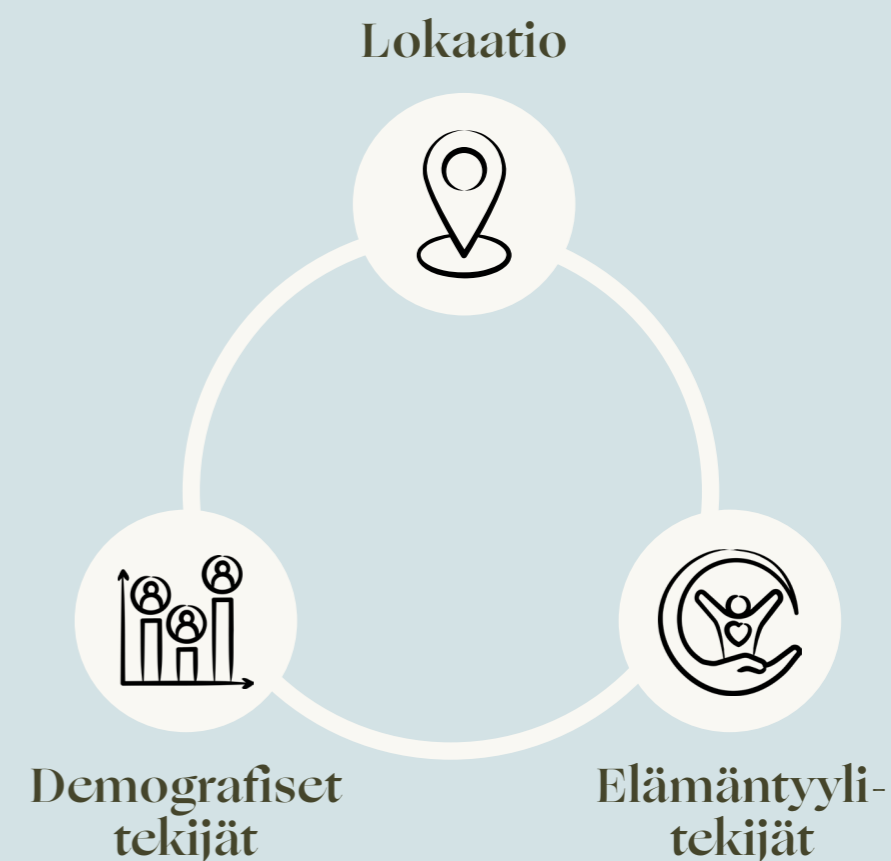
Ilman kohderyhmiä suunnittelu jää helposti yleiselle tasolle ja lopputulos voi olla kompromissi, joka ei palvele ketään erityisen hyvin. Kaikkea kaikille -ajattelu johtaa usein ratkaisuihin, jotka ovat kyllä mahdollisia monelle, mutta ihanteellisia harvalle. Kohdentaminen sen sijaan mahdollistaa rohkeammat ja laadukkaammat ratkaisut: tiloja, palveluja ja ympäristöjä, jotka tukevat tietynlaista arkea ja elämäntapaa aidosti.

Asumisen kohderyhmien määrittely auttaa myös ennakoimaan tulevaisuutta. Se tekee näkyväksi, millaista elämää alueella halutaan mahdollistaa, keitä sinne halutaan kutsua ja millaisia edellytyksiä heille halutaan tarjota. Näin asumisen suunnittelu ei ole vain rakentamista, vaan tietoinen valinta elinvoimaisesta ja kestävästä asuinympäristöstä.

Seuraavilla sivuilla on esitelty Juurien potentiaalisimmat asukaskohderyhmät, ja heidän asumisen tarpeet ja motiivit.

Lähteet:
MUUAN, Asunto elämäntapojen estradina, moninaistuvat elämäntavat tulevaisuuden urbaanissa asumisessa, pdf

Asumisen kohdentamisen näkökulmat

Hanna

Luontokeskeinen etätyöntekijä

Hanna on 25–45-vuotias yksin muuttava, luontoa arvostava etätyöntekijä, joka muuttaa Lappiin saadakseen rauhaa ja selkeyttä arkeensa. Hän haluaa kompaktin, helppohoitoinen kodin, jossa on hyvä nettiyhteys ja suora pääsy luontoon. Vapaa-aikanaan hän ulkoilee paljon, joten toimivat säilytystilat ja mahdollisuus yhteiskäyttöisiin välineisiin ovat tärkeitä.

Hanna arvostaa ekologisuutta, energiatehokkuutta sekä kevyttä, luontevaa yhteisöllisyyttä: ystävällisiä naapureita, arjen pieniä kohtaamisia ja välineiden jakamista ilman tiivistä yhdessäoloa. Hän etsii paikkaa, jossa toimivuus, luonto ja yksinkertainen elämä tukevat hänen elämäntapaansa.

Asumisen toiveet

- Kompakti, helppohoitoinen ja selkeä koti (vuokra-rivitalo- tai kerrostalomainen ratkaisu)
- Hyvä nettiyhteys ja toimiva työtila
- Suora yhteys luontoon ulko-ovelta
- Toimivat säilytystilat ja yhteiskäyttöiset harrastevälineet
- Ekologinen ja energiatehokas asuminen

Hän etsii paikkaa, jossa toimivuus, luonto ja yksinkertainen elämä tukevat hänen elämäntapaansa.

Heikki

Sesonkimuuttaja

Heikki on työikäinen sesonkimuuttaja, joka muuttaa harrastusten ja joustavien etätyömahdollisuuksien tai uuden työn perässä. Häntä vetää alueelle erityisesti Lapin hiljainen, avara luonto ja mahdollisuus aloittaa päivä suoraan ladulta tai tunturin juurelta. Ulkoilu ja urheilu ovat olennainen osa hänen arkeaan: hiihto, pyöräily, retkeily, kalastus ja melonta eivät ole harrastuksia vaan elämäntapa.

Asumiselta Heikki toivoo ennen kaikkea helppeutta ja toimivuutta: kompakti ja siisti asunto, hyvä nettiyhteys, kuivaus- ja huoltotilat sekä lyhyet välimatkat työpaikalle tai luontoon. Kevyt, ystävällinen yhteisöllisyys on hänelle tärkeä vetovoimatekijä ja etenkin yksin muuttavalle on merkittävää, että naapurustossa on tilaa kohtaamisille ilman velitteita.

Asumisen toiveet

- Pieni, helppohoitoinen ja siisti asunto
- Kuivaushuone, huoltotila ja varusteiden säilytys
- Oma parkkipaikka ja sujuva liikkuminen työn rytmissä
- Joustavat vuokra-ajat ja selkeät kustannukset
- Hyvä nettiyhteys etätyötä varten
- Lyhyet välimatkat työpaikalle, luontoon ja palveluihin

Häntä vetää alueelle erityisesti Lapin hiljainen, avara luonto ja mahdollisuus aloittaa päivä suoraan ladulta tai tunturin juurelta.

Virtaset

Lapsiperhe ja turvallinen arki

Virtaset etsivät turvallista, lapsiystävällistä ja sujuvaa arkiympäristöä, jossa elämä ei ole jatkuvaa suorittamista. He haluavat käytännöllisen kodin, jossa on toimiva kodinhoitotila, mahdollisuus kuivata märkiä vaatteita ja riittävästi säilytystilaa perheen ulkoiluvälineille. He arvostavat järkevähintaisia ja toimivia asumisratkaisuja sekä sitä, että jokaisella perheenjäsenellä on oma tila.

He eivät kaipaa järjestettyä yhteisöllisyyttä, vaan luontevia arkikohtaamisia naapurien kanssa: moikkaamista, pientä auttamista ja ystävällistä läsnäoloa. Turvallinen naapurusto, jossa lapset löytävät kavereita ja voivat juosta pihasta metsään, on heille tärkein asia. Virtaset haluavat sujuvaa, rytmittyntä arkea luonnon lähellä, eivät "uutta elämää", vaan parempaa arkea.

Asumisen toiveet

- Turvallinen ja lapsiystävällinen ympäristö
- Luonto heti pihan läheisyydessä
- Käytännöllinen kodinhoitotila ja kuivausmahdollisuudet märille vaatteille
- Paljon säilytystilaa ulkoilu- ja harrastevälineille
- Järkevät asumiskustannukset
- Riittävästi huoneita (2-4 makuuhuonetta) ja oma tila jokaiselle

Virtaset haluavat sujuvaa, rytmittyntä arkea luonnon lähellä, eivät "uutta elämää", vaan parempaa arkea.

Mari ja Mikko

Työssäkäyvä pariskunta

Mari ja Mikko ovat työssäkäyvä pariskunta, joka etsii luonnonläheistä kotia, jossa arki sujuu rauhassa ilman kaupunkirutiinien kuormittavuutta. He kaipaavat terveellistä, kauniisti suunniteltua tilaa, jossa on hyvä netti etätöihin, mahdollisuus aloittaa päivä polulla tai ladulla ja koti, joka tuntuu tukikohdalta kiireettömälle, tasapainoiselle elämälle.

He arvostavat luontevaa, kevyttä yhteisöllisyyttä ilman velvoitteita sekä käytännöllisiä arjen ratkaisuja: välinevarastoa, kuivaus- ja huoltotiloja sekä koiraystävällistä ympäristöä. Pariskunta etsii paikkaa, jossa luonto alkaa kotiovelta, työ sujuu rauhassa ja elämä tuntuu vihdoin omalta.

Asumisen toiveet

- Rauhallinen, terveellinen ja kauniisti suunniteltu koti
- Pieni rivitalo tai omakotitalo
- Hyvä nettiyhteys etätöihin
- Helppo pääsy luontoon
- Riittävästi säilytystilaa (sukset, pyörät, ulkoiluvälineet)
- Koiraystävällinen ympäristö ja paikka tassujen pesuun

Pariskunta etsii paikkaa, jossa luonto alkaa kotiovelta, työ sujuu rauhassa ja elämä tuntuu vihdoin omalta.

Olavi

Yksinelävä eläkeläinen

Olavi on Lapin alueella pitkän työuran tehnyt viitisen vuotta sitten eläköitynyt aktiivinen luonnossa liikkuja ja kalastaja. Lasten kasvetua aikuisiksi ja muutettua pois kotoa syrjässä sijainnut iso talo alkoi tuntua turhan suurelle ja elämä yksinäiselle.

Asuessaan Juurilla hän kokee suurta iloa kohtaamisista naapureiden kanssa niin yhteisissä tapahtumissa kuin ihan vain naapurustossa liikkussa. Viime aikoina Olavi on saanut kalakavereikseen naapurustossa asuvat 7-vuotiaat kaksoset Miljan ja Juhanin.

Juurilla asuessaan Olavi nauttii, kun voi tarjota naapurustolle taitojaan ja aikaansa. Vastavuoroisesti hän kokee kuuluvansa porukkaan, eikä olo tunnu yksinäiseltä vaikka asuukin yksin.

Daniela

Kausityöntekijä maailmalta

Daniela on kansainvälisen matkatoimiston belgialaissyntyinen freelancer-lasketteluopas. Toiselta ammatiltaan hän on luontovalokuvaaja. Kun mahdollisuus Suomen Lappiin lähtemiselle avautui, hän päätti tarttua tilaisuuteen ja viettää kokonaisen vuoden uudessa maassa.

Daniela arvostaa asumiselta helppoutta ja yksinkertaisuutta. Juurien valmiiksi kalustettu kompakti koti on hänen tarpeisiinsa täydellinen; kaikki fasiliteetit valmiina ja mahdollisuus päästä tutustumaan paikalliseen elämäntapaan jaettavien tilojen ja toimintojen avulla.

Asuttuaan puoli vuotta pienessä kodissaan Daniela on vakuuttunut, että tänne hän palaa vielä uudestaan - ensi kerralla pidemmäksi aikaa.

Jesse

Aikuistuva opiskelija

Jesse on kolmilapsisen perheen vanhin lapsi, joka on juuri aloittanut opinnot ammattiopistossa. Kotona riittää vilskettä, sillä pikkusisarukset ovat vasta kymmenen ikävuoden molemmin puolin.

Haave omasta rauhasta ja vapaudesta vanhempien ruokapatojen äärellä toteutui, kun naapurustosta vapautui valmiiksi kalustettu kausityöntekijällä ollut asunto. Opintojen alun ajan Jesse aikoo asua uudessa omassa kodissaan, mutta haaveilee sen jälkeen muuttavansa vaihto-opintojen perässä Norjaan. Vaikka omia siipiä onkin mahtavaa päästä kokeilemaan, Jesse tietää jo nyt tulevansa kaipaamaan lukuisia Kaarnassa vietettyjä sauna-, grillaus ja videopeli-iltoja ystäviensä kanssa.

Irma

Vieraileva isoäiti

Irma on Oulussa vakituisesti asuva eläkeläinen, joka vierailee poikansa perheen luona säännöllisesti noin kerran kuussa. Pojan työ vie häntä maailman ääriin ja Irma haluaa sekä viettää aikaa lapsenlapsiensa kanssa, että auttaa perhettä pojan ollessa työmatkoilla. Vierailut kestävät tyyppillisesti muutamasta yöstä maksimissaan viikkoon.

Vierailujen aikana Irma asuu Kaarnan kalustetussa vierashuoneessa. Hän on ihastunut alueeseen ja naapurustoon, ja onkin harkinnut muuttavansa itsekin alueelle. Vielä hän ei ole kuitenkaan raaskinut luopua omasta asunnostaan ja luottamustehtävistään Oulussa. Vaikka suurinosa ajasta vierailujen aikana kuluu lastenlasten kanssa, Irma nauttii suuresti, kun pääsee huilaamaan erilliseen vierashuoneeseen ja kylpemään Kaarnan pehmeissä löylyissä.

2.5 Yksityisestä yhteisölliseen Juurien asumisen rakenne

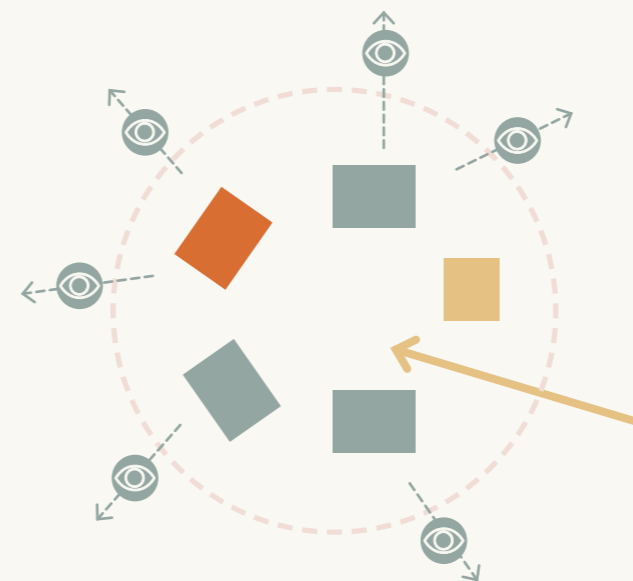
Konseptin asumisen ratkaisut sijoituvat kolmelle eri tasolle: **Omaan asuntoon, yhteiseen pihapiiriin** sekä koko **naapuruston alueelle**. Joustavuutensa vuoksi konseptin osasista voi muotoilla monenlaisia kokonaisuuksia. Puhdaspiirteisimmillään se on kuitenkin pohjoiseen ympäristöön suunniteltuna. Se huomioi yhtäläillä yhteisöllisyyden kuin yksityisyydenkin, joka korostuu konseptia suomalaiseseen mielenmaisemaan istutettaessa.

Oma koti

Kaikki alkaa kotoa. Juurien kodeissa on kompaktit neliöt, mikä tekee niistä taloudellisesti saavutettavia monelle. Silti kodeissa on kaikki tarpeellinen ja joustavia tiloja eri elämäntyyliin ja -tilanteisiin. Koti on oman yksityisyyden ja turvan tyyssija. Koti avautuu pihalle, tehden maisemasta eksklusiivisen elämyksen. Koti avautuu myös yhteiseen pihapiiriin tuoden yhteisöllisyyden ja yhteisön avun lähelle. Juurien kodit taipuvat moneen elämäntilanteeseen ja monenlaisille ruokakunnille. Koteja on minikaksoista neliöihin.

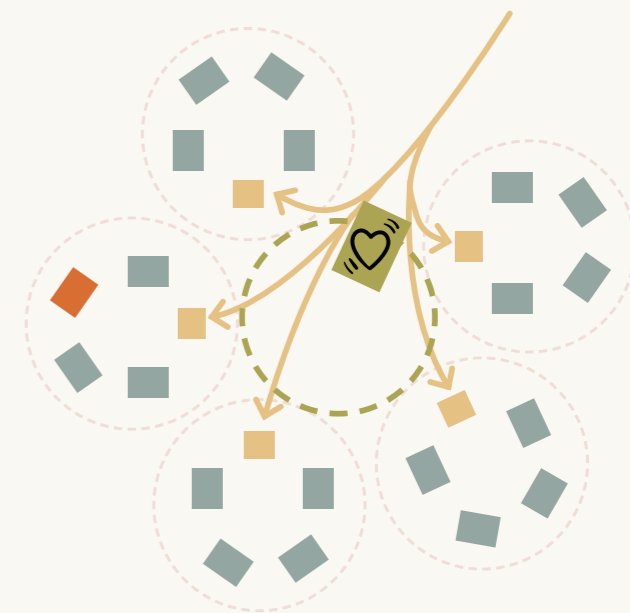
Omassa kodissa kompakteja neliöitä täydentää asuntokohtainen joustotila, joka sijaitsee sisäänkäynnin yhteydessä. Se taipuu niin harrastusvälinevarastoksi, vaatehuoneeksi kuin työtilaksikin. Kodin ulkotiloja täydentää terassi ja lemmikeille tarkoitettut tilat.

Pihapiiri

Pihapiiri on kodin jatke. Se täydentää kodin arkea arkisilla toiminnoillaan. Pieni piharakenus sitoo yhteen pyöräpysäköinnin, pyykinkuivauksen ynnä muut arjen aputoiminnot sekä rennon oleskelun. Pihapiiri on pienyhteisön spontaanien kohtaamisten paikka. Se tarjoaa myös ensiaskeleet lapsen elinpiiriin laajentamiseen.

Pihapiirit muodostuvat noin kymmenestä kodista. Pihapiirissä kodit ja koteihin liittyvät ulkotilat luovat asumiseen yksityisyyttä, jaetut toiminnot ja pihatilat yhteisöllisyyttä.

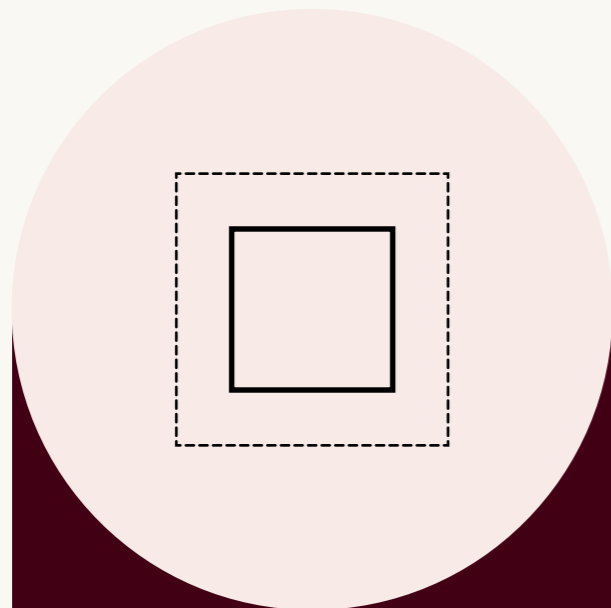
Naapurusto

Naapurusto on useamman pihapiirin muodostama noin 20-40 asunnon kokonaisuus, jonka keskiössä on Kaarnaksi kutsuttu naapurustotalo. Saapuminen oman kodin yksityisyyteen tapahtuu naapurustotalon ohi, mikä luo päivittäisiä kohtaamisia naapureiden välille. Naapurustotalo kokoaa yhteen naapuruston yhteiset tilat ja toiminnot ja toimii näin yhteisön kohtaamispaikkana. Se täydentää kotien kompakteja neliöitä laadukkailla jaetuilla tiloilla ja tarjoaa näin asumiseen sellaista poikkeuksellista laatua, jota asuntokohtaisilla ratkaisuilla ei olisi saavutettavissa. Naapurustotalo luo arjesta juhlaa. Naapurustotaloa täydentää jaetut arjen huoltoon liittyvät toiminnot.

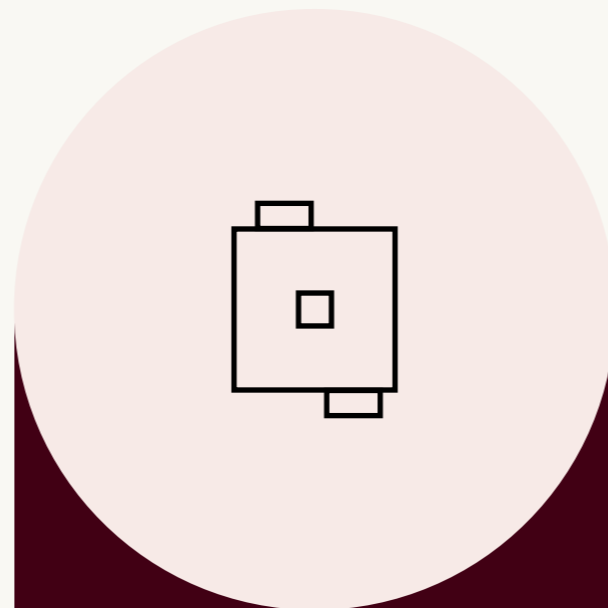
2.6 Asunnot

Keskeiset periaatteet

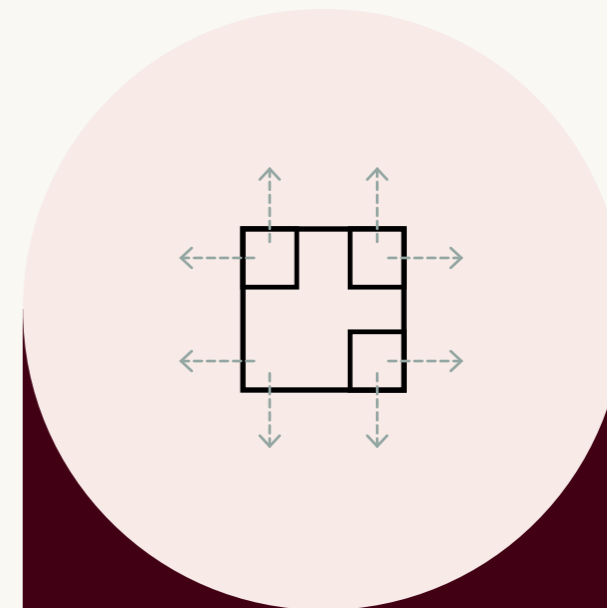
Kompaktit neliöt

- Kaikki tarvittava tehokkaasti.
- Kompaktit neliöt tuo kohtuuhintaisuutta asumiseen.
- Pihapiirin yhteistilat ja naapurustotalo toimivat oman kodin neliöiden jatkeena.
- Kompakti asunto ja laadukkaat harrastusvälineiden säilytystilat motivoivat aktiiviseen elämäntyyliin.
- Sisäänkäynti- ja terassivyöhyke suurentavat asuintiloja kesäaikaan.

Varautuminen tulevaan

- Jokaisessa asunnossa on tulisija ääriolosuhteita ja häiriötilanteita silmällä pitäen.
- Monimuotoiset pihapiiri- ja naapurustokokonaisuudet mahdollistavat elämäntyyliin ja vierashuoneessa voi majoittua vierailevat läheiset.
- Asuntojen joustavat tilat mahdollistavat asumisen elämäntilanteiden muuttuessa.
- Maalämpö- ja aurinkoenergia mahdollistavat omavaraisuutta ja yhtiömuotoisuus helpottaa niiden toteuttamista.

Joustavat asuntopohjat

- Asuntopohjat joustavat useanlaiseen korttelikokonaisuuteen. Tilojen avautuminen eri suuntiin mahdollistaa erilaisten pihapiirikokonaisuuksien luomisen.
- Asuntojen sisäänkäynnin yhteydessä oleva joustava aputilavyöhyke mahdollistaa asukkaan elämäntapojen mukaiset toiminnot. Joustotila luo asumiseen joustoa myös elämäntilanteiden muuttuessa.
- Sisä- ja ulkotilojen toiminnot ja tilat jatkavat oman asunnon neliöitä.
- Asunnot muodostuvat palapelimäisistä osista, joita kokoamalla saadaan runsaasti erikokoisia ja erilaisia asuntoja.
- Rakennusten kattomuotoa voi hyödyntää makuuparvien tai säilytysullakoiden rakentamiseen.

2.6 Asunnot Toiminnot

Keittiö

Keittiö on kodin toiminnallinen keskipiste, jossa ruoanlaitto, yhdessäolo ja arjen koordinointi tapahtuvat luontevasti rinnakkain. Työskentelypisteet on jäsenneilty sujuvaan rytmiin, ja tilaa on sekä valmisteluun että seurusteluun. Keittiö tukee sekä nopeita arkirutiineja että pidempiä illanviettoja.

Oleskelu

Oleskelutilat muodostavat kodin yhteisen ytimen, jossa yhdessäolo, lepo ja arjen hetket kohtaavat. Tulisija tuo tilaan lämpöä sekä varautumista ääriolosuhteisiin. Suuret ikkunapinnat avaavat näkymät ympäröivään maisemaan ja tuovat luonnon osaksi sisätilaa, rytmittäen tilan tunnelmaa vuorokauden ja vuodenaikojen mukaan.

Makuuhuoneet

Makuuhuone toimii palautumisen ja rauhoittumisen tilana. Sinne on helppo vetäytyä lepoon, keskittymiseen tai omaan aikaan. Säilytysratkaisut tukevat järjestystä, jotta tila pysyy levollisena ja arki alkaa ja päättyy hallitusti.

Märkätilat

Märkätilat on suunniteltu tukemaan arjen sujuvuutta. Oman kodin pyykinhoitopiste tekee vaatehuollosta vaivatonta ja rytmittää arjen askareet luontevaksi osaksi päivää. Asuntojen märkätilojen yhteyteen on suunniteltu joustoa, mikä mahdollistaa esimerkiksi kodinhoitohuoneen tai saunan toteuttamisen.

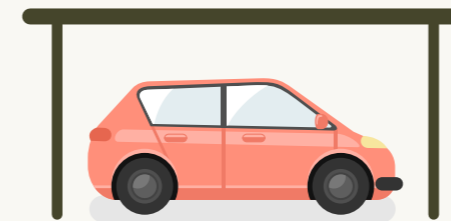
Arjen joustavat tilat

Asunnon tilaratkaisua on mahdollista muokata asukkaan tarpeiden mukaan. Asuntopohjiin suunniteltu jousto mahdollistaa asunnon koosta riippuen esimerkiksi säilytyksen, työtilan, saunan tai kodinhoidolliset tilat. Jokaisessa asunnossa on lisäksi säilytystilaa sisäkäynnin yhteydessä, ulkona ja sisällä.

Kuisti / terassi

Asunnon yksityinen ulkotila - kuisti tai terassi - toimii kodin luontevana jatkeena, paikkana hengähtää ja viettää aikaa vuodenajasta riippumatta. Se palvelee niin rauhallisia aamuhetkiä kuin yhteisiä illanviettoja. Ulko-oleskelualue mukautuu rentoutumiseen, ruokailuun ja seurusteluun, tuoden asumiseen lisäulottuvuutta ja avaruutta. Lasitettuna se mahdollistaa oleskelun ulkotiloissa pidemmälle syksyyn ja aiemmin keväällä.

Autokatos

Asunnon läheisyydessä oleva autokatos tuo arkeen sujuvuutta tarjoamalla suojaisen ja vaihattoman siirtymän kodin ja liikkumisen välillä. Säältä suojattu pysäköinti helpottaa lähtöjä ja paluuta ympäri vuoden.

2.6 Asunnot

Joustavuus - modulaarisuus

Juurien asunnot perustuvat modulaariseen, palapelimäiseen suunnitteluun. Jokainen koti rakentuu valmiiksi suunnitelluista, toiminnallisesti hiotuista osista: oleskelutilojen A-moduuleista sekä kahdesta erilaisesta päätypalasta, B- ja C-kokonaisuuksista. Näitä yhdistelemällä syntyy erikokoisia ja erilaisiin elämäntilanteisiin sopivia koteja - kaksioista perheasuntoihin ja rivitalokokonaisuuksiin.

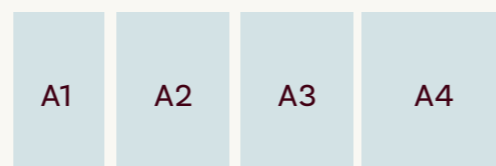
Kaikki osat ovat ennalta suunniteltuja, mitoitettuja ja teknisesti yhteensopivia. Tämä mahdollistaa asuntojen joustavan yhdistelyn ilman, että jokainen pohjaratkaisu suunnitellaan alusta asti uudelleen. Rakennus on hallittu kokonaisuus, jossa jokainen pala istuu luontevasti toiseen.

Konsepti yhdistää yksilöllisyyden ja rakenteellisen tehokkuuden: asukas saa elämäntilanteeseensa sopivan kodin, ja samalla suunnittelu, rakentaminen ja tuotanto pysyvät hallittuina ja kustannustehokkaina.

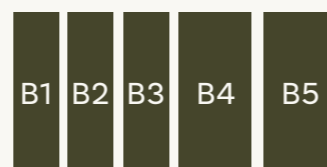
Palapelimäisyys mahdollistaa:

- **Skaalautuvuus:** Samat moduulit mahdollistavat useita asuntotyyppisiä - kaksioita, kolmioita, neliöitä, omakoti- ja rivitaloratkaisuja. Kortteli voi elää kysynnän mukaan.
- **Suunnittelun tehokkuus:** Vakioidut moduulit vähentävät suunnittelutyötä, nopeuttavat lupaprosesseja ja parantavat toteutuksen ennakoitavuutta.
- **Rakentamisen hallittavuus:** Toistuvat, optimoidut osat parantavat kustannustehokkuutta, laatuvarmuutta ja rakentamisen aikataulua.
- **Arkkitehtoninen eheys:** Vaikka yhdistelmiä on useita, kokonaisuus säilyy yhtenäisenä. Rakennukset muodostavat harmonisen ja tunnistettavan naapuruston.

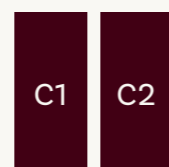
Oleskelutilat, A

Pääty, B

Pääty, C

Autokatos

Terassit

Kaksiot

Kolmiot

Neliöt

Omakotitalot

Paritalot

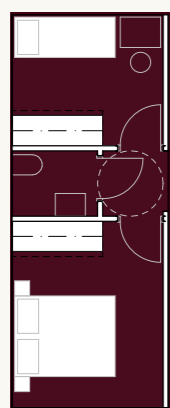
Rivitalot

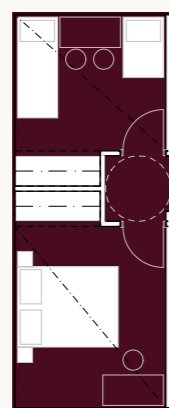

Asuntomoduulit:

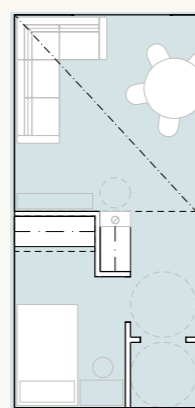
1:100

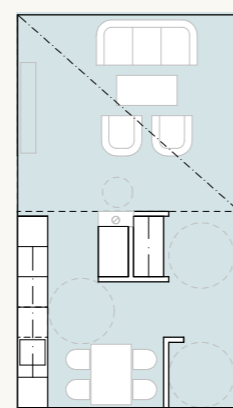
C2

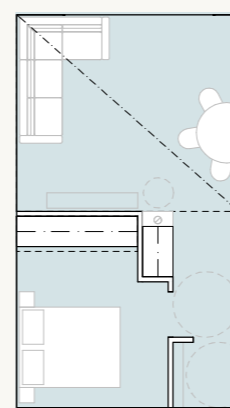
C1

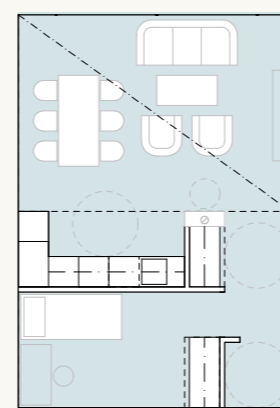
A1

A2

A3

A4

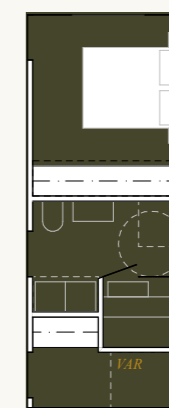
B1

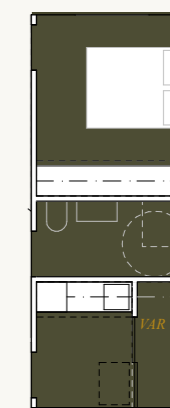
B2

B3

B4

B5

Pääty, C

Oleskelutilat, A

Pääty, B

2.6 Asunnot

Joustavuus - arjen joustotila

Juurien asunnoissa on varattu tilaa joustolle. Tätä muunneltavaa tilaosaa kutsutaan *arjen joustotilaksi* - tilaksi, jonka käyttötarkoitus voi muuttua elämäntilanteen mukaan. Se ei ole sidottu yhteen toimintaan, vaan se voidaan toteuttaa erilaisina arjen tarpeita tukevin ratkaisuin. Joustotilan koko määräytyy asunnon koon mukaan. Pienemmissä asunnoissa on *Kompakti joustotila* ja isommissa asunnoissa *Laajennettu joustotila*. Isompi joustotila mahdollistaa paremmin varustetuja toiminnallisuuksia.

Joustotila voi toimia esimerkiksi säilytyksenä, työ- tai harrastehuoneena, kodinhoiton tilana, lisämakuuhuoneena tai edellä mainittujen toimintojen ja saunan yhdistelmänä. Valmiiksi suunnitellut toiminnalliset vaihtoehdot mahdollistavat useita yhdistelmiä ilman muutoksia asunnon perusrakenteeseen.

Ratkaisu tekee asunnoista muunneltavia ja pitkäikäisiä: sama koti voi mukautua työn, harrastusten ja perhetilanteen muutoksiin ajan myötä.

Mahdolliset toiminnot

A Säilytys

Tilan toimiessa säilytyskäytössä, sitä voidaan varustella ja kalustusta varioimalla käyttää:

- A1 = vaatehuoneena
- A2 = arkiteisenä
- A3 = varastona

B Työ-/harraste-/makuuhuone

Joustotila voi toimia myös pienenä lisähuoneena, jota voidaan käyttää:

- B1 = työhuoneena
- B2 = harrastehuoneena
- B3 = makuuhuoneena

C Kodinhoito

Joustotila on mahdollista hyödyntää arkea helpottavana kodinhoitotilana.

D Sauna

Laajennettua joustotilaa on mahdollista hyödyntää myös saunan ja toimintojen A-C yhdistelmänä.

Itsenäiset toiminnot

A Säilytys

B Työ-/harraste-/makuuhuone

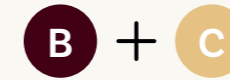
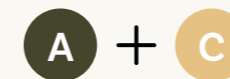
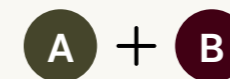
C Kodinhoito

Toimintojen yhdistelmät

Saunalliset yhdistelmät

Saunattomat yhdistelmät

A Säilytys

- A1 = vaatehuone
- A2 = arkiteinen
- A3 = varasto

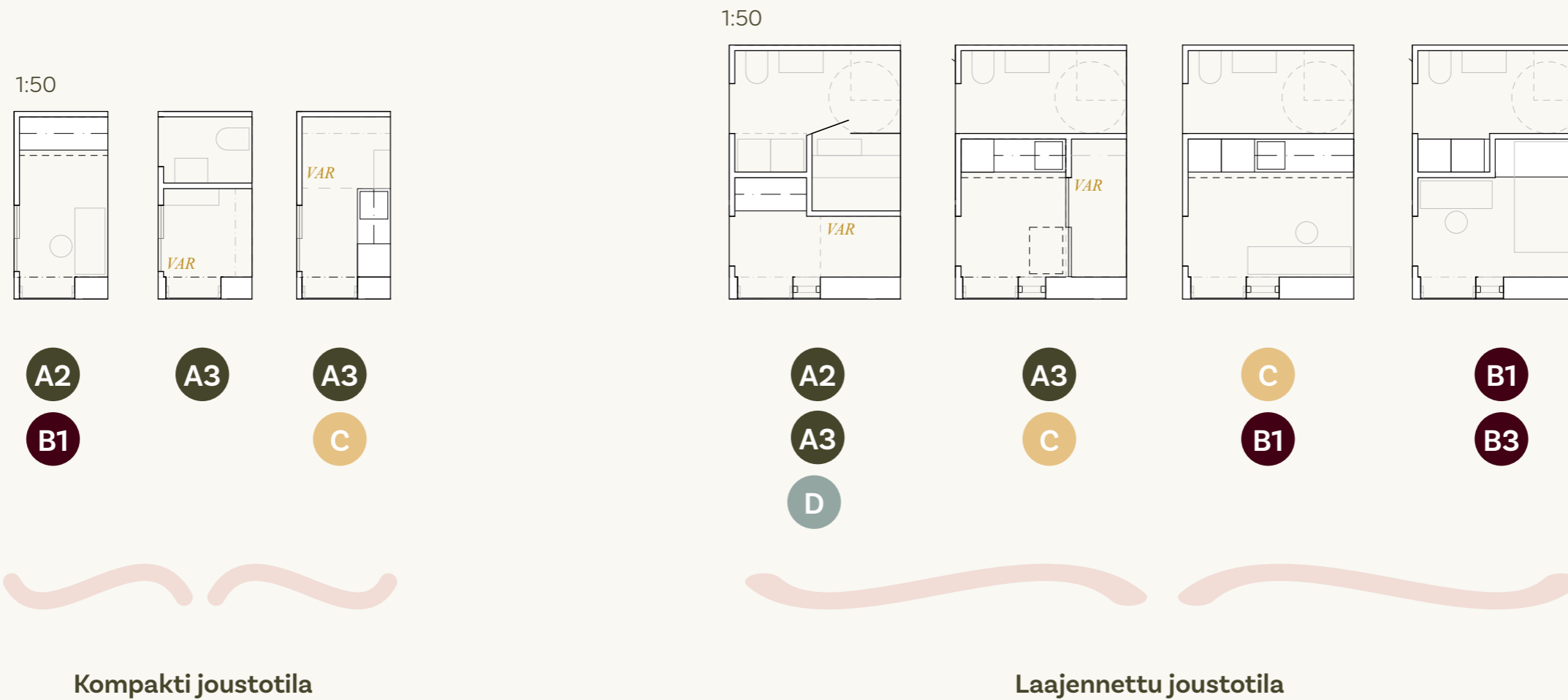
B Työ-/harraste-/makuuhuone

- B1 = työhuone
- B2 = harrastehuone
- B3 = makuuhuone

C Kodinhoito

D Sauna

Esimerkkejä arjen joustotilasta:

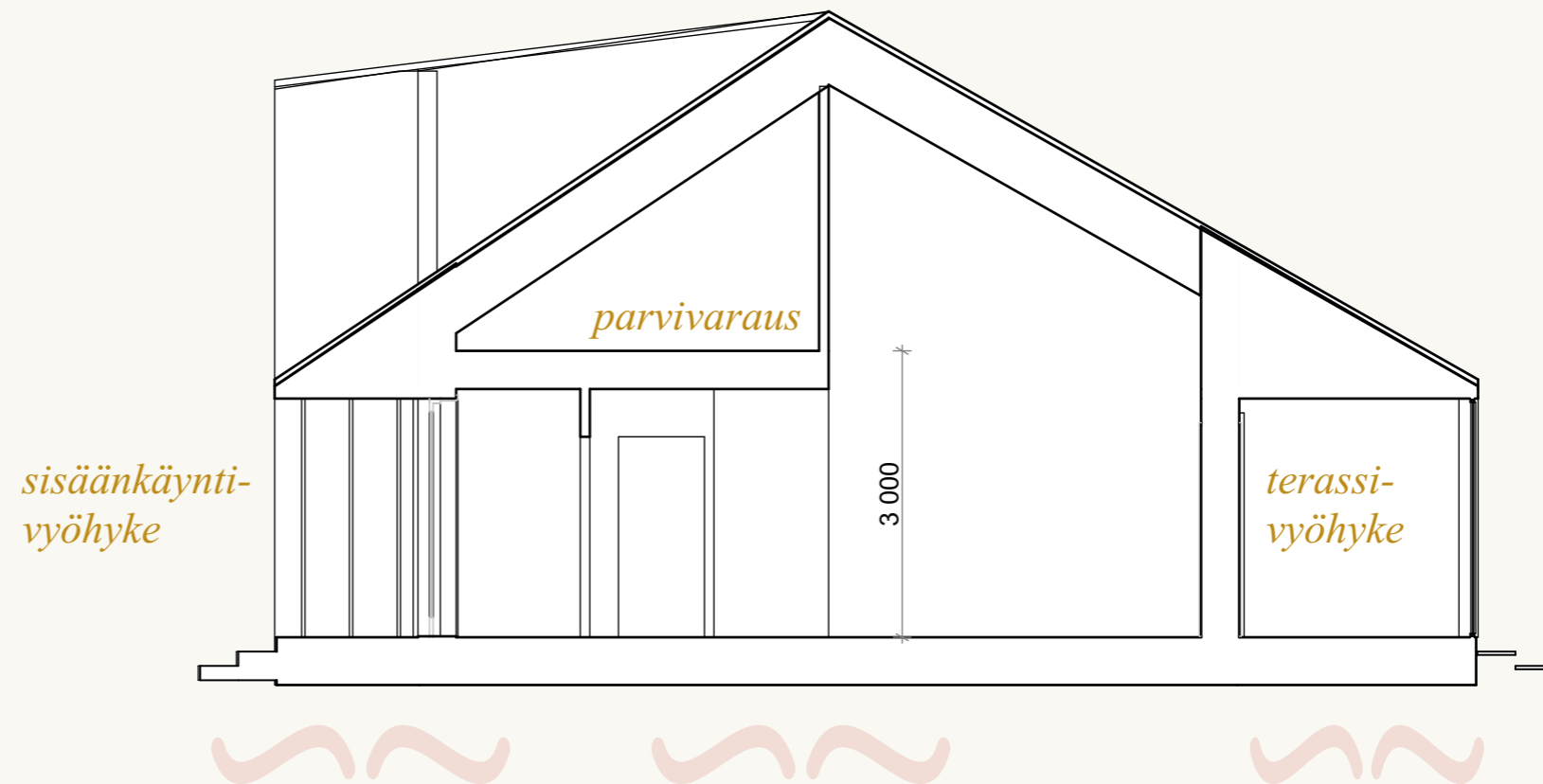

2.6 Asunnot

Joustavuus - kolme toiminnallista vyöhykettä

Juurien asunnot on suunniteltu joustaviksi ja arjen muutoksiin mukautuviksi. Rakennuksen muoto ja tilaratkaisut luovat kolme toiminnallista vyöhykettä: sisäänkäynnin suojaisat arkitoiminnot, oleskelutilojen yhteydessä olevan parvivarauksen sekä terassivyöhykkeen, joka laajentaa kodin myös ulkotiloihin.

Nämä vyöhykkeet tuovat kotiin lisää käyttömahdollisuuksia - säilytystä, vierastilaa ja ympärivuotista ulko-oleskelua - ilman että asunnon perusrakenne muuttuu. Ratkaisu tekee kodeista toimivia erilaisissa elämäntilanteissa ja mahdollistaa tilojen monipuolisen käytön ajan myötä.

Sisäänkäynti-vyöhyke

Pitkät räystäät suojaavat rakennusta sääolosuhteilta. Sisäänkäyntikatoksen alle mahtuu pieni ulkovarasto ja esimerkiksi polkupyörät.

Parvivaraus

Kattomuoto mahdollistaa vinon yläpohjan oleskelutiloissa ja parvet huoneiden päällä. Parvi tuo joustavuutta esimerkiksi vieraiden majoitukseen ja säilytykseen.

Terassi-vyöhyke

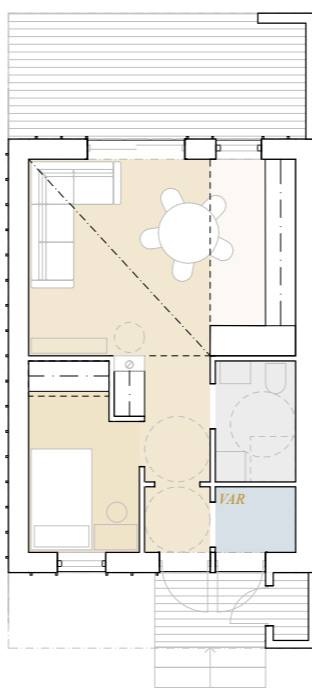
Terassivyöhykkeellä on katetu ja lasitettu kuisti, joka mahdollistaa oleskelun ulkona keväästä syksyyn. Lasitus suojaa myös hyttysiltä.

2.6 Asunnot

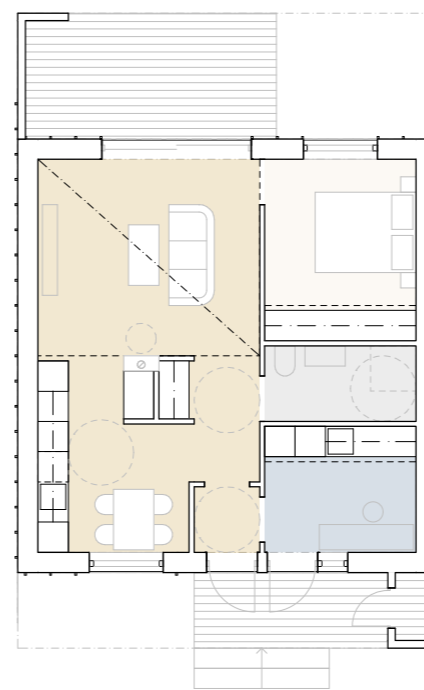
Asuntopohjia, 2h+k

2H+var 41,3 m²

A1 B3

2H+var 58,5 m²

A2 B5

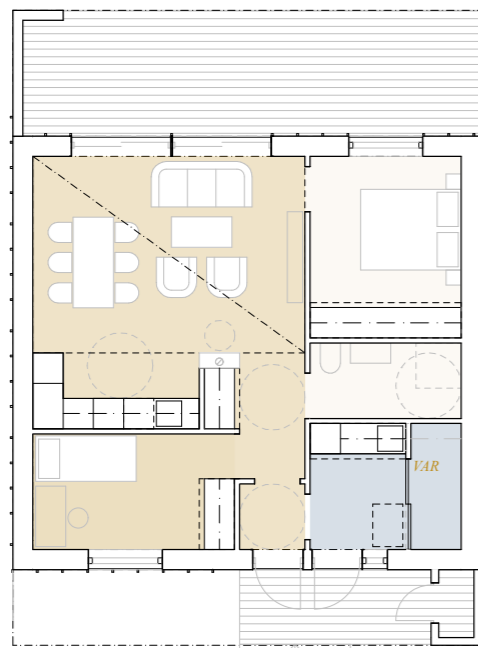

2.6 Asunnot

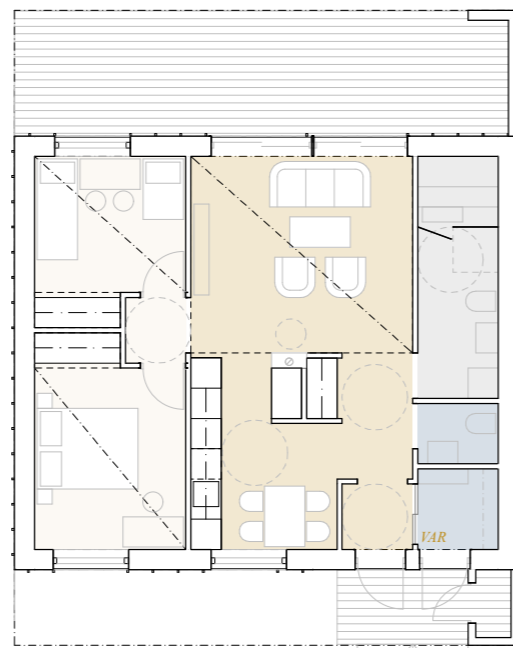
Asuntopohjia, 3h+k

3H+S+var 66,3 m²

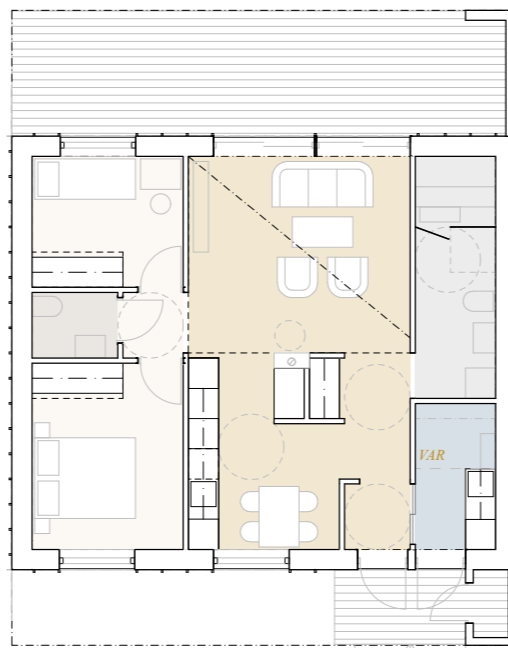
A4 B4

3H+S+var 71,8 m²

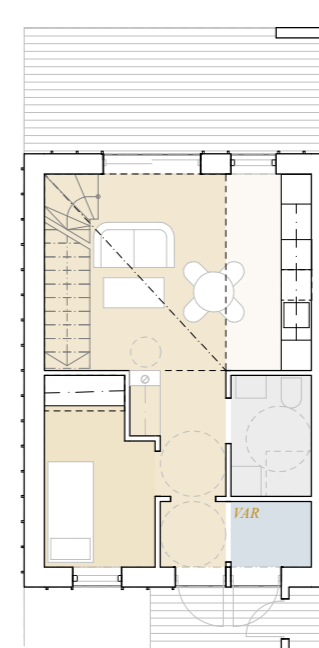
C1 A2 B1

3H+S+var 71,8 m²

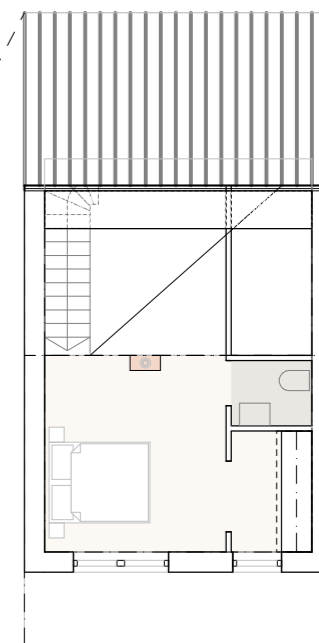

C2 A2 B2

3H+S 62,0 m²

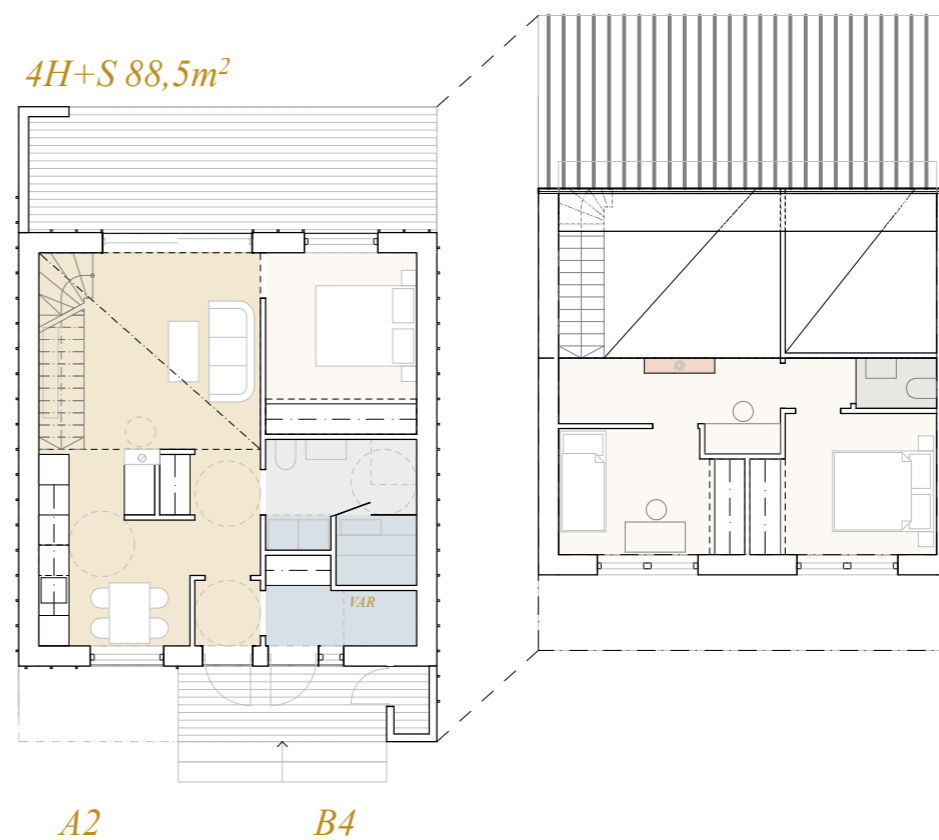
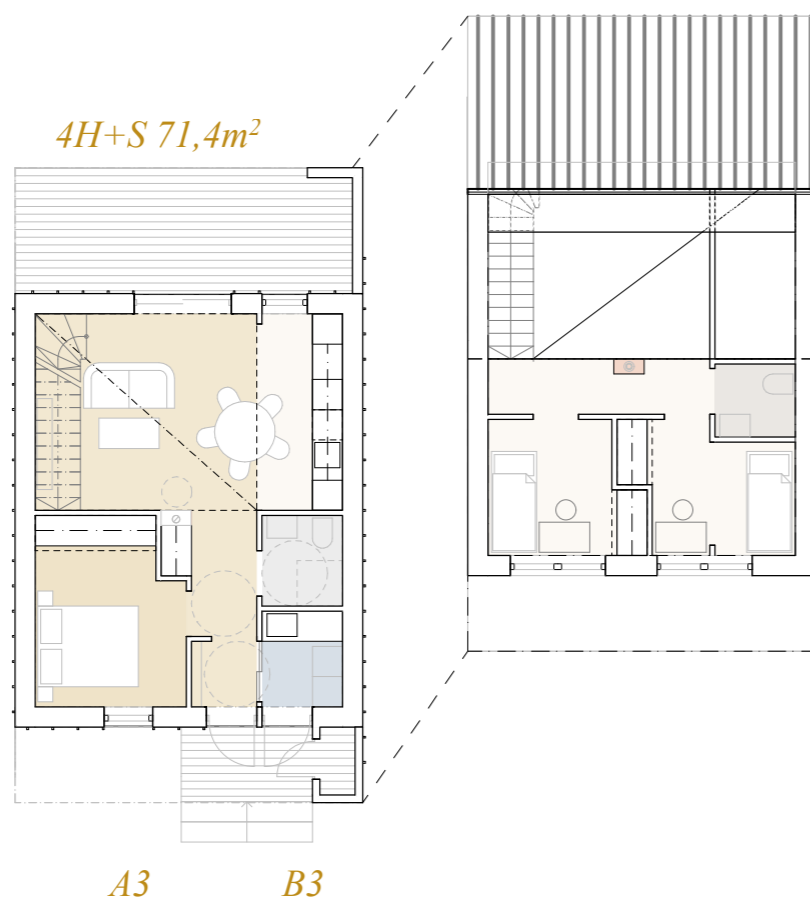
A1 B3

2.6 Asunnot

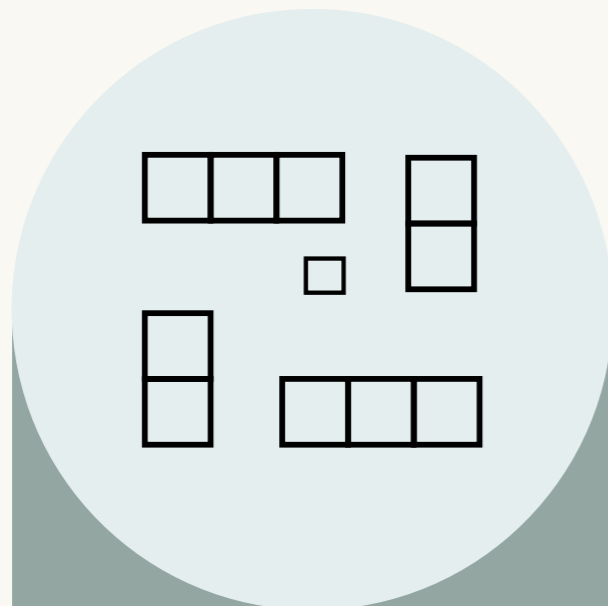
Asuntopohjia, 4h+k

2.7 Pihapiirit

Keskeiset periaatteet

Useita variaatioita pihapiiristä

- Fiksusti suunnitellut asuntopohjat, kahteen suuntaan aukeavat tilat ja modulaarisuus tilasuunnittelussa mahdollistavat asuntojen sijoittelun toisiinsa kiinni monin eri tavoin. Se mahdollistaa monenlaiset variaatiot pihapiirien ja naapuruston korttelirakenteessa.

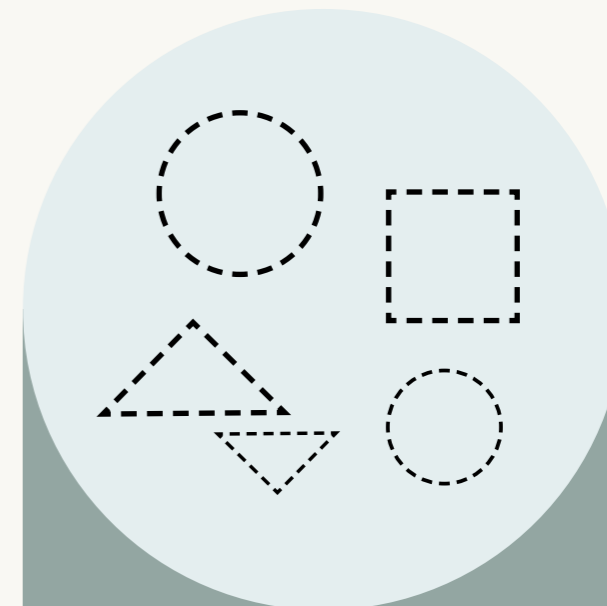

Yhteiset tilat arjen apuna

Pihapiirit sijoittuvat oman kodin välittömään läheisyyteen, joten ne toimivat luonnollisena jatkeena oman kodin sisä- ja ulkotiloille.

Pihapiiristä löytyvät toiminnot ovat arjen toimintoja:

- Ulkovaelinevarastot, tomutus ja kuivatus, kompostointi, oleskelu, pienviljely jne.

Vapaus pihapiirin toimintojen valintaan

- Pihapiirin toiminnot ovat helposti muokattavissa naapurustotalon yhteistiloista ja -toiminnoista poiketen.
- Pihapiirin lasten ollessa pieniä pihalla voi olla hiekkalaatikko ja trampoliini. Lasten kasvaessa samoille sijoille voi syntyä yrttimaa tai pieni kasvihuone.
- Pihapiirin asukkailla on lupa muokata lähipihapiiriään yhdessä sopien.

2.7 Pihapiirit Toiminnot

Pihapiirissä aina

Pihavarasto

Pihavarasto toimii yhteisenä säilytyspisteenä huolto- ja puutarhatarvikkeille. Pihan hoito helpottuu, kun välineistä huolehditaan yhdessä, eikä jokaisen tarvitse omistaa tai säilyttää niitä itse.

Pyykkihuolto

Oman kodin läheisyydessä on yhteinen pyykinhuoltopiste, jossa voi tomuttaa ja kuivata varusteita, vaatteita sekä muita tekstiilituotteita. Läheinen sijainti omaan asuntoon tuo arkeen sujuvuutta ja säästää samalla tilaa omalta pihalta.

Komposti

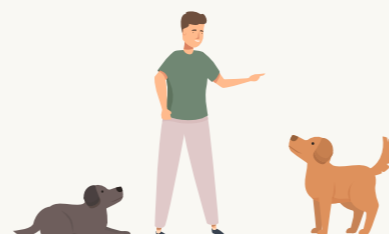
Yhteinen komposti tukee kestäväää arkea ja ympäristötietoista asumista tarjoamalla käytännöllisen tavan käsitellä biojätettä. Samalla se tuottaa pihaille ravinteikasta multaa kasvien kasvatukseen.

Pienten lasten leikki

Oman asunnon läheisyydessä sijaitseva pienten lasten leikkialue tarjoaa turvallisen paikan tutkia, liikkua ja harjoitella motorisia taitoja. Lapset voivat leikkiä vapaasti ja kehittää sosiaalisia taitojaan, samalla kun aikuiset voivat valvoa läheltä ja nauttia rauhallisesta arjesta.

Vaihtoehtoisia toimintoja

Tila lemmikeille

Ulkona sijaitseva lemmikkien alue on suunniteltu erityisesti koirille, jotka viettävät aikaa ulkona ympäri vuorokauden. Alue tarjoaa turvallisen ja suojaisen ympäristön, jossa lemmikit voivat liikkua, leikkiä ja levätä luonnollisissa olosuhteissa, myös pohjoisen vaihtelevassa säässä. Tilassa huomioidaan hyvinvointi, valvottavuus ja käytännöllisyys, jotta arki sujuu sekä lemmikeille että niiden omistajille.

Pienviljely

Pienviljelyalue tarjoaa asukkaille mahdollisuuden kasvattaa omia vihanneksia, yrttejä ja kukkia lähellä kotia. Tila tukee kestäväää ja aktiivista arkea, kannustaa ulkoiluun ja luonnon seuraamiseen, ja tuo yhteisöllisyyttä, kun asukkaat voivat jakaa vinkkejä ja kokemuksia viljelyssä. Viljelyä voidaan toteuttaa kasvihuoneen, istutuslaatikoiden tai pienen kasvimaan muodossa.

2.8 Naapurusto

Keskeiset periaatteet

Arjesta juhlaa

- Naapurustotalo Kaarna laajentaa jokaisen oman kodin neliöitä laadukkailla ja runsailla yhteistiloilla. Ne tarjoavat asumiseen toimintoja ja laatua, joka olisi muuten mahdotonta saavuttaa asumisessa.
- Monitoiminen salitila taipuu moneen käyttöön aina joogasalista syntymäpäivien viettoon.
- Laadukkaat sauna- ja ulko-oleskelutilat tuovat käyttäjien arkeen ripauksen luksusta.

Kohtaamisten keskus

- Naapurustotalo toimii myös alueen yhteisöllisyyden alustana. Alueelle saavutaan sen ohitse, joten yhteisöllisyys syntyy jo spontaanisti naapuria tervehtimällä.
- Yhteiskäyttöiset tilat tuovat naapuruston asukkaita yhteen esimerkiksi yhteisille saunavuoroille ja harrastuksiin.

Tekemisen tilat

- Kaarnan monitoiminen salitila muuntuu ja toimii monen toiminnon tilana. Päiväsaikaan se on paikka työn teolle, illemmalla asukkaiden yhteisille harrasteille esimerkiksi joogalle, neulontakerhoille ynnä muille, ja juhlapäivinä se muuntuu juhlatilaksi.
- Naapurustotalon yhteistiloja täydentää verstastila, joka mahdollistaa muun muassa erilaisten harrastusvälineiden huollon.

2.8 Naapurusto Toiminnot, Kaarnatalo

Sauna & spa

Naapurustotalon puulämmitteinen sauna- ja spaosasto on yhteisöllisyyden lämmin sydän. Se tarjoaa elämyksellisen rentoutumiskokemuksen, jonka voi kokea omassa rauhassa tai yhdessä ystävien ja naapureiden kanssa. Saunaosaston yhteydessä on mahdollisuus vilvoitteluun ja rentoutumiseen myös paljussa.

Pesu & kuivaus

Yhteinen pesu- ja kuivaustila tekee arjen vaatehuollosta sujuvaa ja vaivatonta. Tilassa on ammattitason koneet, joilla myös vaativimmat pyykkiä saa hoidettua helposti ja nopeasti. Rutiniinomainen toiminto voi olla mukava osa arkea silloin, kun kaikki toimii ja sujuu helposti.

Monitoimitila

Monitoimitila elää asukkaiden mukana ja mukautuu helposti erilaisiin tarpeisiin. Se on paikka, jossa voi järjestää tapaamisia, harrastaa, työskennellä tai kokoontua yhdessä - arjen hetket ja yhteiset kokemukset saavat siellä uuden ulottuvuuden. Tilassa yhdistyvät joustavuus ja käytännöllisyys, ja se tuo asumiseen monipuolista lisäarvoa.

Varastointi

Yhteistilojen yhteydessä on säilytyspaikat suurille yhteiskäyttöisille harrastusvälineille, kuten esimerkiksi kajakeille. Säilytysratkaisut pitävät välineet järjestyksessä ja tekevät niiden käytöstä vaivatonta silloin, kun niitä tarvitaan.

Verstas

Verstas tarjoaa asukkaille tilan moottorikelkojen, pyörien ja muiden harrastusvälineiden huoltoon ja ylläpitoon. Siellä voi tehdä pienemmät korjaukset, säätää varusteita ja valmistella välineet uusiin seikkailuihin. Tilaa on suunniteltu niin, että arki harrastusten parissa sujuu mutkattomasti, ja välineet pysyvät hyvässä kunnossa koko kauden ajan.

Jätepiste

Jätepiste on suunniteltu tekemään arjen jätteiden käsittelystä helppoa ja järjestelmällistä. Siellä voi lajitella kierrätyskelpoiset materiaalit ja sekajätteet vaivattomasti, mikä tukee kestävä arkea ja pitää pihat ja piha-alueet siisteinä.

Vierashuone

Vierashuone tarjoaa kätevän ja viihtyisän majoitusvaihtoehdon asukkaiden vieraiden käyttöön. Huone on varustettu kaikella tarpeellisella, jotta vieraat voivat nauttia mukavasta ja yksityisestä oleskelusta kodinomaisessa ympäristössä. Vierashuonetta on mahdollista vuokrata myös ulospäin taloyhtiön toimesta, silloin kun sitä ei ole varattu asukkaiden vieraiden käyttöön.

2.8 Naapurusto Toiminnot, ulkotilat

Oleskelu

Ulko-oleskelualue tarjoaa asukkaille monipuolisen paikan viettää aikaa ulkona vuodenajasta riippumatta. Se sopii rentoutumiseen, seurusteluun ja yhdessäoloon, ja tilan joustavuus mahdollistaa niin rauhalliset aamuhetket kuin yhteiset illanvietot. Se rikastuttaa arkea, mahdollistaa kohtaamiset ja toimii olohuonemaisena naapuruston kohtaamispaikkana ulkotiloissa.

Grillaus ja ulkotuli

Grillaus- ja ulkotulialue tarjoaa asukkaille yhteisen paikan nauttia ulkoilmasta ja hyvästä seurasta. Siellä voi valmistaa ruokaa yhdessä, viettää iltoja nuotion äärellä ja kokea ulkoilmaa ja tunnelmaa vuodenajoista riippumatta.

Puutarha ja viljely

Kasvihuone ja kasvimaat tarjoavat asukkaille mahdollisuuden viljellä vihanneksia, yrttejä ja kukkia. Tila yhdistää käytännöllisyyden ja luonnonläheisyyden: siellä voi seurata kasvien kasvua, oppia viljelytaitoja ja nauttia omasta sadosta. Alue toimii myös yhteisöllisenä kohtaamispaikkana, jossa asukkaat voivat jakaa vinkkejä, kokemuksia ja yhteisen ilon viljelystä. Hyötypuutarha täydentää kokonaisuutta ja tarjoaa satoa myös heille, joilla ei ole innokkuutta tai aikaa muuhun viljelyyn.

Leikki

Leikkialue on suunniteltu lapsille turvalliseksi ja inspiroivaksi paikaksi tutkia, liikkua ja keksiä omia seikkailuja. Tilassa lapset voivat harjoitella motorisia taitoja, leikkiä yhdessä ja kehittää sosiaalisia taitojaan samalla, kun aikuiset voivat valvoa läheltä. Alue yhdistää hauskanpidon, oppimisen ja liikkumisen luonnolliseksi osaksi arkea. Lapsen arki laajenee turvallisesti omalta pihalta pihapiiriin ja naapurustoon.

2.8 Naapurusto

Kaarna - paloista koostuva kokonaisuus

Kaarna on Juuret-naapuruston yhteinen sydän. Se rakentuu neljästä itsenäisestä, noin 25 m²:n kokoisesta osasta, jotka ovat: sauna & spa, monitoimitila, vierashuone pesu- ja kuivaustiloineen sekä verstaas.

Rakennus voi kasvaa vaiheittain, osa kerrallaan, aivan kuten naapurusto itse. Jokainen pala on toiminnallisesti valmis, mutta yhdessä ne muodostavat enemmän: yhteisen saunan, tilan kokoontumiselle, paikan vieraille ja arjen tekemiselle. Rakennus ei siten ole yksi kiinteä ratkaisu, vaan skaalautuva kokonaisuus. Naapuruston koosta ja tarpeista riippuen Kaarna voidaan toteuttaa 1-2 osan perusratkaisuna joka sisältää aina vähintään saunarakennuksen, tai laajentaa vaiheittain aina neljän osan täydeksi naapurustotaloksi.

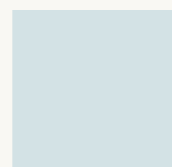
Palat ovat arkkitehtonisesti ja teknisesti yhteensopivia, ja ne voidaan sijoittaa toisiinsa nähdessä usealla tavalla. Tämä mahdollistaa joustavan tonttisolun, erikokoiset piharatkaisut sekä vaiheittaisen toteutuksen ilman, että kokonaisuus menettää eheyttään. Kaarna kasvaa naapuruston mukana - hallitusti, tarkoituksenmukaisesti ja aina tarpeeseen vastaten.

Oheisessa kaaviossa on esitetty vaihtoehtoja, miten rakennus voidaan toteuttaa paloista. Seuraavalla sivulla on esitetty tarkempien pohjakuvien avulla toteutusratkaisuita.

OSA 1 - Sauna & spa

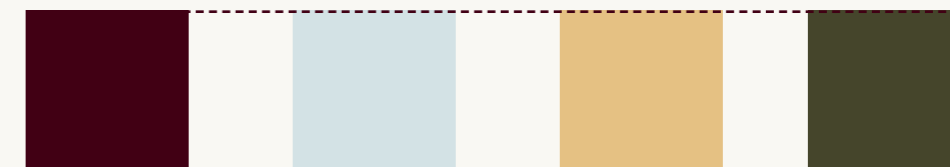
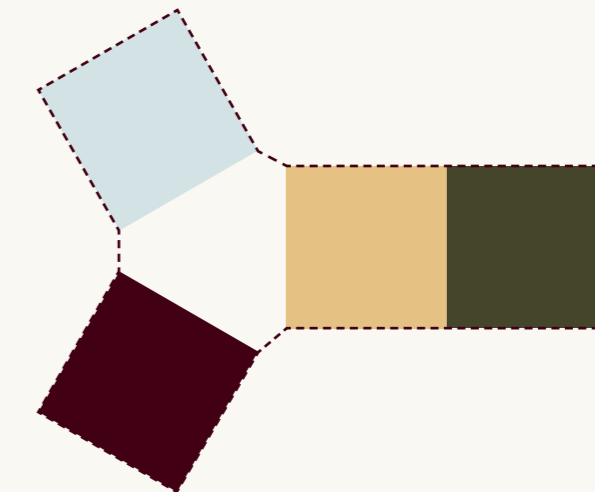
OSA 2 - Monitoimitila

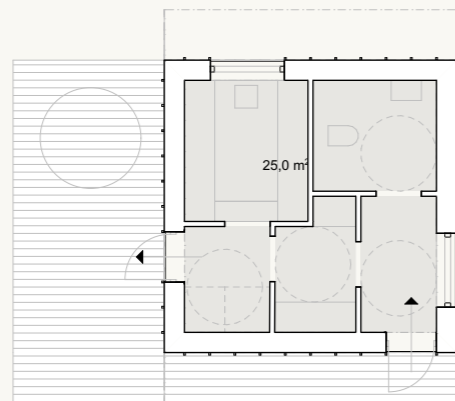

OSA 3 - Vierashuone, pesu & kuivaus

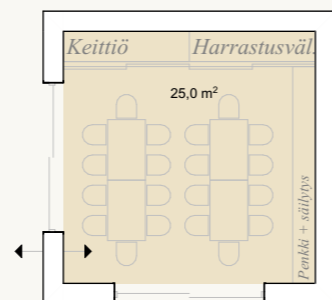

OSA 4 - Verstaas

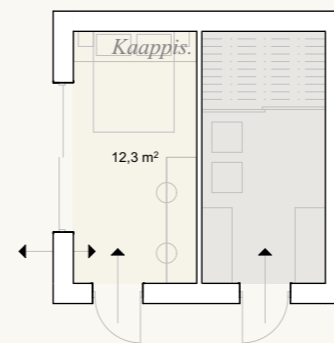

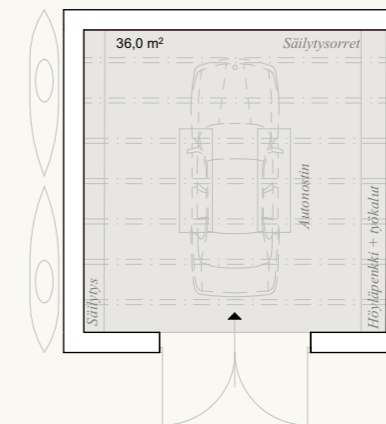
OSA 1
Sauna & spa

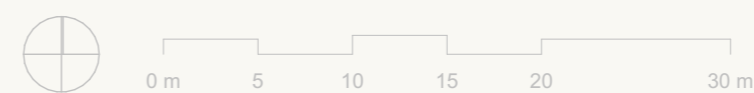
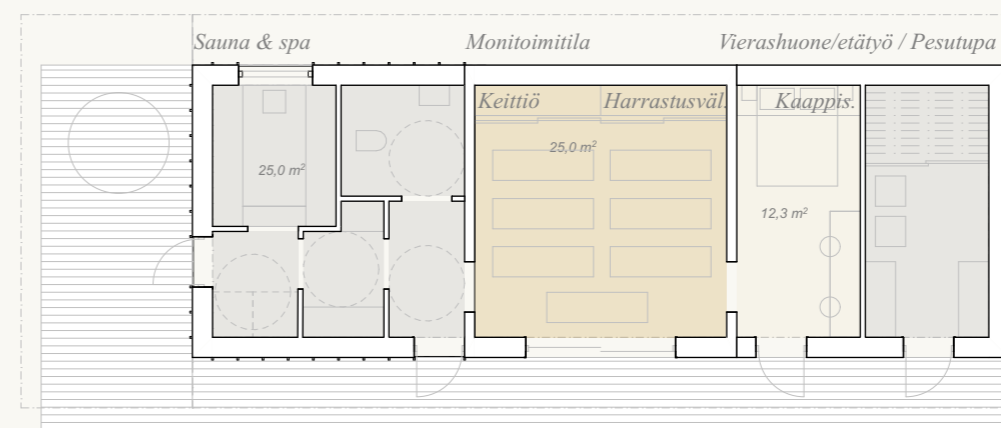
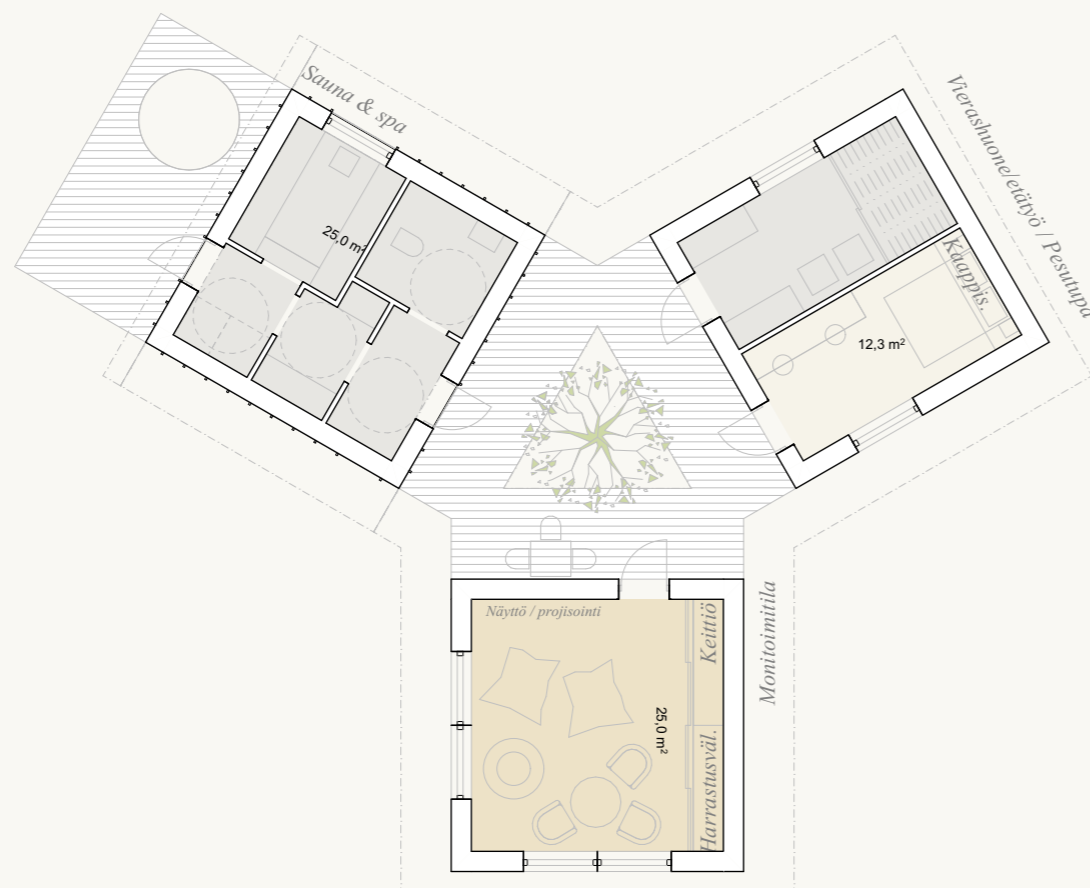
OSA 2
Monitoimitila

OSA 3
Vierashuone,
pesu & kuivaus

OSA 4
Versta

2.8 Naapurusto Tilojen avaamisen periaatteet

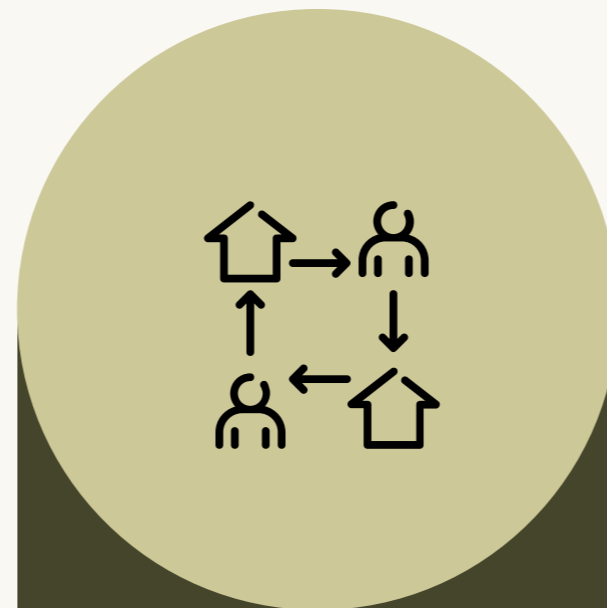
Yhteiskäyttötilojen käyttömalli on suunniteltu siten, että ensisijainen hyöty kohdistuu aina Juurien asukkaille. Samalla tilojen hallittu avaaminen myös lähialueen asukkaille nostaa käyttöastetta, tuo elävyyttä ja mahdollistaa kustannustehokkaan ylläpidon – pienentäen Juurien asukkaiden vastikkeita ja vahvistaen koko naapuruston vetovoimaa.

Juuret ei kilpaile keskustan palveluiden kanssa, vaan täydentää niitä: kyse on harkitusta, rauhallisesta ja asukaslähtöisestä mallista, jossa yhteiset tilat tukevat arkea ja mahdollistavat kohtaamisia, mutta säilyttävät asuminen yksityisyyden ja laadun.

Juuret on asumisen laatua vahvistava kokonaisuus. Tilojen käyttö ulkopuolisille perustuu jäsenyyteen ja hallittuun varausmalliin, joka ehkäisee satunnaista liikennettä ja säilyttää naapuruston yksityisyyden. Konseptin ydin on arjen tukeminen – ei liiketoiminnan laajentaminen.

Tilojen avaaminen lähialueen asukkaille vaatii sähköisen varauskalenterin, sekä kertakäyttöisten koodien mahdollistavat ovikoodit / älylukot. Tiloille ja toiminnoille tulee laatia selkeät käyttöehdot ja vakuutukset.

Ohessa on esitetty malli, joilla Juurien yhteiskäyttöisiä toimintoja voidaan avata myös lähialueen asukkaille. Seuraavalla sivulla on esitetty esimerkin omaisesti kolme mahdollista naapurijäsenyysmallia.

Naapurijäsenyys

Naapurijäsenyys mahdollistaa lähialueen asukkaille hallitun ja sopimus pohjaisen pääsyn Juurien yhteiskäyttöisiin tiloihin. Jäsenyys perustuu ennakoon määriteltyihin pelisääntöihin, käyttöoikeuksiin ja hinnoitteluun. Malli lisää tilojen käyttöastetta ja luo ennustettavaa tuloa, joka kohdistuu suoraan yhteistilojen ylläpitoon.

Naapurijäsenyyteen kannattaa ottaa mukaan vain sellaisia tiloja, jotka kestävät käyttöä asukasrauhan kärsimättä, ovat varattavissa ajallisesti, eivät luo läpikulku-liikennettä pihapiiriin ja tuottavat lisäarvoa asukkaille korkean käyttöasteen kautta.

Naapurijäsenyys periaatteella tarjottavia toimintoja:

- vierashuone
- versta
- sauna

Asukas ensin -periaate

Kaikki yhteiskäyttöiset tilat on suunniteltu ensisijaisesti Juurien asukkaille. Varusjärjestelmä ja käyttöehdot takaavat, että asukkailla on aina etuoikeus tilojen käyttöön ja ulkopuolinen käyttö tapahtuu vain hallitusti vapaisiin aikoihin. Näin säilytetään asumisen laatu ja rauha.

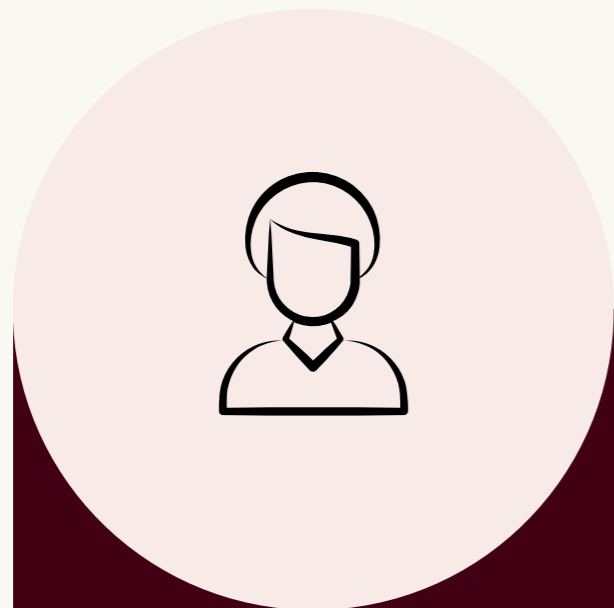
Asukas ensin periaatteella tarjottavia toimintoja:

- vierashuone
- versta
- monikäyttö-/harrastetila
- pesu- ja kuivaus

2.8 Naapurusto

Naapurijäsenyysrakenne

Perusjäsen - Naapuri

Kenelle: lähialueen asukas, joka haluaa satunnaista käyttöä

Luonne: kevyt ja matalan kynnyksen

Sisältö:

- Oikeus varata verstaas
- Oikeus varata harrastetila vapaisiin aikoihin
- Vierashuone varattavissa 14 vrk ennen vapaita aikoja
- Sauna vain arkipäivinä (jos avataan jäsenille)

Tuotto: tilakohtaiset varausmaksut

Aktiivijäsen - Juuret+

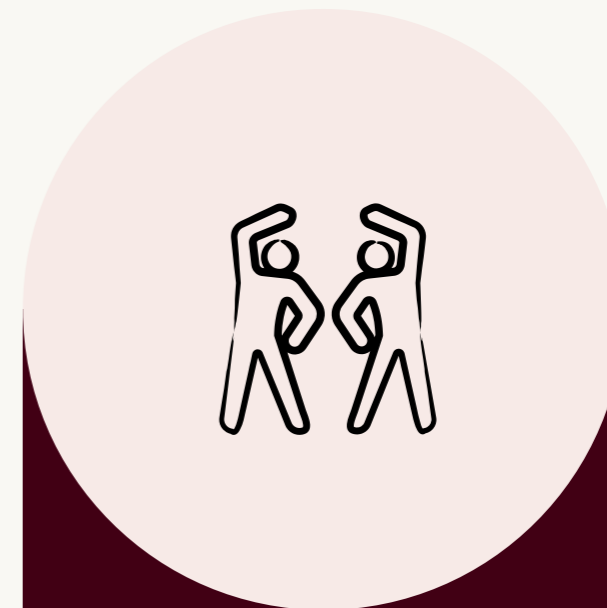
Kenelle: aktiivinen harrastaja / pienryhmät

Luonne: enemmän käyttöä, enemmän sitoutumista

Sisältö:

- Kaikki perusjäsenen oikeudet
- Edullisempi verstaasmaksu
- Harrastetilan vakiovuoro mahdollinen
- Vierashuone 30 vrk ennakkovarauksella
- Sauna laajemmin käytettävissä

Tuotto: kuukausimaksu 59-79 €/kk

Yhteisöjäsen - Kumppani

Kenelle: yhdistykset, pienryhmät, harrasteporukat

Luonne: vakioitu käyttö

Sisältö:

- Kiinteä viikkovuoro harrastetilaan
- Mahdollisuus kausivuokraan
- Verstaas rajatuin ehdoin
- Vierashuone ryhmäkäyttöön sopimuksella

Tuotto: kuukausimaksu 150-350 €/kk riippuen vuoromäärästä

2.8 Naapurusto

Monikanavainen naapurusto

Yhteisöllisyyttä ja naapureista syntyvää turvaa voidaan vahvistaa monikanavaisen naapuruston avulla. Spontaanien, kasvokkain tapahtuvien arjen kohtaamisten rinnalla naapureihin voi olla yhteydessä matalalla kynnyksellä naapuruston sisäisen sovelluksen kautta. Ratkaisu tuo asumiseen uudenlaista helpoutta, yhteisöllisyyttä ja arjen sujuvuutta.

Sovellus yhdistää arjen palvelut, digitaalisen ilmoitustaulun ja naapureiden verkoston saumattomaksi kokonaisuudeksi, luoden joustavaa, mukavaa ja ihmisläheistä asumista. Se tekee naapureista helposti saavutettavia, lisää arjen sujuvuutta ja rikastuttaa yhteisöllistä elämää – kodin, jossa apu, seura ja kohtaamiset ovat aina vain napin painalluksen päässä.

Sovelluksen kautta voi vuokrata tai lainata esimerkiksi asukkaiden omia moottoriajoneuvoja ja harrastusvälineitä sekä varata yhteisiä tiloja, kuten vierashuoneen, monitoimitilan tai ulko-oleskelualueen. Apua voi pyytää hetkellisesti esimerkiksi koiran ulkoiluun, kukkien kasteluun tai kauppareissuun. Lisäksi sovellus mahdollistaa lenkkiseurun, pelikaverin tai harrastusparin löytämisen nopeasti. Digitaalinen ilmoitustaulu toimii yhteisön keskuksena: siellä voi jakaa vinkkejä, tiedottaa tapahtumista, myydä tai vaihtaa tavaroita sekä ilmoittaa arjen käytännön asioista, jolloin koko naapurusto pysyy vaivattomasti ajan tasalla.

Monikanavainen naapurusto rakentaa sillan teknologian ja inhimillisen kohtaamisen välille. Se ei korvaa kasvokkaisia kohtaamisia, vaan vahvistaa niitä – tekee avun pyytämisestä ja tarjoamisesta luontevaa sekä yhteisöstä näkyvän ja saavutettavan. Näin syntyy turvallinen, osallistava ja elävä asuinympäristö, jossa jokainen voi kokea kuuluvansa osaksi yhteisöä.

U W P M

Vuokrauspalvelu

Auto Moottorikelkka Kanootti

Ajankohta

Muuta huomioitavaa

U W P M

Vierashuoneen varaus

Ajankohta

Huhtikuu 2026

Yöpyjien määrä

Aikuisia: 1 2

Lapsia: 0 1 2

Yöpyjän yhteystiedot

Nimi:

U W P M

Viestit

Huldan ulkoilutus

Lenkitys sujui hienosti ja Hulda on palautettu kotiinsa! Lapset oli taas onnesta soikeana kun pääsi telmimään hangessa Huldan kanssa!

Kiitos taas! Ihana kuulla että tulette näin hyvin toimeen!

- Tänään -

Hei! Joudunkin tekemään huomenna pidemmän työkeikan enkä ole illalla ulkoiluttamassa Huldaa. Onko sulla mahdollisuus taas käydä pieni lenkki sen kanssa työpäivän jälkeen?

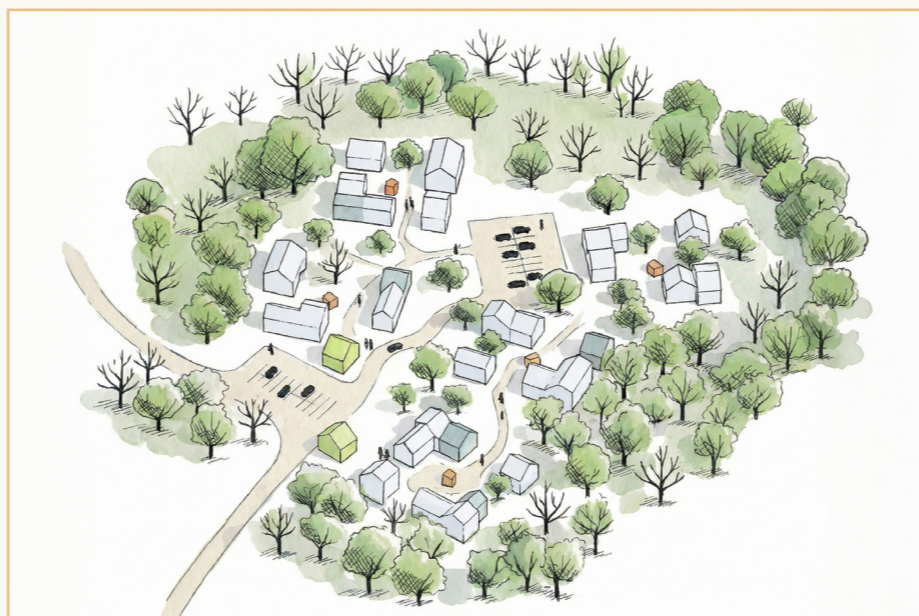
Moi! Sehän sopii meille oikein hyvin, lapset odottaakin jo innolla että pääsee taas Huldan kanssa temmeltämään! Tuu vaan tiputtamaan avain meille, ollaan koko ilta kotosalla.

2.9 Joustava ja skaalautuva konsepti

Fiksusti suunnitellut asuntopohjat, kahteen suuntaan aukeavat tilat ja modulaarisuus tilasuunnittelussa mahdollistavat asuntojen sijoittelun toisiinsa kiinni monin eri tavoin. Se mahdollistaa monenlaiset variaatiot pihapiirien ja naapuruston korttelirakenteessa.

Pienimmillään konseptin mukainen naapurusto voi koostua vain parista pihapiiristä. Suurimmillaan se voi olla noin neljänkymmenen kodin kokonaisuus.

Konseptin joustavuus mahdollistaa monenkokoisten hankkeiden toteuttamisen ja niiden vaiheistamisen eri tavoin.

2.10 Rakennettu identiteetti

Arkkitehtuuri toimii tässä asumisen konseptissa hienovaraisena välittäjänä luonnon, yhteisön ja yksityisen elämän välillä. Rakennukset eivät asetu ympäristöönsä vastakohtaksi, vaan jatkavat maisemaa, materiaaleja ja tunnelmia, jotka ovat jo olemassa. Puun käyttö on keskeistä: se näkyy rakenteissa, pinnoissa ja yksityiskohdissa, tuoden tiloihin lämpöä, ajattomuutta ja käsin kosketeltavaa luonnon tuntua.

Rakennusten mittakaava on inhimillinen ja harkittu. Harjakatot, suojaisat terassit ja luonnonmateriaalein rajatut pihat luovat tunnistettavaa, mutta uudenlaista asumisen estetiikkaa, jossa perinteinen pohjoinen rakentaminen kohtaa nykyaikaiset ratkaisut. Suuret ikkunat avaavat näkymiä ympäröivään maisemaan ja tuovat luonnon osaksi arkea - vuodenaikojen vaihtelu, valo ja säälliöt ovat jatkuvasti läsnä sisätiloissa.

Yksityisyyttä ei saavuteta eristäytymällä, vaan näkymien, kulkureittien ja tilasarjojen älykkäällä suunnittelulla. Asunnot tarjoavat rauhallisia, suojaan vetäytyviä tiloja, mutta kytkeytyvät luontevasti yhteisiin pihoihin ja oleskelualueisiin. Arkkitehtuuri mahdollistaa yhteisöllisyyden syntymisen ilman pakkoa: yhteiset pihat, valolla ja kasvillisuudella jäsenellyt kulkureitit sekä jaetut tilat kutsuvat kohtaamisiin ja yhdessäoloon.

Sisätiloissa arkkitehtuuri korostaa tunnelmaa ja monikäyttöisyyttä. Yhteiset sisätilat, kuten saunat ja oleskelualueet, toimivat yhteisön sydäminä - paikkoina rauhoittumiselle, jakamiselle ja tekemiselle. Materiaalien pehmeys, valaistuksen lämpö ja näkymät luontoon luovat tiloja, joissa on helppo viipyä.

Kokonaisuutena arkkitehtuuri tukee elämäntapaa, jossa asuminen on enemmän kuin neliöitä: se on suhde luontoon, toisiin ihmisiin ja omaan rauhaan. Rakennukset muodostavat kehiksen elämälle, joka on yhtä aikaa yhteisöllistä ja yksityistä, modernia ja juurevaa, avointa mutta suojaisaa.

Terrassit luonnon ja asunnon rajapinnassa

Puun käyttö

Harjakatto

Luonto tulee sisälle isojen ikkunoiden kautta

Yksityisyys näkymien avulla

Sävy maailma Lapin luonnosta

Arkkitehtuuri

Luonnonmukaiset pihat

Yhteisten ja yksityisten tilojen tasapaino

Mahdollistetaan yhteinen oleskelu ja ajanvietto

Tulisijan lämpö

Yhteiset oleskelualueet pihapiirissä

Yhteisöllinen hyötypuutarha

Yhteisölliset pihat

Lämmin ja tunnelmallinen sisustus

Yhteisölliset sisätilat

Sauna yhteistilojen sydämenä

Valaistuksella luodaan tunnelmaa ja mahdollistetaan ympärivuotinen ulkoilu

Lapsen laajeneva elinpiiri: pienistä pihaleikkipaikoista isoon yhteiseen leikkipaikkaan

Rauhallinen ja luonnonmukainen sävy maailma

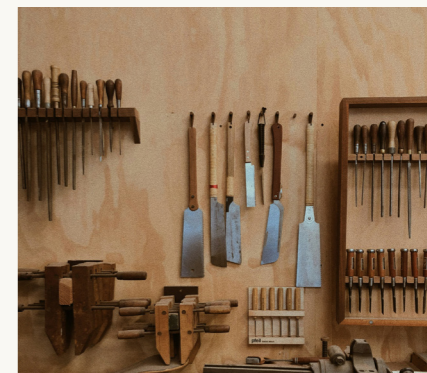
Toimintoja tekemiseen ja harrastamiseen

2.11 Ekologisuus ja elinkaari

Juuret on suunniteltu kestämään aikaa – niin arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan kuin energiankäytöltään. Yhtiömuotoinen asuminen mahdollistaa ratkaisuja, jotka ovat yksittäiselle pientalolle usein vaikeampia toteuttaa. Keskitetty lämmitysjärjestelmä mahdollistaa esimerkiksi maalämmön hyödyntämisen ja rakennuksien suunnittelussa voidaan varautua aurinkoenergian tuotantoon. Energiatehokkaat rakenneratkaisut, suojatut sisäkäytävöhykkeet ja tuulikaapit parantavat rakennusten energiatehokkuutta erityisesti pohjoisen vaihtelevissa sääolosuhteissa.

Rakentamisessa suositaan pitkäikäisiä ja vähähiilisiä materiaaleja. Rungas puun käyttö – esimerkiksi hirren tai CLT-rakenteiden muodossa – sitoo hiiltä rakenteisiin ja luo samalla terveellisen sekä luonnollisen sisäympäristön. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään myös paikallisesti tuotettua puutavaraa ja alueellisia materiaalivirtoja, mikä lyhentää kuljetusmatkoja, pienentää logistiikan päästöjä ja tukee paikallista elinkeinoa. Materiaalivalinnoissa ja rakenteissa pyritään ratkaisuihin, jotka ovat huollettavia, korjattavia ja pitkäikäisiä, mikä pidentää rakennusten elinkaarta ja pienentää niiden ympäristövaikutuksia.

Ekologisuus näkyy myös arjen tasolla. Yhteiset tilat ja jaetut toiminnot vähentävät tarvetta omistaa kaikkea itse ja mahdollistavat resurssien tehokkaamman käytön. Naapuruston luonnonläheinen ympäristö sekä suora yhteys ulkotiloihin tukevat kestävä elämäntapaa, jossa liikkuminen, ulkoilu ja yhteisöllisyys ovat osa arkea. Näin asuminen voi olla sekä ympäristön kannalta vastuullista että asukkailleen laadukasta ja juurevaa.

2.12 Toteuttamismallit

Rakennushankkeiden toteuttamismalleja ja hankemuotoja on useita, ja ne eroavat toisistaan erityisesti vastuunjaon, riskien kohdentumisen, rahoitusjärjestelyjen sekä päätöksenteon rakenteen osalta. Keskeisiä eroavaisuuksia ovat muun muassa se, kuka toimii hankkeen rakennuttajana, missä vaiheessa loppukäyttäjät tai ostajat sitoutuvat hankkeeseen sekä miten taloudelliset, tekniset ja juridiset riskit jakautuvat hankkeen osapuolten kesken.

Hankemuodot poikkeavat toisistaan myös ohjaus- ja vaikutusmahdollisuuksien näkökulmasta. Joissakin toteuttamismalleissa päätösvalta keskittyy rakennuttajalle, kun taas toisissa loppukäyttäjillä tai tilaajaryhmällä on merkittävä rooli suunnitteluratkaisujen ja hankkeen etenemisen ohjaamisessa. Tämä vaikuttaa suoraan hankkeen joustavuuteen, yksilöllisyyteen sekä päätöksenteon sujuvuuteen.

Hankemuodon valintaan vaikuttavat useat tekijät, joista keskeisimpiä ovat hankkeen koko, käyttötarkoitus ja tavoitteet, rahoituksen saatavuus sekä osapuolten osaaminen ja riskinotto-kyky. Lisäksi markkinatilanne, aikatauluvaatimukset sekä hankkeelle asetetut kustannus-, laatu- ja elinkaaritavoitteet ohjaavat toteuttamismallin valintaa. Oikein valittu hankemuoto tukee hankkeen hallittua toteutusta ja parantaa edellytyksiä asetettujen tavoitteiden saavuttamiselle.

Vertailutekijä	Omaperustainen rakennuskohde	RS-kohde (perustajaurakointi)	Osittainen RS-kohde	Ryhmärakennuttaminen
Perusidea	Rakennuttaja toteuttaa hankkeen omalla riskillään ja rahoituksellaan ja myy asunnot pääosin vasta valmistuttuaan tai jää itse kohteen omistajaksi (esim. vuokra-asunnot).	Rakennuttaja myy asunnot ennakkoon rakentamisen aikana asuntokauppalaan mukaisessa RS-menettelyssä, jossa ostajia suojataan vakuuksilla ja turva-asiakirjoilla.	Rakennuttaja toteuttaa hankkeen osin omaperusteisesti ja myy vain osan asunnoista RS-menettelyn mukaisena ennakkomyyntinä, jolloin rahoitus ja markkinariski jakautuvat ajallisesti. Omaperusteinen osuus soveltuu myös vuokra-asunnoiksi.	Tulevat asukkaat tai sijoittajat muodostavat ryhmän, joka rakennuttaa kohteen itselleen ilman perustajarakennuttajaa ja vastaa yhdessä hankkeen kustannuksista, riskeistä ja päätöksenteosta.
Rakennuttaja	Rakennusliike, sijoittaja tai kunta	Rakennusliike (perustajaosakas)	Rakennusliike	Asukasryhmä / osuuskunta
Myyntiajankohta	Valmiina tai lähes valmiina	Ennen ja rakentamisen aikana	Osa ennakkoon, osa myöhemmin	Ei varsinaista myyntiä
RS-menettely	Ei	Kyllä (kaikki asunnot)	Kyllä (osa asunnoista)	Ei
Rakennuttajariski	Suuri	Pienempi (jaettu)	Keskisuuri	Ryhmällä
Rahoituksen perusta	Rakennuttajan oma pääoma ja pankkilaina	Ennakkomyynti + pankkirahoitus	Ennakkomyynti + oma rahoitus	Osakkaiden oma rahoitus + yhteislaina
Ostajan / käyttäjän suoja	Normaali asuntokauppalaki	Laaja RS-turva	RS-turva RS-osalle	Sopimusperusteinen
Hallinnollinen kuorma	Kevyt	Raskas	Keskitaso	Keskitaso - raskas
Suunnittelun joustavuus	Hyvä	Heikko	Kohtalainen	Erinomainen
Soveltuvuus omistusasunnoille	Hyvä	Erinomainen	Hyvä	Hyvä
Soveltuvuus vuokra-asunnoille	Erinomainen	Ei sovellu	Sekakohteissa	Harvoin
Tyypillinen hankekoko	Pieni - keskisuuri	Keskisuuri - suuri	Keskisuuri	Pieni - keskisuuri
Tyypillinen käyttökohde	Vuokratilat, erikoiskohteet, epävarma markkina	Markkinavetoiset kerrostalot	Sekakohteet, vaihteleva kysyntä	Yhteisöllinen tai yksilöllinen asuminen

2.13 Toteutus - kepit ja porkkanat kunnille

Konseptin onnistunut toteutus edellyttää, että sen keskeiset periaatteet ohjataan maankäyttöön, rakentamiseen ja tontinluovutukseen jo varhaisessa vaiheessa. Alla keskeiset keinot:

1. Asemakaavoitus luo perustan
2. Rakennustapaohjeilla varmistetaan laatu ja identiteetti
3. Tontinluovutusehdot varmistavat toteutuksen

Asemakaava määrittää mahdollisuudet, rakennustapaohjeet ohjaavat laatua ja tontinluovutusehdot varmistavat toteutumisen. Näiden kolmen keinon yhteisellä konseptillä voidaan viedä suunnitelmasta toteutuneeksi, toimivaksi ja vetovoimaiseksi asuin ympäristöksi.

ESIMERKKIKIRJAUKSIA ASEMAKAAVOIHIN:

KORTTELIALUEEN ERITYISMÄÄRÄYKSET
(AR / AP / APR / AP-1/...)

Korttelirakenne ja toteutustapa

Korttelialue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenä kokonaisuutena siten, että rakennukset muodostavat yhteisöllisiä pihapiirejä. Rakennusten sijoittelun tulee tukea puoliyhteisten ja yhteisten ulkotilojen syntymistä.

Yhteistilat

Korttelialueelle tulee toteuttaa asukkaiden yhteiskäyttöön tarkoitettuja tiloja.

Yhteistilojen yhteenlasketun kerrosalan tulee olla vähintään 5 % korttelialueen asuinrakennusten kerrosalasta.

TAI

Yhteistiloja tulee toteuttaa 25 m² Jokaista alkavaa kymmentä asuntoa kohti.

Yhteistilat saa toteuttaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Yhteistilat tulee sijoittaa keskeisesti suhteessa kulkureitteihin ja piha-alueisiin ja niiden tulee sisältää vähintään monikäyttöinen oleskelutila sekä yhteissauna tai vastaava tila.

Asuntotyyppien monipuolisuus ja muuntojoustavuus

Korttelialueelle tulee toteuttaa monipuolinen asuntokanta.

Rakennukset ja asunnot tulee suunnitella

siten, että niiden yhdisteltävyys ja muuntojoustavuus on mahdollista.

Rakennustapa ja materiaalit

Rakennusten tulee muodostaa arkkitehtonisesti yhtenäinen kokonaisuus.

Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta tai muuta luonnonmateriaalia.

Rakennusten tulee sopeutua maaston muotoihin ja ympäröivään maisemaan.

Piha-alueet ja liikenne

Piha-alueet tulee suunnitella ensisijaisesti ja-lankululle, oleskelulle ja yhteisölliselle käytölle. Autopaikat tulee sijoittaa keskitetysti erillisille pysäköintialueille.

Korttelialueelle tulee varata tilat yhteiskäyttöisille liikkumisvälineille.

Luonto ja hulevedet

Alueen olemassa olevaa kasvillisuutta tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan.

Hulevedet tulee käsitellä ensisijaisesti luonnonmukaisin menetelmin korttelialueella.

Energia ja kestävyys

Rakennuksissa tulee varautua uusiutuvan energian hyödyntämiseen.

Korttelialueelle voidaan toteuttaa yhteisiä energiaratkaisuja.

2.13 Toteutus - kepit ja porkkanat kunnille

ESIMERKKIKIRJAUKSIA RAKENNUSTAPA-OHJEISIIN:

1. Tavoite

Rakennustapaohjeiden tavoitteena on varmistaa, että alue toteutuu:

yhteisöllisenä paikkaan juurtuvana arkkitehtonisesti yhtenäisenä kestävässä ja muuntojoustavana

Ohje täydentää asemakaavaa ja tontinluovutusehtoja ja toimii suunnittelun sekä lupakäsittelyn tukena.

2. Kokonaisrakenne ja sijoittelu

Pihapiiriperiaate

Rakennukset ryhmitellään pienempiin pihapiireihin (noin 10 asuntoa / pihapiiri). Jokaisella pihapiirillä tulee olla selkeä puoliyhteinen ydin (piha, oleskelualue, yhteistila).

Naapurustorakenne

Yhteistilat sijoitetaan niin, että ne ovat saavutettavissa kaikista pihapiireistä luontevasti. Rakenteen tulee tukea kohtauksia arjen kulkureittien varrella.

Sijoittuminen maastoon

Rakennukset sovitetaan maaston muotoihin ilman merkittäviä leikkauksia tai täyttöjä.

Näkymät luontoon tulee huomioida suunnittelussa.

3. Rakennusten arkkitehtuuri

Mittakaava ja massoittelu

Rakennusten tulee olla pientalomaisia ja mitataaavaltaan inhimillisiä.

Pitkät rakennusmassat tulee jäsentää pienempiin osiin.

Kattomuodot

Sallitaan konseptin mukaiset selkeät ja yksinkertaiset harjakatot.

Kattojen kaltevuuden tulee soveltua pohjoisiin lumiolosuhteisiin.

Julkisivut ja materiaalit

Päämateriaalina tulee käyttää puuta.

Väriytyksen tulee olla hillitty ja maisemaan sopeutuva.

4. Asunnot ja muuntojoustavuus

Asuntojen suunnittelussa tulee mahdollistaa:

tilojen monikäyttöisyys
etätyö
elinkaarimuutokset

Pohjaratkaisujen tulee olla selkeitä ja tehok-

kaita.

Asunnoilla tulee olla oma yksityinen ulkotila (piha tai terassi).

5. Yhteistilat

Yhteistilat muodostavat alueen sosiaalisen ytimen.

Tilojen tulee olla:

helposti saavutettavia
monikäyttöisiä
visuaalisesti kutsuvia

Suositteluvia toimintoja:

yhteinen keittiö / oleskelutila
sauna
työ- tai harrastetila
vierashuone
talopesula
verstastila

Yhteistilat voivat sijaita:

erillisessä rakennuksessa tai
osana rakennusryhmää

6. Piha-alueet

Yhteisöllisyys

Pihojen tulee mahdollistaa:

oleskelu

leikki
yhteinen tekeminen

Luonnonmukaisuus

Pihoilla suositetaan:

olemassa olevaa kasvillisuutta
paikallisia kasvilajeja
luonnonmukaisia pintamateriaaleja

7. Liikkuminen ja pysäköinti

Pihat suunnitellaan ensisijaisesti jalankululle. Pysäköinti sijoitetaan keskitetysti.

Alueelle tulee varata:

tilat polkupyörille
tilat yhteiskäyttöautoille

8. Energia ja tekniset ratkaisut

Rakennuksissa tulee suosia energiatehokkaita ratkaisuja ja uusiutuvaa energiaa sekä varautumista poikkeusolosuhteisiin.

Korttelitasolla suositellaan yhteisiä energiaratkaisuja.

9. Identiteetti ja tunnelma

Alueen tulee ilmentää:

pohjoista luontoa ja rauhaa
yhteisöllisyyttä ilman pakottavuutta
ajattomuutta ja kestävyttä

2.13 Toteutus - kepit ja porkkanat kunnille

ESIMERKKIKIRJAUKSIA TONTINLUOVUTUS-EHTOIHIN:

1. Yleinen sitoumus

Tontinsaaja sitoutuu toteuttamaan hankkeen asemakaavan sekä tämän liitteen mukaisten laadullisten tavoitteiden mukaisesti. Hankkeen tulee noudattaa konseptia, jossa korostuvat:

yhteisöllisyys
muuntojoustavuus
kestävä ja paikallinen rakentaminen

2. Suunnitelmien hyväksyntä

Tontinsaajan tulee toimittaa kunnalle hyväksyttäväksi:

viitesuunnitelma ennen rakennusluvan hakemista sekä selvitys konseptin toteutumisesta

Kunnalla on oikeus hylätä suunnitelma, mikäli se ei täytä asetettuja tavoitteita.

3. Yhteistilat

Tontinsaaja sitoutuu:

toteuttamaan yhteistilat asemakaavan mukaisesti ja rakentamaan yhteistilat viimeistään ensimmäisen rakennusvaiheen yhteydessä sekä varmistamaan, että tilat ovat käyttövalmiita ensimmäisten asukkaiden muuttaessa.

Yhteistilat tulee säilyttää yhteiskäytössä eikä niiden käyttötarkoitusta saa muuttaa ilman kunnan suostumusta.

4. Vaiheistus

Rakentaminen voidaan toteuttaa vaiheittain edellyttäen, että:

yhteisöllisyyden kannalta keskeiset rakenteet toteutuvat ensimmäisessä vaiheessa.

kokonaisuus muodostaa jokaisessa vaiheessa toimivan asuinympäristön.

5. Piha- ja yhteisratkaisut

Tontinsaaja sitoutuu toteuttamaan:

yhteisölliset piha-alueet
tilat yhteiskäytölle ja yhteiskäyttöisille väli-
neille

6. Ylläpito ja operointi

Tontinsaajan tulee esittää:

yhteistilojen hallinnointimalli
ylläpitosuunnitelma
mahdollinen yhteisöoperaattorin rooli

7. Laadullinen arviointi

Tontinsaajan valinnassa ja toteutuksen arvioinnissa huomioidaan:

arkkitehtoninen laatu
konseptin mukaisuus
yhteisöllisyyttä tukevat ratkaisut
ekologisuus ja elinkaariajattelu

8. Sitovat ehdot

Mikäli tontinsaaja:

poikkeaa olennaisesti hyväksytyistä suunnitelmista tai laiminlyö velvoitteensa kunnalla on oikeus:

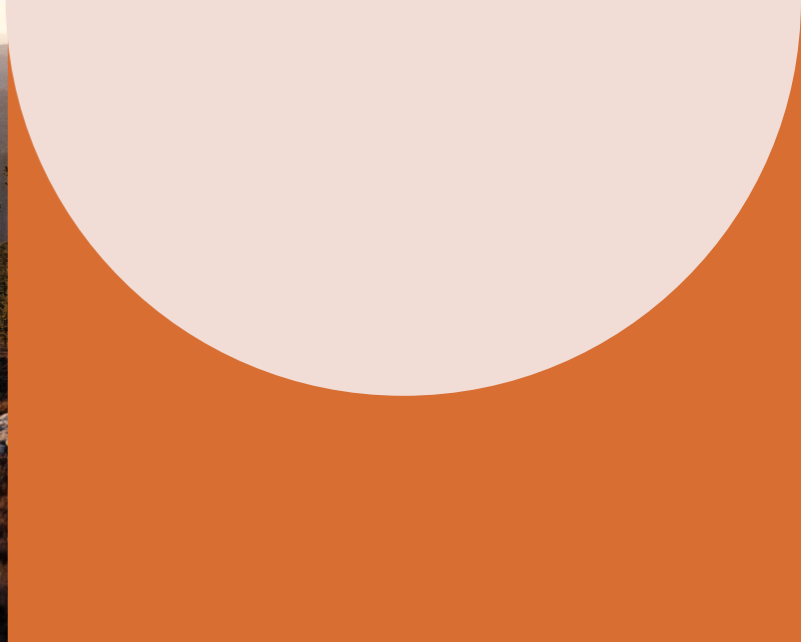
periä sopimussakko
keskeyttää tontinluovutus
purkaa sopimus

3

Suunnitelmat

3.1 Inari

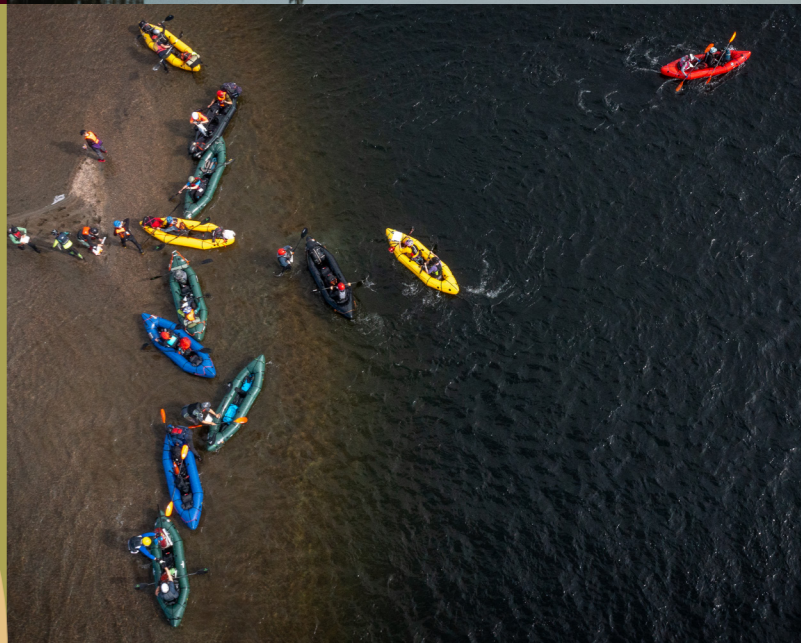
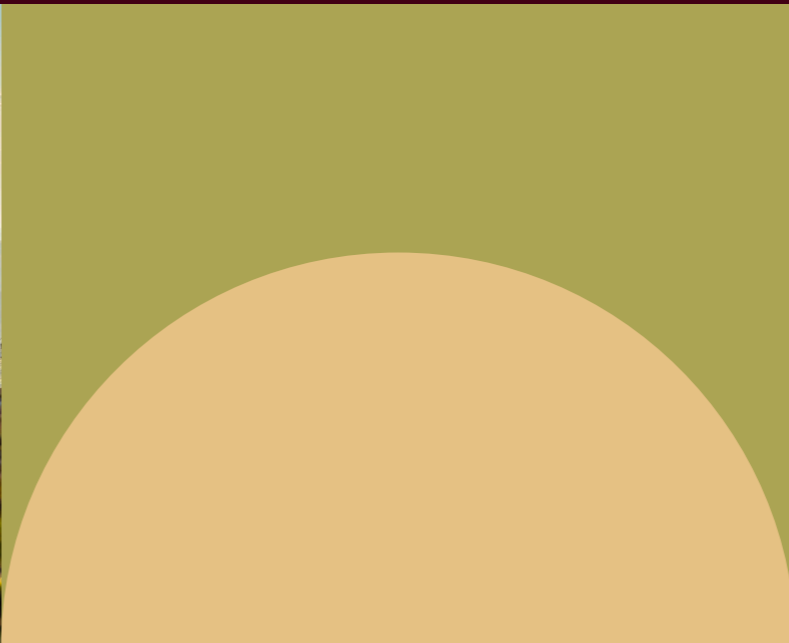
Inari ei ole vain paikka kartalla – se on tapa elää.

Täällä luonto ei ole tausta, vaan arjen aktiivinen kumppani. Järvet, joet ja tunturit rytmittävät elämää, vuodenaikojen ääripäät tekevät ajasta merkityksellistä ja hiljaisuus antaa tilaa ajatuksille. Aamulla sumu nousee veden pinnasta, illalla aurinko viipyy horisontissa pidempään kuin missään muualla.

Inarissa liikutaan luonnon ehdoilla ja sen keskellä: hiihtäen, pyöräillen, vaeltaen, meloen. Jokainen askel vahvistaa yhteyttä ympäristöön, joka on puhdas, avara ja rehellinen. Täällä lapsilla on tilaa kasvaa, aikuisilla tilaa hengittää ja yhteisöllä tilaa syntyä luonnollisesti.

Kulttuuri on läsnä arjessa – saamelaisperinne, paikallinen käsityö ja tarinat sitovat menneen, nykyisen ja tulevan yhteen. Yhteys luontoon ja kulttuuriin luo identiteetin, joka kantaa ja kutsuu pysähtymään.

Inari tarjoaa enemmän kuin asumista: se tarjoaa juuret ja siivet. Paikan, jossa voi elää rauhallisesti, mutta täysillä. Paikan, jossa mahtavuus ei synny koosta tai kiireestä, vaan tilasta, ajasta ja merkityksestä.

3.1.1 Sijainti

Inari on Suomen suurin kunta pinta-alaltaan. Se sijaitsee Pohjois-Lapissa. Sen kolme suurinta kylää ovat Ivalo, Inarinkylä ja Saariselkä. Inari on tunnettu laajoista erämaistaan, puhtaasta luonnostaan ja arktisesta ilmastostaan. Talvella kävijöitä alueelle houkuttelee husky- ja moottorikelkkasafarit, luistelu ja hiihto, kesällä tunturipolut, kalastusjärvet ja Inarijoki houkuttelevat vaeltajia ja kalastajia. Inari on Saamen kulttuurin keskus, ja alueella sijaitsee Siida-museo, joka esittelee saamelaisperinteitä ja luontoa. Revontulet ja yöttömän yön ilmiöt tarjoavat unohtumattomia kokemuksia. Alueen rauhallinen, luonnonläheinen elämäntapa tekee Inarista ainutlaatuisen kohteen niin matkailijoille kuin vakituisille asukkaille.

Pikku-Petsamon tontti sijaitsee noin 3 km päässä Ivalon kylän keskustasta Pikku-petsamossa. Päätien varrella on kevyenliikenteen väylä koko matkalta. Alueella on voimassa oleva asemakaava, jossa alue on osoitettu AO-erillispientalojen korttelialueeksi. Alue on osittain rakentunut ja siellä on kunnallistekniikkaa. Kartalla osoitetulla alueella sijaitsee kunnalla myynnissä olevat tontit. Ulkoilumahdollisuudet Pikku-Petsamossa on hyvät. Hiihtolatu kulkee esitetyn alueen halki, kelkkareitti alkaa pienen siitymän päästä.

3.1.2 Asemapiirustus

TALO	Huoneistotyyppi	koko	määrä	k-m2
A	4h+k	88,5	2	197
B	4h+k	88,5	2	197
C	4h+k	88,5	2	197
D	4h+k	88,5	2	197
E	4h+k	88,5	2	197
F	4h+k	88,5	2	197
G	3h+K	62	2	138
H	2h+K	58,5	1	65
I	3h+K	62	3	207
J	2h+K	58,5	1	65
			19	1654

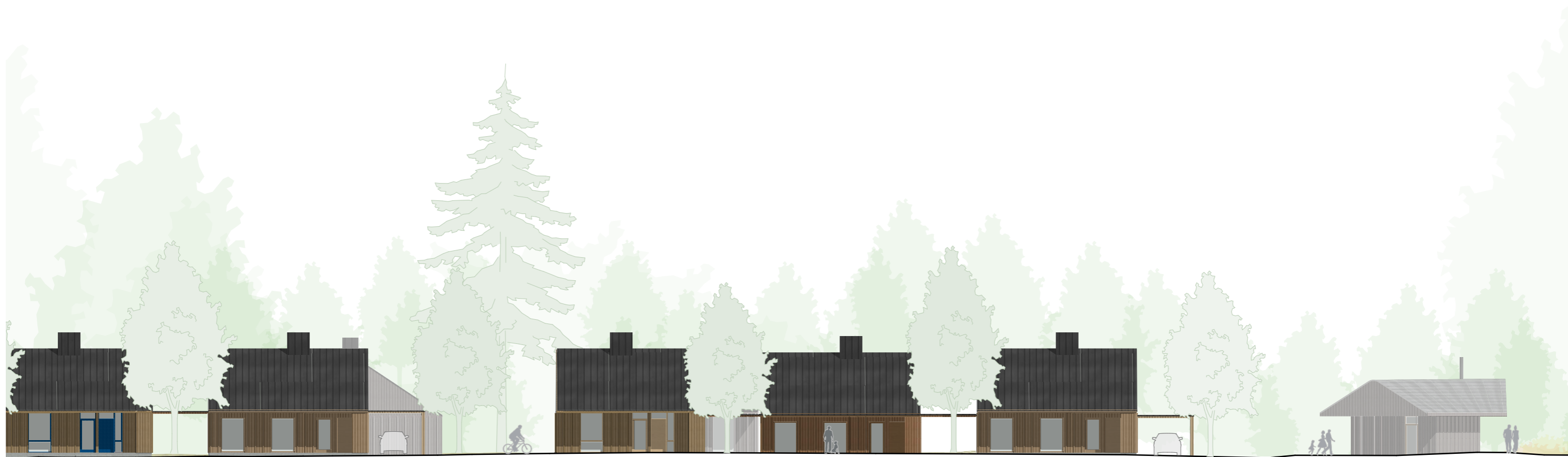

3.1.3 Alueleikkaus

3.1.4 Aluejulkisivu

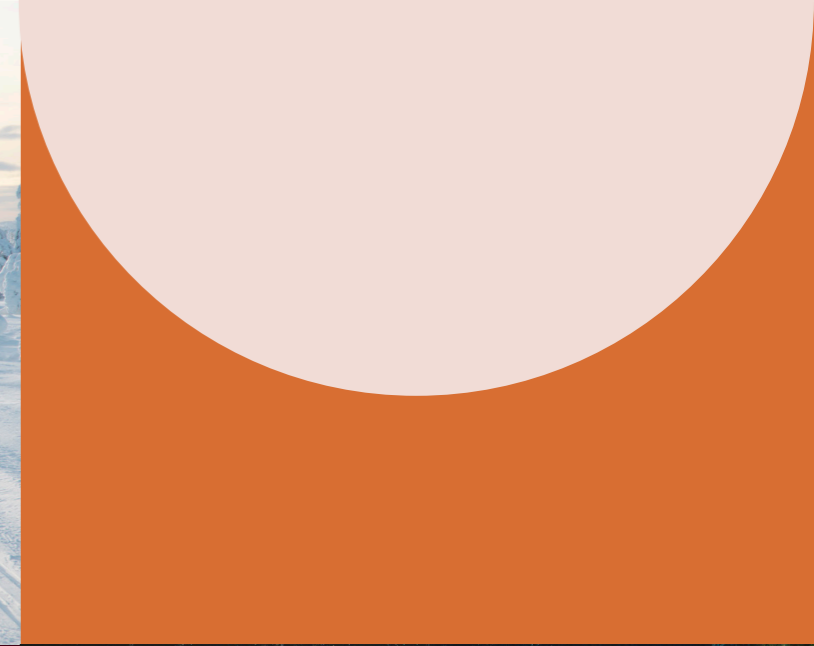

3

Suunnitelmat

3.2 Muonio

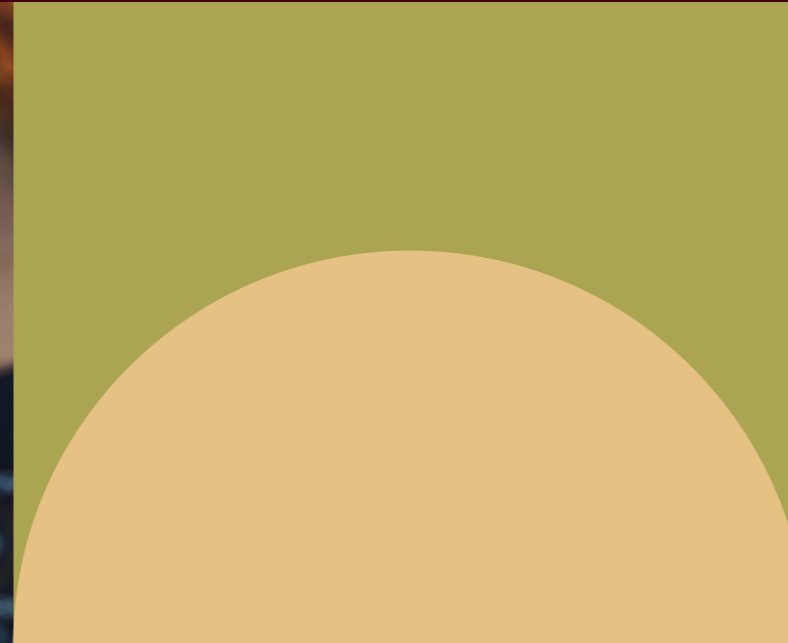
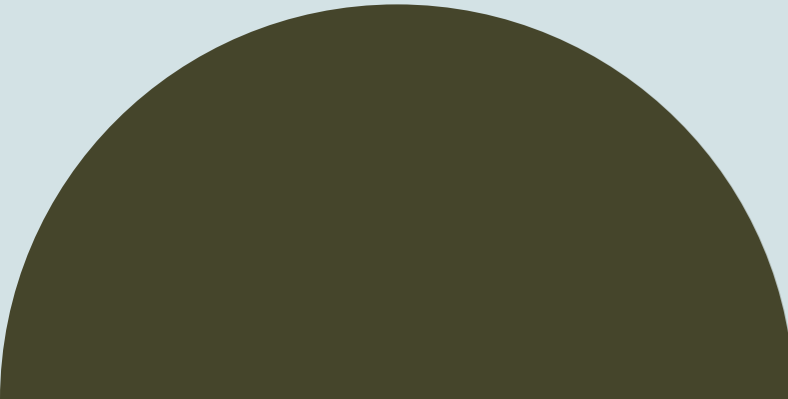
Muonio – pohjoista elämää, aidosti.

Muonio on paikka, jossa arki hengittää luonnon tahtiin. Täällä tunturit avautuvat horisonttiin, metsät antavat rauhan ja joet ruokkivat – kirjaimellisesti ja henkisesti. Talvi kutsuu laduille, kelkkojen jäljille ja koiravaljakoiden matkaan, kesä vaelluksille, kalavesille ja avotulelle. Ruoka on puhdasta, maisemat aitoja ja hiljaisuus läsnä tavalla, jota ei voi kiirehtiä.

Muonio antaa tilaa monenlaiselle elämälle. Se tarjoaa turvallisen arjen, luonnon leikkikenttänä ja yhteisön, jossa tunnetaan toisemme. Se merkitsee vapautta yhdistää työ ja pohjoinen elämäntapa. Se on koti, jossa perinteet ja tulevaisuus kulkevat rinnan.

Lappilainen kulttuuri näkyy täällä arjessa: sitkeytenä, vieraanvaraisuutena ja kyvyssä elää vuodenaikojen mukana. Se on tarinoita, käsillä tekemistä, luonnon kunnioittamista ja hiljaista ylpeyttä omasta tavasta elää.

Muuniossa elämä ei ole kompromissi, vaan valinta: tilaa, aikaa ja merkityksellisyyttä. Täällä ei vain asuta – täällä eletään pohjoisen mittakaavassa, täysillä.

3.2.1 Sijainti

Muonio sijaitsee Länsi-Lapissa, aivan Ruotsin rajalla. Kunnan sydän on Muonion kirkonkylä, jossa asuu noin 1 200 asukasta – eli noin puolet koko kunnan väestöstä. Muonio on tunnettu upeista tunturimaisemistaan, puhtaasta luonnostaan ja lumivarmuudestaan. Alue houkuttelee matkailijoita ympäri vuoden: talvella Olos- ja Pallas-hiihtokeskukset tarjoavat maastohiihtoa, laskettelua ja muita talviurheilumahdollisuuksia, kun taas kesällä tunturipolut ja Muonionjoki houkuttelevat vaeltajia, pyöräilijöitä ja kalastajia. Muonio on myös erinomainen paikka revontulien ja yöttömän yön seuraamiseen sekä kaamoksen kokemiseen. Porotalous ja saamelaiskulttuuri näkyvät vahvasti alueen elämässä. Muonio tarjoaa mahdollisuuden rauhalliseen ja aktiiviseen, luonnonläheiseen elämäntapaan

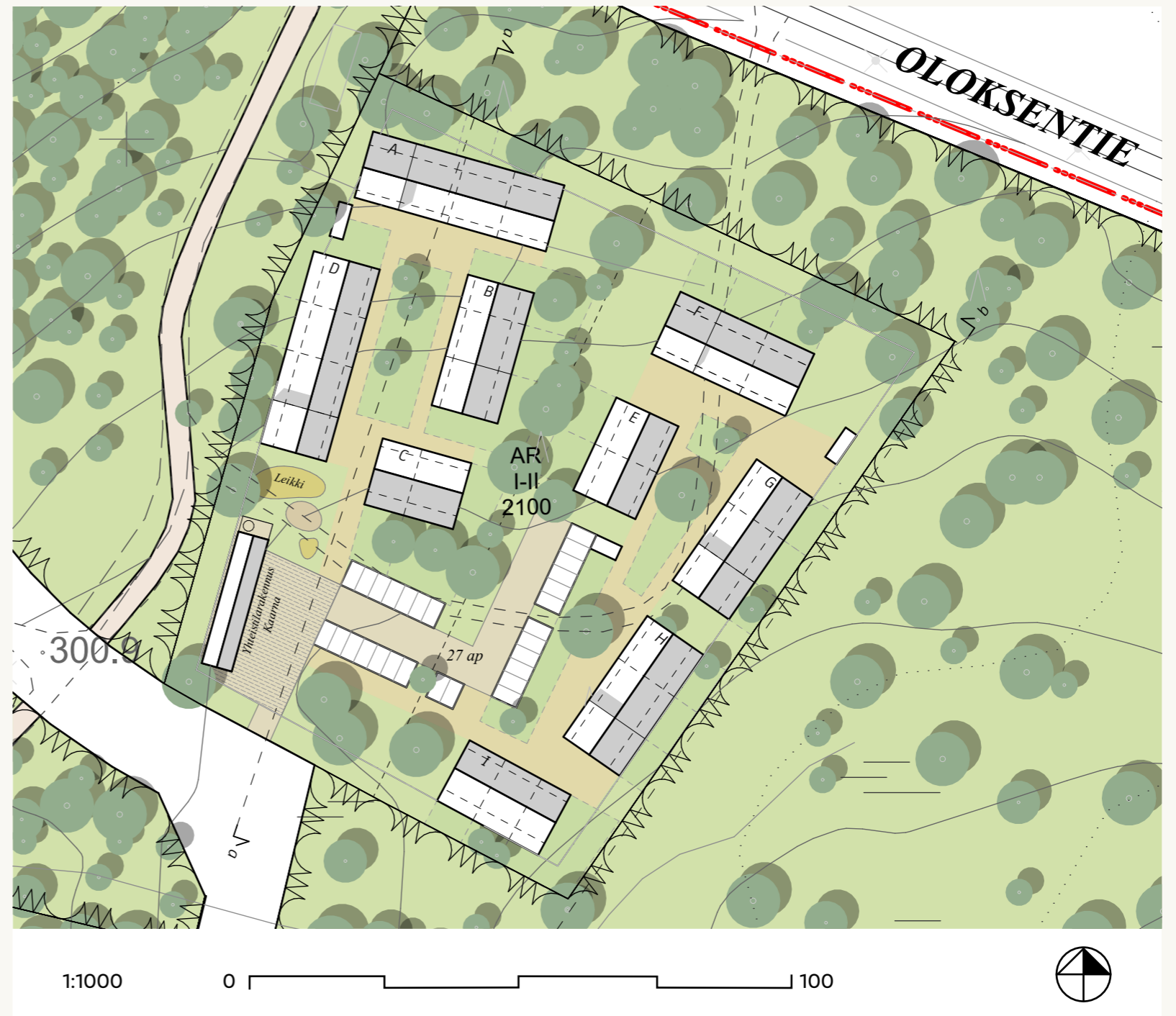
Muonion kunta on valinnut uuden pohjoisen asumiskonseptin suunnittelupilotin kohteeksi Tuomaanpalossa sijaitsevan asemakaavoitetun alueen. Tuomaanpalo sijaitsee noin 4 km päässä Muonion keskustasta.

Alue on metsän ympäröimä ja se sijaitsee Olostunturin kupeessa. Luontoyhteydet ja luonnossa harrastamisen paikat ovat lähellä. Alueelta lähtee luontopolut, joista on yhteydet niin hiihtoladulle, maastopyöräreitille kuin moottorikelkkareitille. Noin 2 km päässä sijaitsee Oloksen laskettelukeskus ja noin 16 km päässä Pallas-Yllästunturin kansallispuisto.

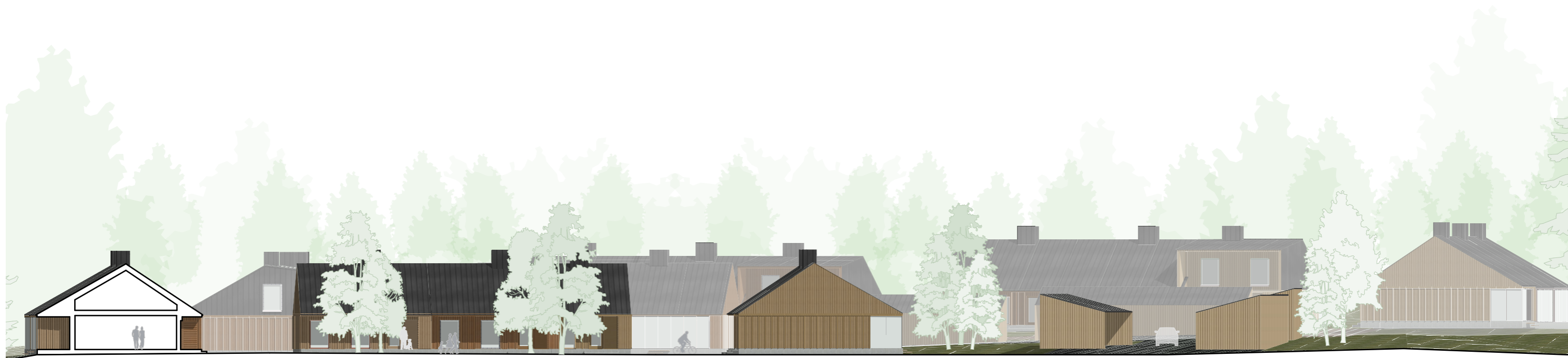
3.2.2 Asemapiirustus

TALO	Huoneistotyyppi	koko	määrä	k-m2
A	4h+k	88,5	1	98
	3h+K	66,5	3	222
B	3h+K	66,5	2	148
	1H+K	35	1	39
C	3h+K	66,5	1	74
	2h+K	48,5	1	54
D	4h+k	88,5	1	98
	3h+K	66,5	3	222
"Kaarna"	Jyvitetty osuus	36		40
			13	995
E	3h+K	66,5	2	148
F	4h+k	88,5	1	98
	3h+K	66,5	2	148
G	4h+k	88,5	1	98
	3h+K	66,5	2	148
H	4h+k	88,5	1	98
	3h+K	66,5	2	148
I	2h+K	58,5	2	130
	1H+K	35	1	39
"Kaarna"	Jyvitetty osuus	39		43
			14	1098
YHT			27	2093

3.2.3 Alueleikkaus

3.2.4 Aluejulkisivu

